GLOBAL INITIATIVE
AGAINST TRANSNATIONAL ORGANIZED CRIME

STUDIJA SLUČAJA

IZNUDA I ZELENAŠTVO U SRBIJI

Za period od 2016. do 2020. godine

VOICE

Decembar, 2021.

AUTORI:

Miloš Katić

i

Sanja Kosović

Objavljivanje publikacije podržala je Globalna inicijativa protiv transnacionalnog organizovanog kriminala kroz Fond za otpornost. Za stavove i mišljenja u publikaciji odgovornost snosi isključivo Vojvođanski istraživačko-analitički centar VOICE.

2021 Global Initiative Against Transnational Organized Crime.
Sva prava zadržana.
Ni jedan deo ovog rada ne sme biti reprodukovan ili objavljen bez pisane dozvole Globalne inicijative.
Dizajn naslovne strane i prelom: Sonja Spasojević
Sve upite slati na:
The Global Initiative Against Transnational Organized Crime
Avenue de France 23
Geneva, CH-1202
Switzerland
www.globalinitiative.net

SADRŽAJ

O STUDIJI SLUČAJA 4

METODOLOGIJA 6

NALAZI ISTRAŽIVANJA 7

Osnovna javna tužilaštva 7

Osnovni sudovi 8

Viša javna tužilaštva 9

Viši sudovi 10

Ministarstvo unutrašnjih poslova 11

PRIMERI SLUČAJEVA 12

Iznuda sa elementima socijalnog inženjeringa 12

Maloletnici kao kao okrivljene i kao oštećene osobe 14

Maloletnici kao okrivljeni 18

Iznuda pretnjom i ugrožavanjem života i tela 22

Zelenaštvo i iznuda sa zelenaštvom 55

SVEDOČANSTVA I INTERVJUI 59

ZAKLJUČAK I PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE 71

O STUDIJI SLUČAJA

Studija slučaja nastala je kao rezultat istraživanja koje je trajalo u periodu od maja do novembra 2021. godine, a koje se odnosilo na krivična dela iznude iz Člana 214. Krivičnog zakonika i krivičnog dela zelenaštvo iz Člana 217. Krivičnog Zakonika za period od 2016. do 2020. godine.

Autori studije odlučili su se za istraživanje ove teme imajući u vidu rezultate koje svake godine objavljuje Eurostat[1], a koji se odnose na prijavljivanje zločina, nasilja i vandalizma, u kojima Srbija beleži konstantan pad (*Grafikon 1.*). Prema pomenutim podacima u 2020. godini, Srbija beleži pad u prijavama od 10,7 odsto u poređenju sa 2013. godinom, odnosno svega 9.5 odsto građana se odlučuje da prijavi slučajeve.

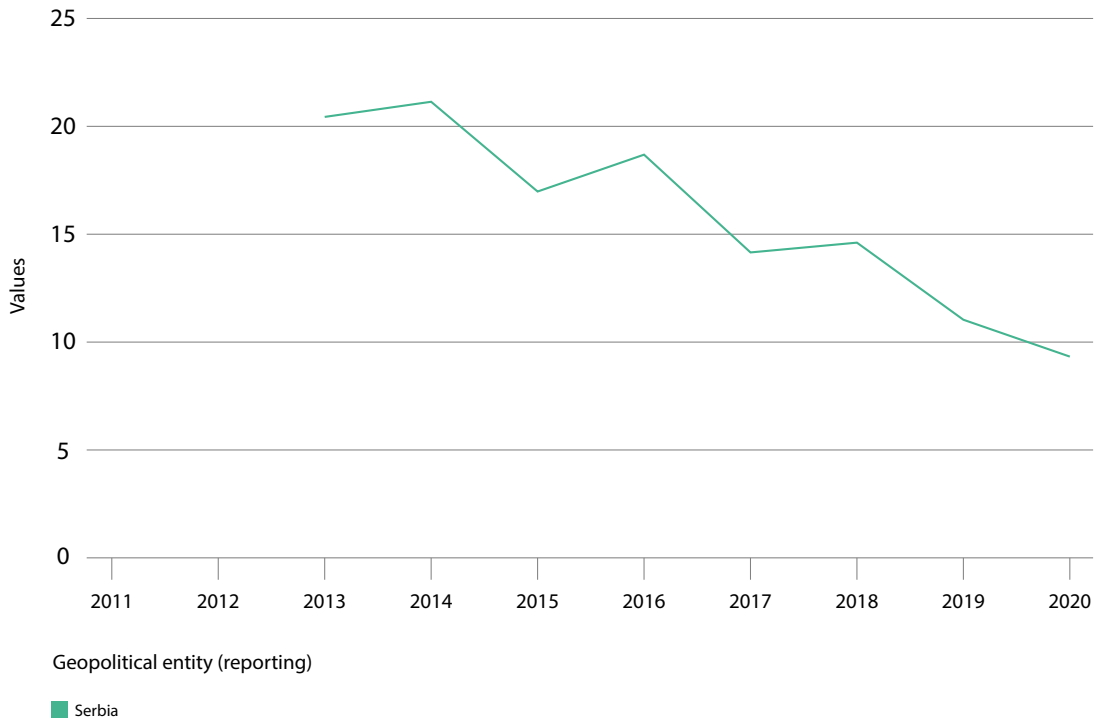

Grafikon 1. Zločin, nasilje i vandalizam u Srbiji (2013.- 2020.)

Pošlo se od pretpostavke da je neophodno napraviti svojevrstan pregled ova dva krivična dela, kako bi se identifikovali slučajevi koji se nalaze u institucijama i kako bi se dobila polazna osnova za dalja istraživanja koja će dovesti do prevencije i veće zaštite građana. Autori su u ovoj studiji prikazali osnovne nalaze istraživanja i primere slučajeva koji su zastupljeni u različitim delovima Srbije. Prema podacima dobijenim od strane Ministarstva unutrašnjih poslova (*Grafikon 2.*) primetan je pad u prijavljenim krivičnim delima iznude od 45.55 odsto kada se porede 2020. i 2016. godina, dok je pad prijava krivičnog dela zelanštva, za isti posmatrani period, 41.67 odsto.

1 Crime, violence or vandalism in the area - EU-SILC survey https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ILC_MDDW03/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=c8db1c67-bc47-49dd-a656-da4dc3d8b44b

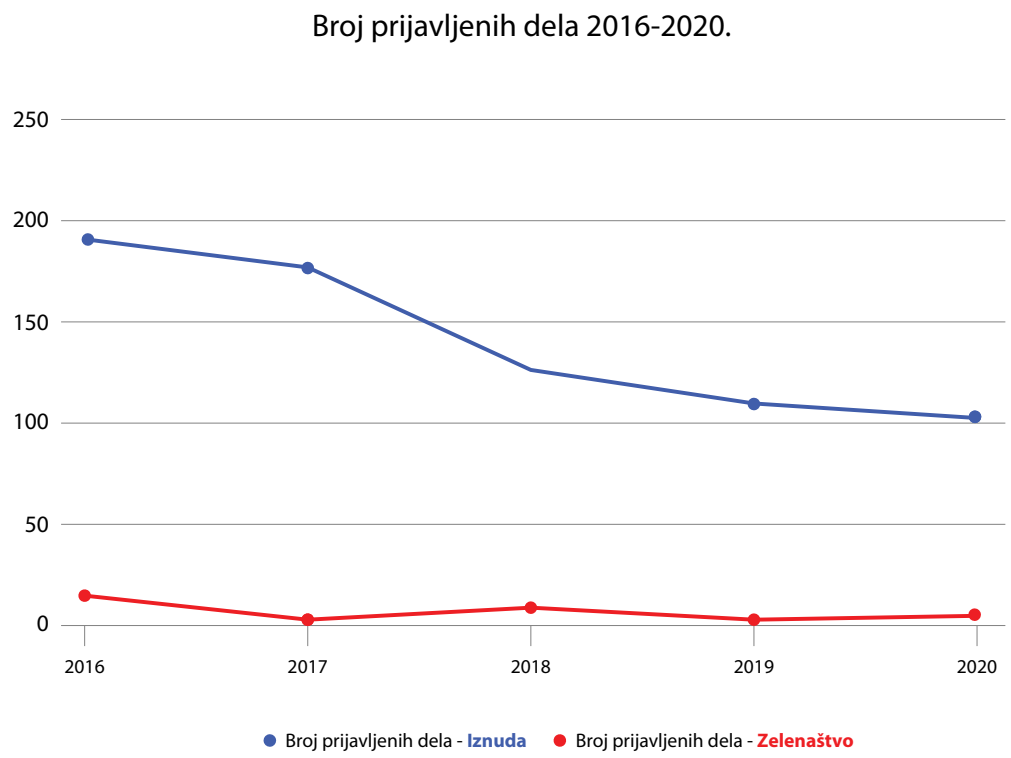

Grafikon 2. Broj prijavljenih dela Iznude i Zelenaštva u Srbiji (2016.- 2020.)

U poglavlju **Metodologija** bliže su predstavljeni koraci koji su preduzeti kako bi se prikupili podaci koji su bili neophodni za ovu studiju. Nakon sprovedenog istraživanja uočeni su prostori za unapređenje metodologije kojom bi nalaz bio znatno precizniji, ali i prostor za unapređenje evidencije krivičnih dela od strane nadležnih institucija, a neke od preporuka nalaze se u poglavlju **Zaključak i preporuke za unapređenje**.

METODOLOGIJA

Za potrebe izrade studije slučaja poslati su zahtevi za pristup informacijama od javnog značaja na adrese 59 osnovnih javnih tužilaštva, 66 osnovnih sudova, 25 viših javnih tužilaštva, 25 viših sudova, Tužilaštva za organizovani kriminal i Ministarstva unutrašnjih poslova. Ukupan broj poslatih zahteva je 177, a odgovori su dobijeni na sve zahteve.

U zahtevima su traženi statistički podaci za krivična dela **Iznude** iz Člana 214. Krivičnog zakonika i krivičnog dela **Zelenaštvo** iz Člana 217. Krivičnog Zakonika za period od 2016. do 2020. godine. U prilogu studije nalaze se primeri zahteva sa pitanjima koja su upućena.

Bitno je istaći dobru saradnju sa svim gore navedenim institucijama u okviru kojih su osobe zadužene za komunikaciju bile na raspolaganju timu koji je radio istraživanje.

Pored prikupljanja statističkih podataka, obrađeni su i različiti primeri slučaja koji su dobili sudski epilog, a odabrani se nalaze u ovoj studiji kao primer različitih tipologija za posmatrana dva krivična dela.

Takođe, istraživački tim je uradio i tri intervjua sa:
- ocem maloletne žrtve,
- žrtvom potencijalne iznude (slučaj nije prijavljen nadležnim organima) i
- stručnim licem.

Važno je napomenuti da u poglavlju **Nalazi istraživanja** dolazi do odstupanja u parametrima koji se odnose na demografske podatke učinilaca i oštećenih osoba jer neke od nadležnih institucija nisu imale mogućnost da pruže navedene podatke.

Podela po statističkim Regionima urađena je po Članu 5. Zakona o regionalnom razvoju.[2]

2 Zakon o regionalnom razvoju (https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_regionalnom_razvoju.html)

NALAZI ISTRAŽIVANJA

U okviru ovog poglavlja biće predstavljeni nalazi prikupljeni zahtevima za pristup informacijama od javnog značaja, a podnaslovi su nazvani po vrsti nadležnih institucija. **Tužilaštvo za organizovani kriminal** neće biti posebno obrađeno jer u svom radu nije postupalo po osnovu dva posmatrana krivična dela.

Osnovna javna tužilaštva

Na osnovu analiziranih podataka ustanovljeno je da su osnovna javna tužilaštva vodila istragu za 943 krivičnih prijava za krivična dela Iznude (u daljem tekstu KD) iz člana 214. Krivičnog zakonika (u daljem tekstu Iznuda) i da je nakon sprovedene istrage odbačeno njih 487, odnosno 51.64% krivičnih prijava.

Ukupan broj **okrivljenih** bio je 937, od čega 859 osoba muškog pola (91.68%) i 78 osoba ženskog pola (8.32%). Svi učinioci su bili punoletni.

Ukupan broj **oštećenih osoba** bio je 662, od čega 590 osoba muškog pola (89.12%) i 72 osobe ženskog pola (10.88%). Ukupno je 13 osoba bilo maloletno.

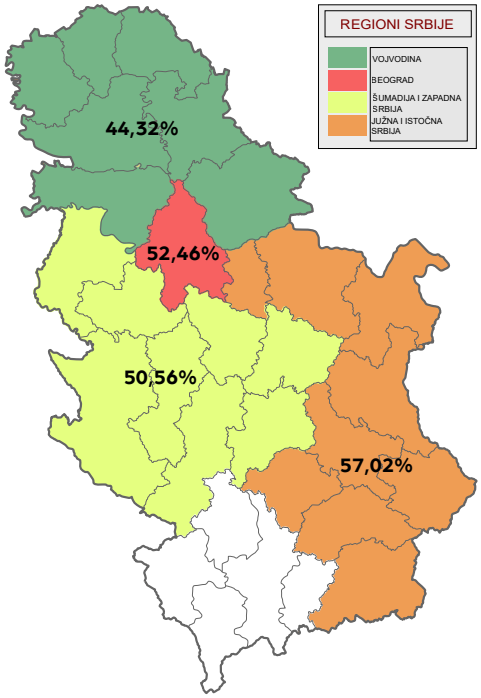

	Broj krivičnih prijava	Broj odbačenih krivičnih prijava	% Odbačenih krivičnih prijava
Iznuda	**943**	**487**	**51,64%**
Beograd	345	181	52,46%
Južna i Istočna Srbija	235	134	57,02%
Šumadija i Zapadna Srbija	178	90	50,56%
Vojvodina	185	82	44,32%

Slika 1. Karta na kojoj je prikazano KD Iznude po Regionalnoj zastupljenosti

Za KD Zelenaštvo iz člana 217. Krivičnog zakonika (u daljem tekstu Zelenaštvo) vođena je istraga za 310 krivičnih prijava, a do odbačaja je došlo u 234, odnosno 75.48% predmeta.

Ukupan broj **okrivljenih** bio je 290, od čega 267 osoba muškog pola (92.07%) i 23 osobe ženskog pola (7.93%). Svi učinioci su bili punoletni.

Ukupan broj **oštećenih osoba** bio je 231, od čega 210 osoba muškog pola (90.91%) i 21 osoba ženskog pola (9.09%). Jedna osoba je bila maloletna.

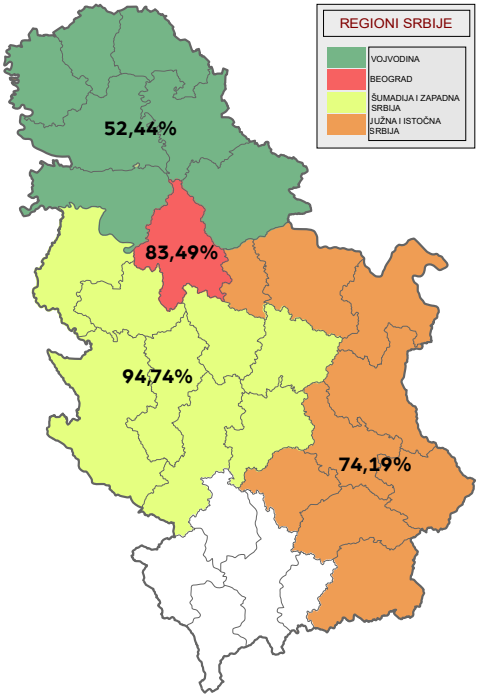

	Broj krivičnih prijava	Broj odbačenih krivičnih prijava	% Odbačenih krivičnih prijava
Zelenaštvo	**310**	**234**	**75,48%**
Beograd	109	91	83,49%
Južna i Istočna Srbija	57	54	94,74%
Šumadija i Zapadna Srbija	62	46	74,19%
Vojvodina	82	43	52,44%

Slika 2. Karta na kojoj je prikazano KD Zelenaštvo po Regionalnoj zasupljenosti

Osnovni sudovi

Na osnovu analiziranih podataka ustanovljeno je da su osnovni sudovi vodili 373 postupka za KD Iznude i da je osuđujuća presuda za lakši oblik izrečena u 215 predmeta, a za teži oblik u 10 predmeta. Oslobađajuća presuda doneta je u 54 slučaja, a u 34 predmeta je došlo do obustave.

Ukupan broj **okrivljenih** bio je 477, od čega 452 osobe muškog pola (94.76%) i 25 osoba ženskog pola (5.24%). Punoletnih učinilaca bilo je 474, a maloletnih 3.

Ukupan broj **oštećenih osoba** bio je 387, od čega 317 osoba muškog pola (81.91%) i 70 osoba ženskog pola (18.09%). Ukupno je 18 osoba bilo maloletno.

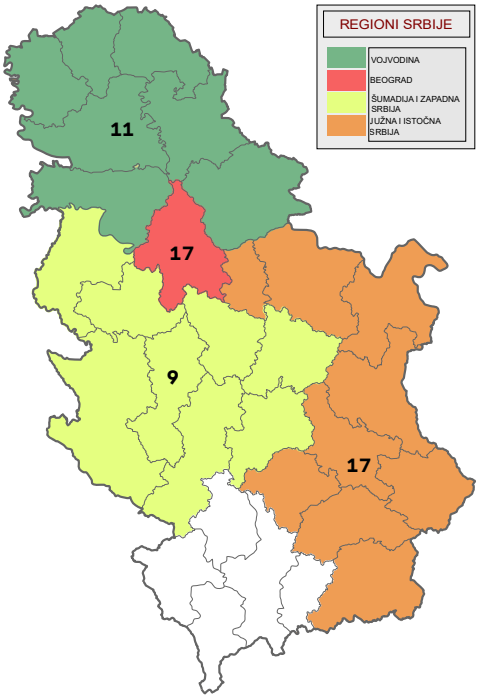

	Broj krivičnih prijava	Broj obustavljenih krivičnih prijava	Broj osuđujućih presuda - lakši oblik	Broj osuđujućih presuda - teži oblik	Oslobađajuća presuda
Iznuda	**373**	**34**	**215**	**10**	**54**
Beograd	77	8	45	4	17
Južna i Istočna Srbija	100	9	50	2	9
Šumadija i Zapadna Srbija	92	7	48	3	17
Vojvodina	104	10	71	1	11

Slika 3. Karta na kojoj je prikazano KD Iznude po Regionalnoj zastupljenosti

Za KD Zelenaštvo vođeno je ukupno 34 postupka, od čega je 9 okončano osuđujućom presudom za lakši oblik, 7 je obustavljeno, a u 16 je izrečena oslobađajuća presuda.

Ukupan broj **okrivljenih** bio je 44, od čega 41 osoba muškog pola (93.18%) i 3 osobe ženskog pola (6.82%). Punoletnih učinilaca bilo je 39.

Ukupan broj **oštećenih osoba** bio je 49, od čega 38 osoba muškog pola (77.55%) i 11 osoba ženskog pola (22.45%). Ukupno je 47 osoba bilo punoletno.

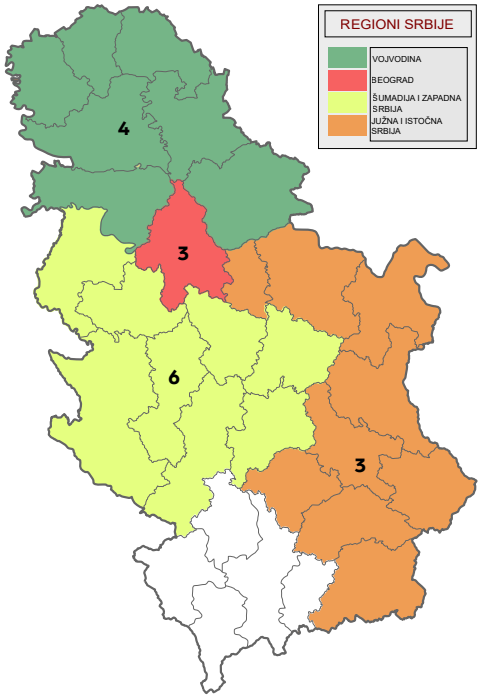

	Broj krivičnih prijava	Broj obustavljenih krivičnih prijava	Broj osuđujućih presuda - lakši oblik	Broj osuđujućih presuda - teži oblik	Oslobađajuća presuda
Iznuda	**34**	**7**	**9**	**0**	**16**
Beograd	4	0	0	0	3
Južna i Istočna Srbija	17	1	7	0	6
Šumadija i Zapadna Srbija	5	3	0	0	3
Vojvodina	8	3	2	0	4

Slika 4. Karta na kojoj je prikazano KD Zelenaštvo po Regionalnoj zastupljenosti

Viša javna tužilaštva

Na osnovu analiziranih podataka ustanovljeno je da su viša javna tužilaštva vodila istragu za 290 krivičnih prijava za krivična dela Iznude i da je nakon sprovedene istrage odbačeno njih 131, odnosno 45.17% krivičnih prijava.

Ukupan broj okrivljenih bio je 326, od čega 303 osoba muškog pola (92.94%) i 23 osobe ženskog pola (7.06%). Ukupno 93 osobe su bile maloletne.

Ukupan broj žrtava bio je 151, od čega 133 osoba muškog pola (88.08%) i 18 osoba ženskog pola (11.92%). Ukupno je 73 osobe bilo maloletno.

Za krivično delo Zelenaštvo u posmatranom periodu viša javna tužilaštva nisu postupala.

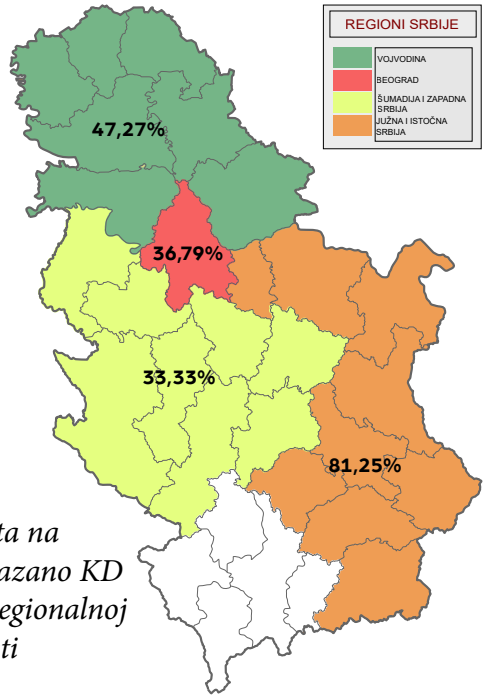

Slika 5. Karta na kojoj je prikazano KD Iznude po Regionalnoj zastupljenosti

	Broj krivičnih prijava	Broj odbačenih krivičnih prijava	% Odbačenih krivičnih prijava
Zelenaštvo	**290**	**131**	**45,17%**
Beograd	106	39	36,79%
Juž.i Ist.Srb.	42	14	33,33%
Šum.i Zap.Srb.	32	26	81,25%
Vojvodina	110	52	47,27%

Viši sudovi

Na osnovu analiziranih podataka ustanovljeno je da su viši sudovi vodili 95 postupaka za KD Iznude i da je osuđujuća presuda za lakši oblik izrečena u 41 predmetu, a za teži oblik u 9 predmeta. Oslobađajuća presuda doneta je u 7 slučaja, a u 5 predmeta je došlo do obustave.

Ukupan broj **okrivljenih** bio je 96, od čega 92 osobe muškog pola (95.83%) i 4 osobe ženskog pola (4.17%). Ukupno je 38 osoba bilo maloletno.

Ukupan broj **oštećenih osoba** bio je 104, od čega 94 osoba muškog pola (90.38%) i 10 osoba ženskog pola (9.62%). Ukupno je 34 osoba bilo maloletno.

Za krivično delo Zelenaštvo u posmatranom periodu viši sudovi nisu postupali.

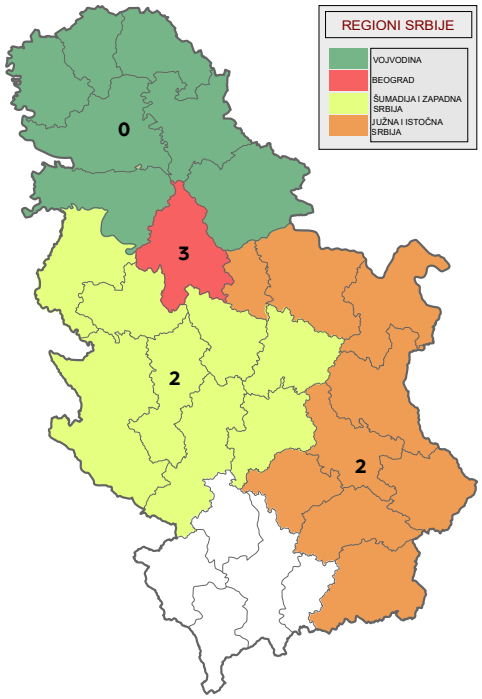

	Broj krivičnih prijava	Broj obustavljenih krivičnih prijava	Broj osuđujućih presuda - lakši oblik	Broj osuđujućih presuda - teži oblik	Oslobađajuća presuda
Iznuda	**95**	**5**	**41**	**9**	**7**
Beograd	35	0	6	0	3
Južna i Istočna Srbija	18	1	7	2	2
Šumadija i Zapadna Srbija	6	0	2	0	2
Vojvodina	36	4	26	7	0

Slika 6. Karta na kojoj je prikazano KD Iznude po Regionalnoj zastupljenosti

Ministarstvo unutrašnjih poslova

Ukupan broj krivičnih dela Iznude evidetentiranih od strane Ministarstva unutrašnjih poslova za posmatrani period je 708, a broj podnetih krivičnih prijava 665. Ukupan broj učinilaca bio je 950, a broj oštećenih osoba bio je 724.

Ukupan broj krivičnih dela Zelenaštva evidentiranih od strane Ministarstva unutrašnjih poslova za posmatrani period je 29, a toliki je i broj podnetih krivičnih prijava. Ukupan broj učinilaca bio je 33, a broj oštećenih osoba bio je 36.

1. Tabela - Ukupan broj učinilaca i oštećenih lica iz čl.214 i čl.217 KZ prema polu i uzrastu (maloletni/punoletni) evidentirnih na teritoriji Republike Srbije u periodu od 2016. do 2020.godine

			2016	2017	2018	2019	2020
čl.214 KZ	**Broj učinilaca**		239	238	164	153	156
	Broj učinilaca	M	229	231	154	144	149
		Ž	10	7	10	9	7
	Broj maloletnih učinilaca		57	63	23	43	18
	Broj punoletnih učinilaca		182	176	141	110	139
	Broj oštećenih lica		203	181	124	110	106
	Broj oštećenih lica	M	171	156	105	97	89
		Ž	32	25	19	13	17
	Broj maloletnih oštećenika		66	57	23	30	15
	Broj punoletnih oštećenika		137	124	101	80	91
čl.217 KZ	**Broj učinilaca**		11	3	7	3	9
	Broj učinilaca	M	10	3	5	3	9
		Ž	1		2		
	Broj maloletnih učinilaca		0	0	0	0	0
	Broj punoletnih učinilaca		11	3	7	3	9
	Broj oštećenih lica		17	2	5	4	8
	Broj oštećenih lica	M	13	2	5	4	7
		Ž	4	0	0	0	1
	Broj maloletnih oštećenika		2	0	0	0	0
	Broj punoletnih oštećenika		15	2	5	4	8

Tabela 1. - Ukupan broj učinilaca i oštećenih lica iz čl.214 i čl.217 KZ prema polu i uzrastu (maloletni/punoletni) evidentirnih na teritoriji Republike Srbije u periodu od 2016. do 2020.godine

PRIMERI SLUČAJEVA

Uvodna napomena:

Zarad zaštite identiteta oštećenih osoba, optuženih i svedoka, sva imena i lokacije pomenute u slučajevima su izmenjene. Sudovi u primerima su nazivani po statističkim regionima.

Iznuda sa elementima socijalnog inženjeringa

Osnovni sud iz Šumadije i Zapadne Srbije

Nenad K. je 2017. godine putem Instagrama pokušao da obmane Lauru K. da mu pošalje novac. Kada nije uspeo u tome, pokušao je pretnjom da iznudi novac od nje.

Laura je tokom 2017. godine putem Instagrama komunicirala sa nepoznatom osobom u vezi zarade preko navodnih novčanih uplata na sportskim kladionicama. Ona je, zainteresovana za laku zaradu, na traženje te nepoznate osobe poslala lične podatke svoje majke. Osoba iza Instagram naloga je potom Lauri poslala fotografije uplatnice sa lažnim podacima. Sama uplata bila je naznačena na ime njene majke i na iznos od 40,000 evra. Anonimna osoba iza profila objasnila je Lauri da je potrebno da u što kraćem roku uplati 470 evra, kako bi dobila kod pomoću kojeg može da podigne 40,000 evra koje je navodno zaradila. Lauri je poslat broj telefona pomoću kog može da komunicira sa osobom iza profila u vezi sa uplatom.

Laura je pozvala pomenuti broj i rekla da nema traženi novac, a muški glas joj je uputio ozbiljne pretnje. Nakon prekida poziva osoba je više puta zvala Lauru na mobilni telefon uputivši joj još pretnji. Prva pretnja je glasila da ukoliko u roku od jednog sata ne uplati traženi novčani iznos, njeno maloletno dete će biti pet metara pod zemljom. U drugom telefonskom pozivu, Lauri je rekao da danas ima dete, a da ga sutra neće imati ukoliko ga zbog ovog prijavi policiji.

Laura je, uplašena za život svog deteta, sve navedeno prijavila policiji. Osoba iza Instagram profila, Nenad K., time je izvršio krivično delo iznuda u pokušaju.

Nenad K. je iz Hrvatske, sa boravištem u Valjevu. Po zanimanju je radnik, nije zaposlen niti oženjen. Završio je srednju školu, a do sada nije bio osuđivan, niti se protiv njega u momentu suđenja vodio drugi postupak.

Osnovni sud je Nenadu K. odredio kaznu zatvora u trajanju od jedne godine. Presuda je doneta krajem 2020. godine.

Osnovni sud u Vojvodini
/Slučaj koji je u vezi sa slučajem iz Šumadije i Zapadne Srbije /

Nenad K. je opet 2017. godine, ovog puta putem Fejsbuka, pokušao da obmane Zlatana M. da mu pošalje novac. Nakon što mu je Zlatan poslao traženi novac, Nenad je pokušao pretnjama da iznudi još novca od njega.

Zlatanu se na leto 2017. godine, putem Fejsbuka, obratila osoba iza profila "Mateo Ćuk". Nepoznata osoba iza lažnog profila rekla je Zlatanu da može da ostvari "laku zaradu" u iznosu od 40,000 evra, kao dobitak na kladionici u vezi sa fudbalskom utakmicom. Zatim je Zlatanu objasnio da bi tiket za klađenje uplatio navodni "Mateo Ćuk" u iznosu od 50 evra. Potom mu je lažno prikazao da može da dobije 40,000 evra, dovodeći ga u zabludu da će ovaj iznos dobiti ukoliko mu nakon dobitka preda 20 posto od tog iznosa. "Mateo Ćuk" je rekao Zlatanu da pre toga ima obavezu da mu pošalje svoje lične podatke kako bi mu novac uplatio putem Western Union-a, što je on i učinio. Osoba iza profila "Mateo Ćuk" je zatim, putem Fejsbuka, lažno prikazala Zlatanu da je izvršena uplata od 40,000 evra, koja je glasila na njegovo ime.

Tada je zatražio od njega da uplati 220 evra u dinarskoj protivvrednosti na ime provizije, kako bi Zlatan dobio "kod" za podizanje dobijenog novca. Zlatan je to i učinio. Po uputstvima "Matea Ćuka" Zlatan je uplatio traženi iznos od 27,100 dinara, putem pošte, na ime vanbračne supruge osobe iza profila. Taj iznos je pomenuta žena, Sanela, podigla u jednoj novosadskoj pošti, kada se legitimisala svojom ličnom kartom. Ona je taj iznos istog dana predala svom vanbračnom suprugu, na koji način je za sebe pribavio protivpravnu imovinsku korist u iznosu od 27,100 dinara.

Muškarac iza profila "Mateo Ćuk" je istog dana, u nameri da sebi pribavi još novca, lažno prikazao oštećenom Zlatanu da mu je supruga uhapšena prilikom podizanja novca. On je tada tražio da mu Zlatan uplati svotu od 800 evra. Potom mu je pretio da će, ukoliko to ne uradi, ubiti njega i njegovu porodicu. Ove pretnje je uputio neposredno telefonom, nakon čega mu je poslao fotografije nepoznatog deteta sa vidnim povredama, uz pretnje da je tako prošlo dete jednog oca koji nije hteo da plati traženi iznos, a da će njegovi najmiliji proći još gore.

Oštećeni to nije učinio, nego je ceo događaj prijavio policiji. Osoba iza Fejsbuk profila "Mateo Ćuk", Nenad K., time je učinio krivično delo prevara i krivično delo iznuda u pokušaju.

Nenad K. je iz Hrvatske, sa boravištem u Valjevu. Po zanimanju je radnik, nije zaposlen niti oženjen. Završio je srednju školu, a do sada nije bio osuđivan, protiv njega se u momentu suđenja vodio postupak za drugo krivično delo, nalazio se u pritvoru.

Osnovni sud je Nenada K. za krivično delo prevara osudio na kaznu zatvora u trajanju od pet meseci i novčanu kaznu u iznosu od 100,000 dinara. Za krivično delo iznuda u pokušaju sud mu je odredio kaznu zatvora u trajanju od 11 meseci. Samim tim, Nenad je osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i tri meseca i na novčanu kaznu od 100.000 dinara. Presuda je doneta 2017. godine.

Maloletnici kao kao okrivljene i kao oštećene osobe

Osnovni sud u Vojvodini

Tokom januara i februara 2015. godine Igor I. je kontinuiranim ucenama i pretnjama prisilio trinaestogodišnjeg Luku da mu u više navrata preda novac.

Početkom januara 2015. godine trinaestogodišnji Luka bio je u kladionici u Subotici sa drugovima, gde je odlazio ponekad da gleda utakmice i igra stoni fudbal. Tada mu je prišao jedan čovek kojeg nije poznavao ranije i predstavio mu se (lažno) kao Mladen. Rekao je da poznaje njegovog oca i da su dobri prijatelji, kao i da se razume u kladionicu i da ima dojave za ishod pojedinih utakmica. Nakon toga, muškarac koji se predstavljao kao Mladen, pitao je Luku da li ima nešto novca kako bi se kladio na neku utakmicu, a ukoliko bi pogodio novac će podeliti sa njim. Luka mu je tada dao 5,000 dinara koje je imao kod sebe.

Luka i Igor su te večeri razmenili brojeve telefona, a već sutradan Luka je dobio poziv da su osvojili mnogo novca. Međutim, Igor mu je rekao da novac mora da uplati na neki račun kako bi ga podigao, a da u suprotnom gube osvojenu sumu. Na taj način, on je opet tražio novac od Luke. Kada mu je rekao da nema novca, muškarac mu je rekao da on poznaje njegovog oca i da se snađe nekako, jer će u suprotnom sve ispričati policiji o klađenju i nameštanju utakmica. Rekao mu je da će ga policija voditi na detektor laži i da će doći kod njega kući. Trinaestogodišnji Luka se zbog toga mnogo uplašio, a muškarac od tada nije prestao da traži novac od njega.

Maloletnik mu je istog dana, usled straha, na parking prostoru ispred škole predao 350 evra. Potom je, nakon par dana, ponovo dobio poziv od muškarca. Ovog puta, uputio mu je pretnje da će ga prijaviti policiji i da će ga prijaviti u školi, zbog čega će imati probleme sa roditeljima i fudbalskim treninzima. Usled tih pretnji Luka je, uplašen, ponovo predao 300 evra. Muškarac ni ovde nije prestao, posle čega je u narednom periodu opet pretio Luki, plašeći ga da će ga prijaviti policiji i da će završiti u popravnom domu, usled čega mu je maloletnik, u strahu, u nekoliko navrata predao ukupno 1,950 evra. U tom periodu, mami je govorio da ide na dodatne časove.

Krajem januara, muškarac koji se predstavljao kao Igor, ponovo je pozvao Luku i od njega zatražio novac. Kada mu je Luka rekao da nema više para, rekao mu je da ga to ne interesuje jer zna čime mu se otac bavi i da sigurno ima novca, te da je potrebno da se snađe za novac jer će u suprotnom sve ispričati njegovim roditeljima i policiji. Luka je zatim došao

kući, uzeo 34,000 dinara koje je njegov otac čuvao, još 24,000 dinara koje su pripadale firmi, kao i maminih 200 franaka. Potom je pozvao optuženog i dao mu sav novac, a optuženi mu je rekao da uveče dođe do mosta kako bi mu vratio sav novac koji mu je dao. On je uveče otišao do mosta, ali se muškarac nije pojavio. Sledećeg dana po dolasku iz škole mama ga je pitala šta se sa njim dešava jer se čudno ponaša. Tada je sve ispričao roditeljima, koji su slučaj prijavili policiji.

Na taj način Igor I. za sebe je pribavio protivpravnu imovinsku korist u ukupnoj vrednosti od 392,800 dinara.

Optuženi Igor I. je iz Subotice. Državljanin je Srbije i po zanimanju je radnik. Završio je srednju školu, a otac je jednog maloletnog deteta. Ranije nije osuđivan.

Kako se navodi u presudi, Igor je u svojoj odbrani rekao da je upoznao Luku u kladionici, sa kojim je nekoliko puta odigrao po koji tiket. U iskazu je naveo da mu je Luka jednom prilikom rekao da ima neku uštedevinu, pa ga je upitao da mu pozajmi nešto novca jer je bio u dugovima. Luka je to prihvatio i pozajmio mu 600 evra. Mladen je rekao da će mu brzo vratiti novac, ali nije uspeo, već je nastavio dalje od njega da pozajmljuje, sve dok mu trinaestogodišnji Luka nije dao ukupno 1,500 evra. Tada ga je pitao da li ima još novca da mu pozajmi, a da će mu on taj novac vraćati u ratama. Mladen je u svojoj odbrani rekao da je Luka na to pristao i da mu je dao još 1,500 evra, pa mu je ukupno tada dugovao oko 3,000 evra. Kada je shvatio da može imati problema oko svega toga, bacio je kartice i kupio novi telefon. Istakao je da on ni jednog momenta nije pretio maloletniku i da ima nameru da mu novac vrati.

Na saslušanju je dodao da je Luka dolazio po njega u kladionice da mu on uplati tiket, jer to nije mogao sam pošto je maloletan. U svom iskazu je rekao da je pitao Luku da li on novac uzima od kuće, kako ne bi bilo problema, a da mu je Luka rekao da njegova baba radi u Nemačkoj i da mu šalje novac.

Igor je sudu rekao da se maloletniku lažno predstavio kao Igor jer nije imao odmah da mu vrati novac koji je tražio. Naveo je da je Luka dosta često igrao aparate u kladionici, a da mu je uplaćivao po 100 ili 200 evra za tikete, odnosno koliko mu je Luka davao da uplati. Rekao je da je Luki, od kompletne sume, vratio oko 300 evra. Igor je negirao da je plašio Luku da će ići u popravni dom, a da je Luka to sigurno izmislio jer roditeljima nije smeo da kaže da se kocka. On je naveo da se i iz poruka koje je slao maloletniku vidi da mu nije pretio da će ići u popravni dom. Dodao je i to da se u jednoj od poruka koje je slao Luki vidi da je Luka od njega tražio da mu vrati novac, ali on to nije mogao jer je planirao da kupi telefon.

Lukin otac Željko vlasnik je zanatske radnje, a živi sa suprugom i maloletnom decom u Subotici. On je u svom svedočenju naveo da nema porodicu u Nemačkoj, niti bilo koga drugog ko mu šalje novac iz inostranstva. On je potvrdio da je znao da njegov sin ide u igraonicu koja se nalazila u sklopu kladionice, ali mu je strogo zabranio da se kocka. Lukin otac je rekao da se u njihovoj kući zna gde stoji novac, a da on i njegova žena nikad nisu proveravali to, jer zimi slabo rade i maksimalno štede novac. Željko je primetio da mu se sin čudno ponaša, pa su pomislili da se zaljubio. Dana kada im je sve priznao bio je u lošem psihičkom stanju, grebao se po vratu, šetao po kući i govorio „nema, nema više ničega“ zbog čega su ga vodili kod psihologa i neuropsihijatra. Lukin otac rekao je da je dve nedelje nakon toga stražario ispred sobe sina i pratio ga po gradu jer je bio u strahu za njegovu bezbednost.

Maloletni Luka prepričao je sudu čitav događaj detaljno. On je napomenuo da ga je Igor uhvatio na priču da poznaje njegovog oca, opisao ga je kakav je bio u mladosti, a da su prijatelji njegovog oca dobri ljudi, zbog čega mu je verovao. Ispričao je sudu da mu je Igor prilikom jednog susreta rekao da ima opasno društvo. Sama činjenica da je pričao o tom opasnom društvu i što mu je govorio da mora da donese novac strogim glasom ga je plašilo, pa je on novac uzimao od roditeljske uštedevine. Još više se plašio da kaže ocu šta se dešava zbog njegove reakcije, jer je on bivši vojnik. Na kraju je sve to rekao jer više nije mogao da trpi, a i više nije bilo novca.

Kako sud navodi u obrazloženju presude, optuženi Igor je sve vreme u postupku pokušavao da trinaestogodišnjeg Luku predstavi kao kockara. Sud navodi da je iluzorno pričati o tome jer je i maloletnik rekao da se „navukao" na Igorovu priču o velikim dobicima, a on sam je za sebe rekao da je kockar i da je zbog kocke u dugovima do guše. Sud je obrazložio da nije sporna činjenica o velikom broju kladionica u manjim mestima i velikom broju ljudi koji ih posećuje, u nadi da će ostvariti veliki dobitak, pa je sasvim izvesno kako je to izgledalo u očima deteta od 12-13 godina.

Sud je zaključio da optuženi Igor daje nelogičnu i kontradiktornu odbranu, sve vreme pokušavajući da svoj odnos sa trinaestogodišnjim detetom prikaže kao jedan prisan i prijateljski. Kako se navodi u obrazloženju presude, ta odbrana je neprihvatljiva kada se uzme u obzir da je Luka imao nepunih 13, a optuženi Igor 25 godina.

U obrazloženju presude Osnovnog suda, navodi se da o tome koliko je Igor pošten govori činjenica da se maloletniku lažno predstavio, a da je u jednom momentu bacio telefon i kartice sa kojim je komunicirao sa njim. Koliko je taj odnos bio prijateljski i pošten govori i činjenica koju iznosi sam Igor, da je Luka od njega tražio da mu vrati novac, ali on to nije mogao jer je planirao da kupi telefon.

Odbrana optuženog je po navodima suda, lišena svake logike i ponašanja jedne zrele osobe. Osnovni sud je prihvatio samo činjenicu da je uzimao, a ne pozajmljivao novac od Luke. Kada je obmanjujući maloletnika da poznaje njegovog oca, sebi obezbedio povoljan teren, Igor je počeo prisiljavati Luku da mu donosi novac kako bi se „izvadio" iz dugova, jer naravno dobitaka nije bilo. Luku je plašio raznim pričama da ima opasno društvo, da je sa svojim drugom izbo jednog čoveka nožem, da će prijaviti policiji nameštanje utakmica i smestiti ga u popravni dom. Po navodima suda, sve to je vrsta ozbiljnog psihičkog nasilja i pretnji koje su posebno uticale na maloletnika, a ne može se isključiti da bi to imalo uticaja i na punoletnu osobu.

Igoru u ovom postupku nije suđeno isključivo zbog iznude maloletnika, već i zbog krivičnih dela prevare i neovlašćenog držanja opojnih droga.

Od olakšavajućih okolnosti na strani optuženog Igora sud je uzeo u obzir njegove materijalne prilike, da je reč o mladoj osobi, da do sada nije osuđivan, što ukazuje da nije sklon da vrši krivična dela. Sud je uvažio činjenicu da je on otac jednog maloletnog deteta, bez imovine, kao i da ima nameru da izmiri dug maloletnom Luki i njegovim roditeljima. Sa druge strane, od otežavajućih okolnosti sud je uzeo u obzir činjenicu da je u vremenskom periodu od dve godine izvršio tri aktuelna krivična dela koja upućuju na njegovu upornost u vršenju dela. Druga dva krivična dela je priznao, što je takođe sud uzeo u obzir kao olakšavajuću okolnost.

Uz sve to, u pitanju je otac jednog maloletnog deteta i iz njegovog pokajanja u ovom postupku je sud zaključio da je i samo vođenje postupka uticalo na optuženog koji je svojim ponašanjem pokazao da ga sve ovo pogađa. Te okolnosti sud je uzeo u obzir kao naročito olakšavajuće okolnosti prilikom odmeravanja vrste i visine kazne.

Okrivljeni Igor je osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine koju će izdržavati unutar prostorija u kojima stanuje. Za krivično delo prevare mu je utvrđena novčana kazna u iznosu od 30,000 dinara, a za neovlašćeno držanje opojnih droga, novčanu kaznu u iznosu od 100,000 dinara.

Ako optuženi jednom, u trajanju od preko šest časova, ili dva puta u trajanju do šest časova, samovoljno napusti prostorije u kojima stanuje, sud će odrediti da ostatak kazne zatvora izdrži u zatvoru. Ukoliko ne plati navedenu novčanu kaznu, ista će se zameniti kaznom zatvora tako što će za svakih 1,000 dinara odrediti jedan dan zatvora.

Međutim, usvajanjem žalbe Osnovnog javnog tužioca i delimičnim usvajanjem žalbe branioca okrivljenog Igora **preinačuje se prethodna presuda po pitanju iznude**.

Apelacioni sud je našao da se u radnjama okrivljenog Igora za koje je optužen da je izvršio iznudu, ipak stiču sva zakonska obeležja krivičnog dela ucene. Ovaj sud je uvažio deo žalbenog navoda branioca okrivljenog Igora, imajući u vidu da krivično delo iznude i krivično delo ucene imaju sličnosti, no kod iznude se cilj postiže prinudom i to silom ili ozbiljnom pretnjom, dok se kod ucene cilj postiže pretnjom i to bez obzira da li je ono čime se preti istinito ili neistinito, ali je bitno da se ukazuje oštećenom da to može štetiti njegovom ugledu i časti.

U preinačenoj presudi navedeno je da je Igor oštećenom Luki rekao da ako mu ne preda traženi novac, ceo događaj u vezi klađenja i nameštanja utakmice će ispričati policiji, da će maloletnik ići na detektor laži, da će ga prijaviti školi i da će oštećeni imati problema u školi i sa roditeljima, a da je usled toga oštećeni Luka predavao novac Igoru.

Preinačenjem presude, utvrđuje mu se nova kazna zatvora za krivično delo ucena u trajanju od 11 meseci. Za krivično delo neovlašćeno držanje opojnih droga sud mu je utvrdio kaznu zatvora u trajanju od tri meseca, a za krivično delo prevare sud mu je utvrdio kaznu zatvora u trajanju od šest meseci i novčanu kaznu u iznosu od 30,000 dinara.

Apelacioni sud je u preinačenoj presudi okrivljenom Igoru odredio jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i šest meseci, kao i novčanu kaznu u iznosu od 30,000 dinara. Presuda je preinačena 2018. godine.

Maloletnici kao okrivljeni

Viši sud u Vojvodini

U periodu od 2014. do 2016. godine maloletni Stojan G. je pretnjama u kontinuitetu primoravao maloletnog Đorđa M. da mu u više navrata preda novac u ukupnoj vrednosti od 300 evra.

Maloletnog Đorđa je maloletni Stojan tokom dve godine više puta presretao na ulici, zahtevajući od njega novac i govoreći mu da će ga ubiti. Đorđe mu je, iz straha za svoj život, više puta davao novac u iznosima od 100 ili 50 evra, a nekad i po 500 ili 600 dinara, koliko je imao kod sebe.

Stojan mu je i putem Fejsbuka porukama pretio da će ga prebiti ukoliko mu ne donese traženi novac koji mu je bio potreban za igraonicu. On je jednog dana 2016. godine presreo Đorđa na ulici dok je išao kući. Zatim ga je pojurio, preteći mu rečima "stani, jebaćemo te u usta, ubićemo te". Đorđe je uspeo da pobegne, dok je Stojan stajao ispred njegove kuće i pretio da će je zapaliti. Kada je iz kuće izašla Đorđeva majka, Stojan je počeo da lomi i udara poštansko sanduče.

Time je maloletni Stojan izvršio krivično delo iznuda.

Međutim, u istoj presudi, maloletnom Stojanu se sudi i za neovlašćeno držanje opojne droge, marihuane. Marihuanu spakovanu u tri paketića sakrivao je u svojoj sobi u kutijici za dezodorans. U jednom paketiću se nalazilo 0,75 grama, u drugom 0,59 grama opojne droge dok se u trećem nalazilo 0,18 grama. Marihuana je pronađena prilikom pretresa stana, nakon čega je i oduzeta. Istom prilikom policija je maloletnom Stojanu oduzela i jedan mobilni telefon.

Okrivljeni maloletni Stojan živi sa roditeljima i mlađom sestrom. Njemu su ranije više puta izricane vaspitne mere zbog nasilničkog ponašanja. Njegov otac radi u Švedskoj na građevini od 2010. godine, a mesečno zarađuje oko 3,000 evra. Otac i majka obezbeđuju osnovnu negu Stojanu i njegovoj sestri, a imaju kuću na ime oca. Maloletni Stojan je 2016. godine otišao kod oca u Švedsku sa majkom i sestrom, gde sestra ide u školu, a majka i on su se zaposlili u istoj fabrici. Tamo imaju svoj stan, a radno vreme im je od 7 do 16 časova.

U svojoj odbrani maloleni Stojan naveo je da poznaje Đorđa i da su se družili dok su bili deca. Pre događaja zbog kog mu se sudi, Stojan kaže da su bili u igraonici, a da je Đorđe od njega pozajmio 2,000 dinara, koje mu je on dao. Dogovor je bio da Đorđe vrati novac za tri do četiri dana, što nije ispoštovao.

Stojan je zatim rekao da je Đorđu poslao poruku da li ima pare, a pošto on nije ništa odgovorio, Stojan je otišao do njegove kuće, video njega da utrčava u kuću i shvatio da ga izbegava. Kada je stigao do njegove kuće vikao je da izađe, ali je izašla Đorđeva majka koja je pitala šta on hoće. Kada joj je rekao da mu je Đorđe dužan pare ona je vikala kakve pare, rekla mu je da beži odatle, psovala mu je majku i rekla da će otići po pištolj. On joj je rekao da slobodno ide po pištolj, a tada je ona uzela motku većih dimenzija sa kojom je pokušavala da ga udari. On je izbegavao njene napade, a kada su naišli neki momci otišao je odatle.

Posle toga je otišao u igraonicu gde je video braću oštećenog, pa im je rekao da će opet ići kući kod njega kako bi naplatio svoj novac. Rekao im je da se Đorđe ne glupira već da mu vrati novac koji mu je pozajmio. Kasnije toga dana ponovo je krenuo kod Đorđa, a sa njim su pošli i njegovi drugovi. Kada su došli ispred kuće zvao je Đorđa da izađe ali je ponovo izašla njegova majka, koja ga je pozivala u kuću i rekla mu "dođi ovde uzmi pare". Tada je video da neće da plati sinov dug, pa je u naletu besa polomio poštansko sanduče na njihovoj kapiji.

Stojan je takođe tvrdio da mu je nakon toga Đorđev otac putem Fejsbuka pretio pištoljem. Nakon par dana, Đorđe mu je vratio novac i navodno su u dobrim odnosima. On je sve vreme poricao da je iznuđivao novac od Đorđa, a u kasnijoj odbrani je rekao da je spreman da nadoknadi štetu na poštanskom sandučetu.

Ove navode, potvrdili su dvojica svedoka, njegovi drugovi.

Kako je navedeno u obrazloženju presude, sud nije prihvatio deo odbrane u kom Stojan tvrdi da je on pozajmio novac Đorđu, da je to bio razlog zašto mu je dolazio ispred kuće i da mu je Đorđeva majka tada pretila. Sud takođe nije prihvatio da mu je otac oštećenog putem Fejsbuka upućivao pretnje pištoljem. Ovi navodi nisu dokazani, a u suprotnosti su sa izjavama Đorđa i njegove majke, koje je sud u potpunosti prihvatio.

Viši sud je procenio da je maloletni Stojan pokušao da izbegne svoju krivičnu odgovornost, pa da je u cilju dokazivanja te neistine, kao svedoke predložio svoje drugove kako bi potkrepili njegovu odbranu. Izjave tih svedoka sud takođe nije prihvatio.

Viši sud u veću sastavljenom od sudije za maloletnike je Stojanu odredio vaspitnu meru posebne obaveze, da se bez naknade uključi u rad humanitarnih organizacija, ili u poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja. Stojan je u obavezi da 90 sati u periodu od tri meseca, tu meru izvrši, u periodu kad mu odredi Centar za socijalni rad, to jest kada maloletnik dođe na godišnji odmor u Srbiju. Rešenje je doneto 2018. godine.

Viši sud u Vojvodini

Maloletni Filip R. u periodu od 2016. do 2017. godine pretnjom je u više navrata prisilio maloletnog Gorana Z. i maloletnog Dimitrija F. da mu predaju novac.

Goran poznaje Filipa od 2010. godine. Nisu se družili, a prvi put je Filip zatražio novac od njega u toku 2016. godine kada ga je sreo na ulici. Tada je tražio 2,000 dinara, a nakon toga, pretnjama ga je prisiljavao da mu povremeno daje 2,000 i 5,000 dinara.

Dimitrije poznaje Gorana iz škole. Na leto 2017. godine Dimitrije je bio na plaži i brojao svoj novac. Tada je naišao Filip i zapretio mu da će ga "ispresavijati" ukoliko mu ne preda 1,000 dinara, nakon čega mu je dao novac.

Posle toga, Goranu su stizale poruke putem Fejsbuka od Filipa, gde je zahtevao od maloletnih Gorana i Dimitrija da mu daju novac, nekad 500, nekad 1,000, a nekad i 2,000 dinara, sa uputstvom da novac stavljaju ispod kamena na plaži. Slična poruka je stizala Goranu više puta tokom leta 2017. godine, a on je te preteće poruke prosleđivao i Dimitriju. U poruci je stajalo da će ih tući ukoliko mu ne daju novac.

Na taj način, Dimitrije je dao ukupno između 15,000 i 20,000 dinara. Polovinu novca dobio je od dede, a drugu polovinu je uzimao od roditelja. On je mami govorio da je novac potrošio, sve dok ga nije zatekla kako daje Goranu novac. Goran je taj novac davao Filipu.

Tada maloletni Filip, na taj način je za sebe pribavio oko 50,000 dinara, čime je izvršio krivično delo iznuda.

Sada punoletni Filip, kada je izvršio delo, bio je učenik završne godine srednje tehničke škole gde se školovao za varioca. Tamo je postizao prosečne rezultate. Majka nije zaposlena, a otac je po zanimanju kuvar i radi u bolnici, gde jezaposlen u vešeraju. Njegov otac zarađuje mesečno oko 23,000 dinara. Filip ima i mlađu sestru, a porodica živi u kući u vlasništvu očevih roditelja koji su takođe u zajednici, ali su fizički odvojeno domaćinstvo. Roditelji funkcionišu ujednačeno i u potpunosti su funkcionalni. Kako se navodi u opisu Filipa u presudi, roditelji regularno vode kontrolu nad ponašanjem sina i imaju uspostavljen autoritet.

Iskazi maloletnih oštećenih Gorana i Dimitrija, kao i iskazi njihovih roditelja, u potpunosti su prihvaćeni kao istiniti.

Filip je inspektoru u policiji rekao da jeste tražio od oštećenih novac, kao i da ih je primoravao da mu ga daju. Međutim, u svojoj odbrani je kasnije negirao izvršenje dela. Tada je rekao da je inspektoru priznao krivicu, jer se uplašio pošto mu je prećeno pritvorom, a otac mu nije bio prisutan. On je naveo da je u policiji prvi put video taj profil sa njegovim imenom i prezimenom za koji smatra da je lažan, te da taj profil sa kog je prećeno sigurno nije on otvorio. Okrivljeni Filip je naveo da je taj lažni profil sa njegovim podacima imao samo jednog prijatelja, a da na tom profilu nije postojala nikakava fotografija.

Sud nije prihvatio Filipovu odbranu u kojoj negira izvršenje dela na štetu maloletnih Gorana i Dimitrija. Kako je navedeno u presudi, taj deo odbrane je u suprotnosti sa iskazima oštećenih koje je sud u potpunosti prihvatio. U obrazloženju presude je navedeno da je sud

stekao utisak da je Filip lažima pokušao da izbegne krivičnu odgovornost, jer njegova odbrana nije potkrepljena tokom postupka.

Viši sud u veću sastavljenom od sudije za maloletnike je Filipu odredio vaspitnu meru pojačan nadzor od strane organa starateljstva. Mera koja mu je izrečena može trajati najmanje šest meseci, a najviše dve godine, s tim što će sud naknadno odlučiti o njenom prestanku. Nadzor nad izvršenjem ove mere poverava se Centru za socijalni rad.

Rešenje je doneto 2018. godine.

Viši sud u Vojvodini

Maloletni Davor H. je krajem 2019. godine oduzeo Ivanu L. mobilni telefon iz ruke kako bi kasnije pokušao da iznudi 200 evra od njega za povrat telefona.

Maloletni Davor je sreo Ivana u centru grada nakon čega mu je iz ruke oduzeo mobilni telefon sa originalnom futrolom i punjačem. On je Ivana nakon nekoliko sati pozvao telefonom i zahtevao da mu preda 200 evra kako bi mu telefon vratio.

Kako je navedeno u sudskom rešenju, Ivan je rekao da pet godina poznaje maloletnog Davora i da su bili jako dobri prijatelji dok mu okrivljeni nije oteo mobilni telefon i za njega tražio 200 evra da bi ga vratio.

Ivan je pomenuti telefon, Ajfon 8+ crne boje, imao četiri meseca, a kupio ga je novog i platio 600 evra. Ivan je naveo da je Davor uzeo telefon i otrčao sa njim, a da je tražio 200 evra da bi mu vratio telefon. Oštećeni je takođe rekao da je Davor pozajmljivao novac i da mu duguje 500 evra, pritom, da je iz njegove kuće ukrao još dva telefona od njegovog oca.

Maloletni Davor H. je državljanin Srbije. Pohađa srednju školu za kuvara kao vanredni učenik, a na svom imenu ni on, ni članovi njegovog domaćinstva nemaju ništa od imovine. Njemu je i ranije izrečena vaspitna mera pojačan nadzor od strane organa starateljstva. U toku ovog, vodi se drugi postupak protiv njega, a u toku istog se nalazi u pritvoru.

Više javno tužilaštvo je 2020. godine podnelo predlog za izricanje krivične sankcije prema maloletnom Davoru i njegova dva, takođe maloletna prijatelja, Petra i Zlatka. U istom postupku se sva trojica terete za ukupno 16 krivičnih dela učinjenih u toku 2018. i 2019. godine. Pre svega, trojica okrivljenih terete se za neovlašćeno korišćenje tuđeg vozila, za više krivičnih dela teška krađa, za krivična dela uništenje i oštećenje tuđih stvari, krivična dela sitne krađe, utaje i prevare. Na kraju, samo maloletni Davor, tereti se u istoj presudi i za krivično delo iznuda.

Kako se navodi u sudskom rešenju, u njegovom postupku su stečeni svi objektivni i subjektivni elementi krivičnog dela iznude.

Prilikom odlučivanja o vrsti vaspitne mere, sud je imao u vidu mišljenje i predlog Centra za socijalni rad, kao i činjenicu da je dokazano da je izvršio čak 16 istovrsnih krivičnih dela. Sud je takođe uzeo u obzir da mu je ranije izrečena vaspitna mera i to zbog četiri krivična dela.

U sudskom rešenju se navodi da pomenuta vaspitna mera nije ostvarila svrhu i da je istu potrebno zameniti drugom jer maloletnik nije usvojio prosocijalne vrednosti i stavove.

Sud navodi da postoji visok rizik da maloletni Davor ponovo uđe u sukob sa zakonom. S obzirom na njegove porodične prilike, težinu krivičnih dela, način izvršenja dela i društvenu opasnost, sud je procenio da je najcelishodnije da mu se za izvršena krivična dela izrekne vaspitna mera upućivanje u vaspitno-popravni dom.

Viši sud u veću sastavljenom od sudije za maloletnike odredio je da maloletni Davor H. u popravnom domu ostane najmanje šest meseci, a najduže četiri godine, s tim da sud svakih šest meseci razmatra da li postoji mogućnost za obustavu izvršenja mera ili zamenu sa drugom.

Iznuda pretnjom i ugrožavanjem života i tela

Osnovni sud u Šumadiji i Zapadnoj Srbiji

Slobodan S. je 2013. godine putem SMS poruka pretio Marku Ž. i njegovoj porodici, pokušavajući da pretnjom iznudi novac od njega.

Sredinom aprila 2013. godine, Marku iz Uba je na mobilni telefon stigla poruka sa njemu nepoznatog broja, koja glasi: "Imaš 7 dana da spremiš 5,000 evra, dobićeš vreme i mesto gde ćeš pare da ostaviš, dobro znaš kome duguješ pare, imaš divnu porodicu i bila bi prava šteta da im se nešto desi".

Šest dana nakon toga stigla mu je još jedna poruka, kao podsetnik da je narednog dana tačno sedam dana od roka koji mu je zadat za isplatu duga. U poruci je naglašeno da će uskoro dobiti vreme i mesto gde da ostavi pare, a priloženo je i upozorenje da u svakom momentu ta nepoznata osoba kontroliše kretanje Marka i njegove porodice.

Nedelju dana nakon prve poruke Marku je stigla još jedna i to da će u 11 sati uveče dobiti informaciju na kojoj lokaciji da ostavi novac. Nepoznata osoba mu je u poruci naglasila da ukoliko ne uradi kako mu je rečeno, u narednih nedelju dana on i njegova porodica će proći kroz pakao. Iste večeri stigla mu je poruka sa uputstvom da novac spakuje u kovertu do ponoći. Nepoznata osoba mu je potom objasnila da kada stigne na kraj jezera, kod bandere će videti kamen. Ukoliko ispod tog kamena ostavi kovertu i odmah se vrati nazad, neće imati problema, a ukoliko ne postupi tako, neko će stradati. Nakon toga, Marko je slučaj prijavio policiji, a optuženi Slobodan je uhapšen.

Okrivljeni Slobodan je ovim pretnjama ugrozio sigurnost oštećenog Marka i članova njegove porodice. Krivično delo nije dovršio jer je na vreme prijavljen policiji, pa je krivično delo iznuda ostalo u pokušaju.

Optuženi Slobodan S. je državljanin Srbije, a po zanimanju je konobar. Neoženjen je, nema decu, a završio je trogodišnju srednju školu. Nema imovinu na svoje ime i nema stalno zaposlenje, a do sada je bio neosuđivan.

Slobodan je u potpunosti priznao izvršenje krivičnog dela, a potom je zaključio sporazum o priznanju sa Osnovnim javnim tužilaštvom. Sporazumom, Slobodan se odrekao prava na suđenje i ulaganje žalbe. Sud je utvrdio da u spisima predmeta postoje dokazi kojima se potkrepljuje njegovo priznanje.

Sud je Slobodanu odredio kaznu kućnog zatvora sa primenom elektronskog nadzora u trajanju od šest meseci. Presuda je doneta 2016. godine.

Osnovni sud u Šumadiji i Zapadnoj Srbiji

Stefan U. je jedne večeri u toku 2014. godine pretnjom prinudio konobara u lokalu, Marka B., da mu iz svog dnevnog pazara preda novac.

Jedne večeri u Užicu, u kafani, konobaru Marku je prišao muškarac i tražio da mu preda 1,000 dinara. Nakon što je konobar to odbio, muškarac mu se obratio sa rečima: "Ne znaš ti ko sam ja, nemoj da me teraš da izvadim nož". Nepoznati muškarac je zatim iz pojasa izvadio nož, a konobar je u strahu za svoj život izvadio iz dnevnog pazara 1,000 dinara i predao ih. Okrivljeni je nakon toga napustio kafanu, a konobar je pozvao policiju.

Okrivljeni Stefan U. je time izvršio krivično delo iznuda.

Stefan U. je državljanin Srbije, a završio je srednju školu. Radnik je, nije oženjen i nema decu. Nema svoju imovinu i nezaposlen je. On je ranije osuđivan zbog krivičnog dela povrede prava na upravljanje, kao i zbog krivičnog dela promene porodičnog stanja. Takođe mu je zbog jednog krivičnog dela ranije određeno i obavezno psihijatrijsko lečenje u zdravstvenoj ustanovi.

Sud mu je zbog krivičnog dela iznuda odredio kućnu kaznu zatvora u trajanju od šest meseci, bez elekronskog nadzora.

U presudi je napomenuto da osuđeni Stefan U., ukoliko jednom u trajanju preko šest sati ili dva puta u trajanju do šest sati samovoljno napusti prostorije u kojima stanuje, ostatak kazne ima obavezu da odsluži u zatvoru.

Presuda je doneta 2018. godine.

Osnovni sud u Vojvodini

Jovan S. je 2017. godine putem telefonskih poziva pretio svom starijem komšiji Branislavu K. kako bi od njega iznudio 10,000 evra.

U oktobru 2017. godine Branislav iz Lovćenca dobio je poziv na mobilni telefon sa nepoznatog broja. U pozivu mu je muškarac nepoznatog glasa rekao: "Gospodine Branko, spremićeš mi 10,000 evra i kada spremiš pare ja ću ti reći na koju lokaciju ćeš ih doneti. Ukoliko ne postupiš onako kako ti kažem, neće ti deca hodati po zemlji". Branislav, koji inače u tom mestu važi za imućnog čoveka, istog dana dobio još jedan poziv, a nepoznati čovek mu je ponovio pretnje i zahteve.

Nepoznata osoba je pozive ponovila i dan kasnije koristeći dve sim kartice. Nakon brojnih poziva Branislav je, prateći uputstva okrivljenog, gotov novac u iznosu od 10,000 evra u crnoj torbici ostavio na naznačenoj lokaciji. Zatim je osumnjičeni svojim putničkim automobilom došao do mesta na kojem je Branislav ostavio torbicu, uzeo je i stavio na mesto suvozača. Tom prilikom, policija ga je uhapsila.

U automobilu okrivljenog je prilikom hapšenja pronađena manja količina opojne droge. On je držao jednu kesicu sa marihuanom, u količini od 0,95 grama.

Jovan S. je zbog toga optužen za krivična dela iznuda u pokušaju i neovlašćeno držanje opojnih droga.

Jovan S. je državljanin Srbije i nije oženjen. Nema decu, poseduje imovinu i nije ranije osuđivan. U toku ovog postupka se protiv njega vodio drugi krivični postupak, a u toku istog se nalazio u pritvoru.

Sud je, na osnovu izjava oštećenog Branislava, okrivljenog Jovana i svedoka, utvrdio da su Jovan i Branislav komšije, a da je Jovan znao njegove imovinske i porodične prilike, pa je samim tim znao da je Branislav izgubio jedno dete.

Kako se navodi u obrazloženju presude, Branislavu je nekoliko godina ranije tragično nastradao sin. Pretnje da mu deca neće hodati zemljom su reči koje izazivaju strah, a kod ošećenog je to bilo dodatno pojačano činjenicom da je već imao jedan takav gubitak. Njegov komšija, okrivljeni Jovan toga je bio svestan i iskoristio je tu činjenicu, znajući da će ga one naterati da preda novac. To se i dogodilo, jer je oštećeni bio u tolikoj meri uplašen, pa je porodicu obavestio o tome. Nakon prvih poziva je hteo odmah da odnese novac, ali je kasnije ipak obavestio policiju o događaju.

U svojoj odbrani Jovan S. je delimično priznao izvršenje dela koja su mu stavljena na

teret. Jovan tvrdi da je otišao na zadato mesto i preuzeo torbicu sa novcem pod prinudom i pretnjom Lajoša, Borka i Nenada kojima je zbog duga od 2,000 tada dugovao 2,900 evra, zbog kamate. On je takođe naveo da su Branislava, u stvari, na telefon pozivali oni. Jovan je rekao da su ga oni redovno tukli, svaki dan zvali i povećavali mu dug. Dana kada je prvi put Branislavu prećeno, Jovan tvrdi da su mu oni dali zadatak da preuzme torbicu sa novcem. Okrivljeni je rekao da mu je Lajoš prilikom dolaska po novac u automobilu stavljao pištolj u usta. Takođe, tvrdi da su mu dali telefon iz kojeg su prethodno izvadili karticu, pa onda stavili drugu, te mu rekli da ih pozove kada preuzme novac. Jovan je izjavio da su mu oni rekli da ga prate dvogledom. Priznao je da je koristio marihuanu koja se nalazila u kolima, ali iz razloga što se plašio zbog cele situacije. Okrivljeni Jovan je tvrdio da mu je Lajoš bio u kući i fotografisao stvari, pretio, pisao njegovoj majci da plati dug, a i tukao ga.

Međutim, svedok Lajoš je potvrdio da je bio u Jovanovoj kući i da je slikao komodu. Međutim, on tvrdi da je komodu pokazao svojoj ženi i negira da je pretio, tukao okrivljenog i terao ga da preti i traži novac od komšije. Svedok negira i da je bio sa okrivljenim u vozilu kada je išao da preuzme novac, kao i da je telefonirao i davao telefone okrivljenom da zove oštećenog Branislava.

Pored toga, sud je utvrdio da okrivljeni Jovan S. poseduje poljoprivredno zemljište koje obrađuje svojom mehanizacijom, da ima registrovano poljoprivredno gazdinstvo, a da gazdinstva imaju i njegov deda i ujak sa kojima zajedno radi i obrađuje zemljište. Svojom mehanizacijom Jovan pruža usluge koje naplaćuje. Sud je zato prihvatio izjavu svedoka Lajoša, ceneći da je Jovan mogao da vrati pomenuti dug iz svojih prihoda.

Kako se navodi u obrazloženju presude, Jovan jeste imao dugove i na njih je bila uračunta velika kamata. Dugovao je prvom svedoku, Lajošu iznos od 2,000 evra koji nije platio na vreme, zbog čega je trebao da plati 2,900 evra. Na osnovu izjave drugog svedoka, Borka, pre ovog dešavanja, Jovanu je na račun trebala da legne uplata u visini od 350,000 dinara. Treći svedok, Nenad, takođe je znao da će ovaj novac stići Jovanu na račun, zato što im je Jovan pričao da će od tog novca vratiti dug Lajošu.

Na osnovu izjava drugih svedoka, sud je utvrdio je da je okrivljeni imao više brojeva telefona, a da je na nekima od njih povremeno bio nedostupan.

Branislav ne pominje da je na putu do mesta gde je ostavio novac video još neko vozilo, a kada je policija prišla licu mesta, zatekla je samo okrivljenog i vozilo koje on koristi. Sud je naveo u obrazloženju presude da sve činjenice ukazuju na to da je okrivljeni Jovan takvu odbranu dao u cilju otkanjanja svoje odgovornosti.

Osnovni sud je razmatrajući nalaz tima veštaka psihijatra i psihologa zaključio da okrivljeni ne boluje od trajne ili privremene duševne bolesti, ali i da je bio uračunljiv prilikom izvršenja dela. Takođe je utvrdio da mu nije prećeno zbog pomenutih dugova, da nije fizički maltretiran, niti teran da te dugove izmiri tako što će iznuđivati drugog, niti da je vođen od strane treće osobe na mesto predaje novca od iznude, niti da mu je prećeno pištoljem. Za ovakve tvrdnje okrivljeni nema dokaza i sud ih nije prihvatio.

Prilikom odmeravanja vrste i visine kazne, sud je okrivljenom Jovanu za olakšavajuće okolnosti uzeo u obzir da je mlad i do sada neosuđivan, dok je od otežavajućih okolnosti pod

kojima su se dela izvršila i to da je krivično delo iznuda učinio prema svom komšiji, starijoj osobi koja je doživela porodičnu tragediju, što je sve okrivljeni znao i iskoristio.

Okrivljeni Jovan S. osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od dve godine. Presuda je doneta 2018. godine.

Osnovni sud u Šumadiji i Zapadnoj Srbiji

Nebojša M. i Vuk R. su u sred jedne noći 2013. godine, umesto plaćanja usluge vožnje, pretnjom prisilili taksistu Stevana S. da im preda sav novac koji je imao kod sebe.

U maju 2013. godine, negde oko pola tri ujutro u taksi vozilo Stevana iz Jagodine ušle su tri osobe, dva muškarca, Vuk i Nebojša i Nebojšina devojka, Sanja. Oni su zatražili od Stevana da ih odveze do lokala koji pušta muziku u to vreme. Nakon kratke vožnje po gradu, Stevan je stranke dovezao ispred kafića koji se nalazi u blizini autobuske stanice. U toku vožnje, Vuk je sedeo na mestu suvozača, a Nebojša na zadnjem sedištu sa Sanjom. Kada je Stevan zaustavio vozilo, Vuk i Nebojša su tražili od njega novac i pretili mu da će ga istući ako im ne preda pare. Stevan je, uplašen od tih pretnji, izašao iz vozila, a za njim su izašli i Vuk i Nebojša. Potom ga je jedan od njih dvojice držao rukama otpozadi, zbog čega je Stevan, iz straha da će ga oni tući, izvadio iz zadnjeg džepa 14,000 dinara i jednu novčanicu od 10 evra. Novac je predao Vuku i Nebojši, a oni su se sa oduzetim novcem udaljili sa lica mesta.

Ove radnje Vuk i Nebojša su izvršili u uračunljivom stanju, u nameri da sebi pribave protivpravnu imovinsku korist, čime su učinili krivično delo iznuda.

Vuku se takođe, u istoj presudi određuje dodatna kazna jer je 2014. godine u Jagodini, u lokalu koji se nalazi u sklopu autobuske stanice, doveo u zabludu Nikolu iz Jagodine. Nikola se raspitivao kod konobara u lokalu gde može da razmeni 50 evra. Vuk mu je prišao, rekao Nikoli da će zameniti novčanicu, nakon čega mu je predao novac, a Vuk je otišao. Konobar je nazvao telefonom Vuka jer ga je od ranije poznavao i tražio da vrati Nikoli novac. Vuk je, međutim, rekao da ne može to da uradi, zbog čega se tereti i za krivično delo prevara.

Optuženi Vuk R. državljanin je Republike Srbije a po zanimanju je frizer. Nije oženjen i nema decu, a nezaposlen je i živi sa majkom. Ranije je osuđivan tri puta uslovnom kaznom. Ne vodi se postupak za drugo delo.

Optuženi Nebojša M. državljanin je Republike Srbije, oženjen je i otac je sedmoro maloletne dece. Živi sa ocem koji je vlasnik kuće, a sa njim radi na pijaci. Mesečna primanja porodice su oko 50,000 dinara. Ranije je osuđivan 12 puta kaznom zatvora i jednom uslovnom kaznom.

Oštećeni Stevan u svom svedočenju sudu je rekao da je večeri kad su ga napali, ispred jedne diskoteke čekao goste. Iz lokala su izašli Vuk i Nebojša sa jednom devojkom, koje je poznavao iz viđenja. Vuk je seo na mesto suvozača, a Nebojša sa devojkom pozadi. Kada je zaustavio taksi vozilo, jedan optuženi je od njega tražio da mu preda novac da imaju da piju. Kada je rekao da nema para, jedan okrivljeni je izvadio ključeve od vozila i rekao mu „sad ćeš da vidiš da li imaš ili nemaš para“, potom je Stevan zbog toga brzo izašao iz vozila. Za njim su

izašli Vuk i Nebojša, pa ga je jedan udario pesnicom u stomak, a drugi ga držao obema rukama za telo. Nakon toga, jedan od njih ga je pretresao i našao mu u zadnjem džepu farmerki 14,000 dinara i jednu novčanicu od 10 evra. Nakon što je novac uzeo, pustio ga je, rekao mu da je slobodan i vratio mu ključeve od kola. Stevan je događaj odmah prijavio policiji.

Međutim, oštećeni Stevan je kasnije izmenio iskaz i rekao je da ne zna kome je od njih dvojice novac dao, te da ga nisu tukli. Naveo je da se događaj desio davno i da se baš svega ne seća. Takođe je napomenuo da je tada bio jako uplašen, ali da se sada ne seća kojim su mu se tonom optuženi obratili ni kojim rečima i da ne može da se izjasni da li je neko od njih stavljao ruke u njegov džep.

Razmatrajući iskaze oštećenog Stevana, sud je iz njegovog ponašanja prilikom davanja iskaza i suočenja sa optuženima stekao utisak da on izbegava da opiše događaj kako se desio i da je uplašen zbog prisutva Vuka i Nebojše. Oskudno je odgovarao, nije objašnjavao događaj i izbegavao je odgovor na direktna pitanja suda. Kada se posmatraju njegova dva iskaza u međusobnoj povezanosti, sud je prihvatio da su mu Vuk i Nebojša pretili da će ga istući, a da im je on zbog toga dao novac.

Razmatrajući odbrane optuženih, sud je utvrdio da su date u cilju izbegavanja krivične odgovornosti.

U prvoj izjavi, okrivljeni Vuk je odgovornost za navedeni događaj prebacivao na drugog optuženog, ne sporeći da ih je Stevan dovezao do navedenog lokala, ali ističući da su on i pomenuta devojka izašli iz vozila. On je naveo da je Nebojša ostao u vozilu i da je posle nekog vremena otrčao u pravcu zgrada, pa kada ga je pozvao i sastao se sa njim, naveo je da mu je rekao da je tražio od taksiste pare, da mu isti nije dao, da je uzeo pare i potvrdio je da je u njegovoj ruci video nekoliko novčanica od 1,000 dinara, ali da on sa tim nema veze.

Kasnije je tvrdio da je platio on taksisti vožnju pre izlaska, da je izašao, a da je Nebojša ostao sa taksistom u vozilu, ali da ne zna zbog čega. Rekao je da mu nije ništa poznato u vezi navedenog novca. Kasnije je opet menjao priču, rekavši na glavnom pretresu da taksisti niko nije platio vožnju, da su iz vozila izašli on i Sanja, a odmah za njim Nebojša, koji je ostao da vožnju plati i da ništa od navoda iz optužnog akta nije tačno. Onda je naveo da je odbrana u policiji uzeta na nezakonit način, da su policajci pisali šta su hteli, da nije imao branioca, da je policiji izjavio upravo ono što je rekao i u sudu i u tužilaštvu, da mu policija pakuje i da su ga tukli, kako oni njega tako i on njih, ali da su se dogovorili da niko nikoga ne prijavljuje.

Sud takođe nije prihvatio odbranu optuženog Nebojše koji je ostao dosledan tokom postupka pri svojoj odbrani. On je rekao da su, nakon što ih je Stevan dovezao do ugostiteljskog objekta, on i devojka izašli iz vozila, a da nije hteo da plati taksisti vožnju zato što je već od ranije sa njim imao sukoba i da ne govori sa istim, te da oštećeni kao taksista taj novac ne može ni da zaradi za jedan dan.

Kada je sud razmatrao odbrane optuženog Vuka koji je menjao iskaze tokom postupka i odbrane optuženog Nebojše koji nije menjao, zaključio je da su one međusobno kontradiktorne, a odbrana optuženog koji je menjao iskaze je kontradiktorna i samoj sebi.

Sud je jedino prihvatio iskaz oštećenog Stevana. Međutim, u toku postupka pojavila

se sumnja u postojanje sposobnosti optuženog Vuka da shvati značaj svog dela i da upravlja svojim postupcima, pa mu je sud odredio sudsko psihijatrijsko veštačenje.

Iz nalaza i mišljenja veštaka Specijalne zatvorske bolnce u kojoj je Vuk bio hospitalizovan, proizilazi da rezultati sprovedenih ispitivanja kod Vuka nisu ukazali na postojanje duševne bolesti, duševne zaostalosti, privremene duševne poremećenosti, niti teže duševne poremećenosti. Oni su zaključili da se radi o osobi sa nestabilnom strukturom ličnosti čije su intelektualne sposobnosti u granicama proseka. Vuk je tokom života započeo sa konzumacijom psihoaktivnih supstanci i vremenom je postao zavisnik od heroina. Analiza duševnog stanja Vuka u vreme izvršenja krivičnog dela ukazuje da on jeste bio pod uticajem heroina i alkohola, ali da njegova sposobnost za shvatanje značaja dela nije bila značajno smanjena.

Optuženi Vuk i Nebojša su bili svesni zabranjenosti svojih radnji i bili svesni da su pretnjom prinudili drugog da nešto učini na štetu svoje imovine. Na osnovu svega izloženog, sud je zaključio da je u potpunosti dokazano da su optuženi Vuk i Nebojša učinili krivično delo iznuda u saizvršilaštvu.

Kao olakšavajuće okolnosti sud je uzeo u obzir porodične i materijatne prilike Vuka i Nebojše. Obojica su nezaposleni, a Nebojša je otac sedmoro dete. Od otežavajućih okolnosti sud je uračunao njihovu raniju osuđivanost.

Osnovni sud je na kraju, za krivično delo iznuda u saizvršilaštvu, Vuku i Nebojši odredio kaznu zatvora u trajanju od po osam meseci. Optuženom Vuku je za krivično delo prevara određena dodatna kazna zatvora od šest meseci, pa mu je sud na kraju izrekao jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine.

Kako je za krivično delo prevara predviđena i novčana kazna, sud je Vuku izrekao i novčanu kaznu u iznosu od 10,000 dinara. Ukoliko mu se ista ne bude mogla naplatiti, novčana kazna će se zameniti u kaznu zatvora računajući svakih 1000 dinara za jedan dan zatvora.

Ceneći nalaz Specijalne zatvorske bolnice, na predlog Osnovnog javnog tužilaštva, optuženom Vuku je izrečena i mera bezbednosti obaveznog lečenja narkomana koja se izvršava u zatvoru, a traje sve dok ima potrebe za lečenjem, najduže tri godine.

Osnovni sud u Šumadiji i Zapadnoj Srbiji

Aljoša K. i Veselin E. su u na leto 2012. godine pretnjom prinudili Zlatana F. da im na štetu svoje imovine preda 3,500 evra, nakon toga što nije hteo da zaposli Veselina u svojoj diskoteci.

Na leto 2012. godine Aljoša je pozvao Zlatana da se nađu u restoranu. Njega su u restoranu čekali i Aljoša i Veselin. Zatim je Aljoša rekao Zlatanu da u svojoj diskoteci angažuje Veselina kao obezbeđenje i da ga plaća 300 evra mesečno.

Tri dana kasnije, oko jedan ujutro, Aljoša i Veselin dovezli su se automobilom do diskoteke, a na parkingu se nalazio Zlatan. Jedan od optuženih je povišenim glasom rekao Zlatanu da uđe u vozilo, gde su pošli ka drugoj diskoteci kako bi razgovarali sa svedokom

Čedomirom, koji je zaposlen kao obezbeđenje u Zlatanovoj diskoteci.

Tokom vožnje Aljoša je oštećenom Zlatanu rekao da je on čovek od uticaja koji ima svoje ljude u gradu koji stoje iza njega, pa da samim tim, može preuzeti obezbeđenje koje on hoće. Zatim, kada su stigli ispred druge diskoteke jedan optuženi je otišao po svedoka Čedomira koji je potvrdio da je on obezbeđenje.

Nakon toga Veselin je pretio Zlatanu da će ga polomiti jer od njih pravi budale. Potom je rekao da mora dati obojici 5,000 eura, ako želi da nastavi rad sa diskotekom, a da će ga u suprotnom prebiti.

Svedok Čedomir je rekao Zlatanu da izađe iz vozila. On je ostao u automobilu da razgovara sa Aljošom i Veselinom, pa je posle 10 minuta izašao i rekao Zlatanu da im mora dati novac, jer će u suprotnom dolaziti u lokal i kvariti posao. Rekao je Zlatanu da će Aljoša i Veselin plašiti decu koja dolaze, zapaliti toj deci vozila i zapaliti sam lokal. U više navrata je Čedomir rekao Zlatanu da oni traže da preda 5,000 eura, a da će u suprotnom ostvariti svoje pretnje.

Pošto je znao da Aljoša i Veselin često vrše krivična dela, Zlatan je pristao da im preda 3,500 evra. Nekoliko dana kasnije, po dogovoru, Aljoša je došao u Zlatanovu diskoteku. Zlatan ga je pitao zašto nije došao i Veselin, a on mu je odgovorio da je to njegov čovek i da se nikad više neće pojaviti u toj diskoteci.

Zlatan je potom iz džepa pantalona izvadio 3,500 evra i predao Aljoši koji ih je stavio na sto i otišao u pravcu toaleta. Tada je intervenisala patrola policije i uhapsila optuženog Aljošu, kao i optuženog Veselina koji se u međuvremenu u autu pojavio ispred Zlatanove diskoteke.

Aljoša K. je državljanin Srbije, a po zanimanju je diplomirani pravnik. Nije oženjen, a živi u zajednici sa majkom i ocem. Porodica ima kuću, pet lokala i plac od šest ari, a sva imovina se vodi na oca.

Ranije je osuđivan zbog saučešništva u krivičnom delu i zbog pranja novca. On je osuđivan i za izazivanje opšte opasnosti i nedozvoljene proizvodnje, držanja, nošenja i prometa oružja i eksplozivnih materijala. Takođe je ranije osuđivan za nanošenje teške telesne povrede.

Veselin E. je takođe državljanin Srbije, a po zanimanju mašinski tehničar. Završio je srednju školu, oženjen je i otac jednog maloletnog deteta. Živi sa suprugom i sinom, radi povremeno u ribarnici, a ima mesečna primanja između 20,000 i 30,000 dinara.

Ranije je osuđivan za krivično delo povrede prava na štrajk i zbog krivičnog dela prevare tri puta. Takođe je osuđivan zbog krivičnog dela gonjenja bliske osobe i za pranje novca. Na kraju, osuđivan je i za zloupotrebu prava iz socijalnog osiguranja.

Kako je navedeno u presudi, Aljoša je u svojoj odbrani negirao izvršenje krivičnog dela. Rekao je da nikada ni od koga nije uzeo novac protivpravno, iz razloga što za to nema potrebu, jer potiče iz bogate porodice. Naveo je u odbrani da ima dovoljne mesečne prilive novca, a da novac daje na zajam uz kamatu po švajcarskim kamatnim stopama. Aljoša je rekao da je priča počela tako što je Zlatan pričao da mu obezbeđenje ne radi kako treba, a da je onda on njemu ponudio da zaposli Veselina za platu od 300 evra. Nakon toga je rekao da se čuo sa Veselinom,

i da je on, kako ne bi došlo do sukoba između njih dvojice, rekao da zajedno odu do lokala gde je bio Zlatan. Potom je rekao da je video Čedomira i hteo da ga pita šta je istina, pa je kasnije došlo do prepirke.

On navodi da je u sred svađe otišao, a da je čuo Veselina kako govori Zlatanu da mu "dođe" 5,000 evra. Kasnije je promenio taj iskaz i rekao da nikad nije čuo da je Veselin to rekao, a promenu iskaza je objasnio tako što je neposredno pre davanja odbrane bio na neuropsihijatrijskom odeljenju gde je zbog zdravstvenih problema primio injekciju, te da je bio pod tim dejstvom. Posle toga, Aljoša tvrdi da ga je Čedomir nazvao na telefon i rekao mu da gazda hoće da časti 4,000 evra, kako momci ne bi više dolazili u lokal. Aljoša je njemu na to rekao da tako može doći do krivičnog dela, ali je Čedomir insistirao na tome.

Sa druge strane, Veselin je takođe negirao izvršenje krivičnog dela. Rekao je da od ranije poznaje Zlatana jer blizu njega žive roditelji njegove supruge. Rekao je da su on i Aljoša sedeli sa njim u restoranu, a da su ga tada pitali da radi kao obezbeđenje u njegovoj diskoteci. Po Veselinovoj priči, Zlatan mu je rekao da prvo mora da razgovara sa svedokom Čedomirom, koji je na toj poziciji, a da su se nakon popijenog pića razišli.

Rekao je da su se on i Aljoša posle par dana u večernjim satima sreli sa Zlatanom ispred njegovog lokala, a da je njega zanimalo šta je odlučio za posao. Zlatan mu je opet rekao da mora da se dogovori sa Čedomirom. On je tu predložio da dođu do druge diskoteke gde Čedomir radi, kako bi se svi dogovorili. Rekao je da je Zlatan to prihvatio i da je dobrovoljno seo sa njima u kola. Kako on tvrdi, kada su se našli sa Čedomirom počela je priča oko toga ko drži obezbeđenje, a Čedomir im je rekao da te poslove obavlja on i da mu se ne mešaju u posao jer on ima četvero male dece i da se razgovor na tome i završio.

Sud je prihvatio svedočenje svedoka Čedomira i oštećenog Zlatana. Međutim, odbrane optuženih Aljoše i Veselina sud nije prihvatio. Kako se navodi u presudi, njihove odbrane nisu utemeljene, a protivrečne su dokazima koje je sud prihvatio. Sud je zaključio da su njihove odbrane usmerene samo na izbegavanje krivične odgovornosti, jer optuženi nisu dosledni u svojim izjavama.

Odlučujući o vrsti i visini kazne sud je uzeo u obzir olakšavajuće i otežavajuće okolnosti koje stoje na strani optuženih i utiču da kazna bude manja ili veća. Optuženom Veselinu, kao olakšavajuće okolnosti sud je uzeo to što je porodičan čovek i što ima maloletno dete, a obojici to što su se korektno držali pred sudom. Kao otežavajuće okolnosti obojici je uzeto to što su ranije više puta osuđivani.

Zbog toga im je sud odredio kazne zatvora u trajanju od po godinu dana.
Presuda je doneta 2016. godine.

Viši sud u Šumadiji i Zapadnoj Srbiji

Tokom 2009. godine Jovan Z. je pretnjom prinudio Mirjanu, njenog sadašnjeg supruga Srđana i bivšeg supruga Branislava da mu predaju novac, dok je Branislava prinudio da zarad otplate duga radi kao fizički radnik bez naknade.

Jovan Z. je najpre Mirjani u više navrata pozajmio ukupno 500 evra, a oštećenom Branislavu 100 evra. Zatim je, posle septembra 2009. godine, pretio da će povrediti njih i njihovo dvoje maloletne dece. On je Mirjani i Branislavu pretio rečima: "Majmune jedan, hoću do sutra da mi spremiš 2,000 evra, inače ću vas sve pobiti i tebe i ženu i svu vašu decu!". Jovan im je potom pretio da će im kidnapovati decu i da ih neće pustiti dok ne plate dugovani iznos novca sa kamatom.

Mirjana je zajedno sa svojim sada nevenčanim suprugom Srđanom, isplatila na ime kamate 240 evra i dopremila ogrevno drvo u količini od 10 kubnih metara, u vrednosti od 30,000 dinara. Sa druge strane, Srđana je prinudio da na ime preostalog duga učestvuje kao fizički radnik u izgradnji kuće njegovog sina, na ukupno 45 dana. Jovan je Srđanu uskratio dnevnice u vrednosti od 49,500 dinara. Jovan je posle svega toga Mirjani i Srđanu saopštio da im i dalje ostaje dug bez kamate u iznosu od 2,000 evra. Jovan je time izvršio krivično delo iznuda.

Optuženi Jovan je državljanin Srbije, a po zanimanju železničar. Oženjen je i otac je četvoro dece. Ranije je neosuđivan.

Sud je Jovanu odredio godinu dana kućnog zatvora, bez elektronskog nadzora.

Viši sud je sve presude navedene u ovom slučaju doneo 2020. godine.

Viši sud u Južnoj i Istočnoj Srbiji

Miodrag S. je 2018. godine pokušao Ivana prisiliti da mu preda novac pretnjom da će mu pobiti porodicu.

Početkom 2018. godine ispred ulazne kapije Ivana iz Paraćina ostavljena je pisana poruka sa zahtevom da preda novac u iznosu od 25,000 evra. U tom zahtevu nalazila se i pretnja. Rečeno mu je da će, ukoliko ne postupi kako je naznačeno u poruci, u naredna dva dana neko naneti zlo njegovom sinu.

To veče, oko 22 časa, Ivan je sa svojom suprugom Snežanom ispraćao goste. Tada je njegova supruga primetila crnu kesu pored kapijice naslonjenu na zid. Ona je uzela istu i unela je u kuću. Unutar kese nalazio se papir sa ucenom, gde je od Ivana tražen novčani iznos od 25,000 evra, te da će mu u protivnom biti pobijena cela porodica, a posebno sin. Na istom papiru, kao primer, stajalo da je vlasnik jedne mlekare dao 50,000 ili 100,000 evra kako mu se slično ne bi desilo. Ivan i njegova supruga, iste večeri odlučili su da prijave slučaj policiji. On je otišao u policijsku stanicu, ispričao policiji celokupan događaj i odneo im ono što je bilo u crnoj kesi.

U pisanoj poruci nepoznata osoba je Ivanu poručila da novac ostavi u naredna dva dana do 22 časova iza vrtića, u već pripremljenu rupu pored koje stoje tri zapaljene sveće. Objašnjeno mu je da novac stavi najpre u crnu PVC kesu i da je obmota selotejp trakom. Ukoliko to ne učini, nepoznata osoba će duplirati iznos traženog novca, a da je na Ivanu da odluči o tome, isto kao da odlučuje koliko mu vredi život sina.

Policajci koji su odmah bili obavešteni spremili su paket u koji su, umesto novca, stavili papir i mobilni telefon, sa čime je bio upoznat samo Ivan. Dvojica policajaca napravili su od papira novčanice koje su stavili u paket zajedno sa mobilnim telefonom. Kutiju su oblepili selotejp trakom i istu su stavili u crnu kesu za smeće. Kesu su predali Ivanu, kako bi istu ostavio na mesto navedeno u pretećoj poruci.

Dana kada mu je rečeno da ostavi paket Ivan je nepoznatog čoveka obavestio da je kesa na naznačenom mestu. Paket je prekrio zemljom i udaljio se sa lica mesta. Više policajaca bilo je raspoređeno u okolini kako bi posmatrali lokaciju, a dvojica su bila unutar vrtića.

Nepoznati čovek je desetak minuta nakon što je obavešten, došao i rukama otkopao paket. Paket je potom, poneo sa sobom. Zatim je preskočio ogradu i ušao u dvorište kuće svoje majke, koja živi blizu pomenutog vrtića. U poljskom WC-u je razmotao paket i video da se umesto novca nalaze papiri i mobilni telefon. Te papire i telefon, koji je prethodno isključio i iz istog izvadio bateriju, bacio je u otvor poljskog WC-a, u fekalije. Nakon toga policija ga je ubrzo uhapsila.

Okrivljeni je u potpunosti priznao izvršenje krivičnog dela iznuda u pokušaju, pri čemu nije osporio ni jedan navod iz optužnice.

Okrivljeni Miodrag je državljanin Srbije i završio je srednju medicinsku školu. Po struci je farmaceutski tehničar. On je otac dvoje maloletne dece, nema imovinu naznačenu na svoje ime i do sada je neosuđivan.

U svojoj odbrani pred sudom okrivljeni Miodrag rekao je da je sve tačno i da mu je veoma žao zbog svega šta je uradio. On je, međutim, svoj postupak pokušao da objasni navodima da je prošle godine pročitao da je potrebna donacija crkvi u selu Stolovo u iznosu od oko 25,000 evra. Miodrag je rekao da je razmišljao da on bude donator, ali i o tome na koji način može da dođe do novca. U to vreme živeo je kod majke, a prolazeći pored Ivanove kuće, koji mu je inače ujak, čuo je glasove da su oštećeni i njegova supruga grešnici. Miodrag je rekao da je sve to povezao u svojoj glavi i da je zato učinio sve za šta se tereti.

Miodrag je napomenuo da bi novac zaista dao crkvi, da nije bio lišen slobode. On je rekao da je znao čiji novac treba da uzme tom prilikom, te da nije imao nameru da daje svoj, već Ivanov, koji mu ništa nije dugovao.

Prilikom pretresa stana i drugih prostorija optuženog Miodraga pronađena je USB memorija, kao i drugi trag, papir bele boje formata A4. Na papiru se nalazio naslov, koji liči na isečak iz novina, koji glasi: traga se za provalnicima koji su u Hrtkovcima uoči novogodišnjih praznika ubili Lazu Romčevića (70) zadavili ga u kući zbog 20,000 evra. Posle tog naslova je latiničnim, velikim slovima napisana štampana poruka sadržine: slušajte Gospodo, ako mislite da vam dete ostane u životu spremite 25,000e. Zamerili ste se pogrešnim ljudima i nama je

plaćeno samo 10,000e da vam uništimo potomstvo, ali ako ispoštujete dogovor nećemo... vlasnik mlekare je platio za oba sina po 50,000 evra...koliko vredi život deteta, vi odlučite?!! ... Ovde imate plastičnu crnu kesu...u rupu ćete ubaciti novac i zatrpaćete...imate rok do nedelje 14.11.2017g. do 10,00 časova uveče.

Tekst sa fotokopiranog papira u gornjem delu počinje štampanim, velikim ćiriličnim slovima i glasi: traga se za provalnicima, a završava zbog 20,000 evra. Ispod tog naslova sačinjen je tekst velikim latiničnim štampanim slovima, koji započinje rečima: slušajte gospodo, ako mislite da vam dete ostane u životu spremite 25,000 evra, potom u sredini teksta koliko vam vredi život deteta vi odlučujete?!!, potom, imate plastičnu crnu kesu. Stavite u nju novac, zatim to umotajte selotejp trakom i odnesite u staru školu, i da se tekst završava sa ukoliko ne sarađujete, cena će biti duplirana, s tim da se u donjem desnom uglu stranice, nalazi slika crne ruže.

Optuženi je u svojoj odbrani naveo da je on sastavio ovaj tekst i da ga je odštampao, te da se navedeni tekst nalazi u odgovarajućem fajlu u USB memoriji koja je oduzeta od njega.

Stručnjaci iz Specijalne zatvorske bolnice u Beogradu (SZB) procenili su da je optuženi osoba normalno razvijene inteligencije, čiji se intelektualni potencijali nalaze u okviru gornjeg dela prosečne inteligencije. Kako se navodi u obrazloženju presude, u njegovoj ličnosti uočili su postojanje trajnih slabosti mehanizama odbrane, što dovodi do emocionalno nestabilnih karakteristika. Slabost mehanizama odbrane dovodi do povremene preplavljenosti emocijama i do negativnog uticaja emocija na mišljenje. U stresnim situacijama, po navodima stručnjaka, okrivljeni Miodrag pribegava izbegavajućoj taktici u susretu sa problemima, reaguje povišenom anksioznošću i pojavom depresije. Prodor negativnih emocija kod optuženog dovodi do pada kvaliteta mišljenja, pojednostavljenog tumačenja događaja i preduzimanja nedovoljno promišljenih postupaka. U nalazu se navodi da, bez obzira što kod optuženog postoji sklonost ka depresivnom reagovanju i negativnom uticaju emocija na mišljenje, nije dolazilo do narušavanja realnosti i do značajnog oštećenja radne sposobnosti, kao i da dobro poznaje socijalne norme. Kod optuženog nisu registrovane izražene agresivne ili antisocijalne tendencije.

Samim tim, rezultati sprovedenih ispitivanja kod okrivljenog nisu ukazali na postojanje duševne bolesti, duševne zaostalosti, privremene duševne poremećenosti niti druge teže duševne poremećenosti.

Imajući u vidu ličnost optuženog u kontekstu situacije, kao i umerenu depresivnu epizodu, stručnjaci su zaključili da su njegove sposobnosti shvatanja značaja dela i mogućnosti upravljanja postupcima u vreme izvršenja krivičnog dela bile smanjene, ali ne u bitnoj meri, pa samim tim, meru bezbednosti medicinskog karaktera nisu predložili.

Imajući u vidu sve dokaze koje je sud analizirao, procenjeno je da je priznanje optuženog potpuno, neprotivrečno i da nije u suprotnosti sa ostalim provedenim dokazima u toku postupka.

Kako je sud zaključio, u radnjama optuženog stečena su sva subjektivna i objektivna obeležja krivičnog dela iznude u pokušaju.

Od otežavajućih okolnosti sud je uzeo u obzir činjenicu da je optuženi učinio krivično delo prema rođaku, dok je od olakšavajućih okolnosti cenio da optuženi do sada nije osuđivan, njegovo zdravstveno stanje, a delimično je uzeo u obzir i njegovo priznanje.

Imajući sve to, zajedno sa svim dokazima u vidu, sud je optuženom odredio kaznu zatvora u trajanju od tri godine.

Viši sud u Vojvodini

Aleksej, Gavrilo i Uroš su tokom 2016. godine poslali više pretećih poruka sa različitih brojeva telefona kojim su ugrozili sigurnost Strahinje i njegove porodice kako bi ga prinudili da im preda 25,000 evra.

Strahinja Z. je prvu preteću SMS poruku dobio krajem novembra 2016. godine. Poruka sa njemu nepoznatog broja glasila je: "Poštovanje kompaniji Z. Zbog vaše dalje bezbednosti porodice i vašeg biznisa. Morate da spremite 25,000 evra do nedelje. Mislim da će ova poruka biti dovoljno uverljiva, da ne bi morali da dokazujemo našu moć a ako to bude potrebno, vaše vozilo SU-ZHR123 je prvo na redu. Nadam se da do toga neće doći i da ćete sarađivati. Podrazumeva se bez policije. Pod budnim okom sve vas pratimo. O daljoj saradnji obaveštavaćemo vas blagovremeno. Ukoliko traženi iznos ne bude spreman u nedelju počinje pakao". Strahinja je navedenu poruku odmah pokazao svojoj supruzi Nataši, a slučaj su istog dana prijavili policiji.

Strahinja je drugu poruku primio tri dana kasnije sa drugog nepoznatog broja telefona. U poruci mu je poručeno da sigurno shvata ozbiljnost situacije i da za traženi novac odgovori sa da ili ne u narednih 30 sekundi. Strahinja je na taj zahtev odgovorio porukom da je u dozvoljenom minusu i da mu treba vremena jer nema novca. On je potom dobio dva telefonska poziva. Na prvom je veza odmah bila prekinuta, a drugog puta se javila njegova supruga. Njoj je tom prilikom, prigušenim, muškim glasom rečeno: "Spremi pare".

Dan kasnije Strahinja je posle ponoći dobio još tri poruke. Prva je glasila: ''To si u saradnji sa policijom, jel tako? A to nas ljuti", zatim je u drugoj poruci napisano da nije greška u pitanju i da će ga nepoznate osobe u to uveriti ukoliko ne bude sarađivao. Poslednja poruka koju je dobio u toku te noći glasila je: "Klasičan reket za vaš miran život".

Nedelju dana nakon prve pretnje, u ponedeljak oko dva ujutro, nepoznate osobe su se poslednji put javile Strahinji. On je tada primio još tri SMS poruke preteće sadržine sa pitanjima da li je sve spremno i sa zahtevom da sutra do 18 sati javi koliko novca je spremno. Na kraju te poruke dobio je i savet da je potrebno da sarađuje bez policije, jer će mu mnogo olakšati.

Strahinja je na ove poruke odgovorio nekoliko puta. Rekao je osobama iza nepoznatih brojeva da je spremio nešto novca i da mu je potrebno više vremena kako bi od banke dobio kredit.

On je svojoj majci i bratu ispričao za preteće poruke i njegova čitava porodica bila je uplašena. Strahinjina majka i brat žive u komšiluku, pa su se dogovorili da će svi dati koliko imaju novca da isplate nepoznatim osobama koje prete Strahinji.

Kako se navodi u obrazloženju presude, Strahinja je po zanimanju vatrogasac i njegovi prihodi nisu veliki. U navedenom periodu on je zbog straha i stresa uzeo godišnji odmor. Njegova supruga je vlasnica radnje koja se bavi prodajom tehničkih gasova i propan butan gasova za domaćinstvo, a njoj nekada u poslu pomaže Strahinjina majka. Zarada navedene firme nije velika, a kada se plati porez i ostale dažbine, njoj ostaje prosečna plata.

Na opisani način Aleksej, Gavrilo i Uroš počinili su krivično delo pokušaj iznude u saizvršilaštvu.

Okrivljeni Aleksej državljanin je Srbije, a po zanimanju je automehaničar. Nije oženjen, nema dece, a završio je srednju tehničku školu. Zaposlen je na određeno vreme u magacinu, sa mesečnom zaradom u iznosu od 58,000 dinara. On je do sada neosuđivan. Protiv njega se ne vodi drugi postupak, a brani se sa slobode. Živi u komšiluku oštećenog Strahinje i njegove porodice.

Okrivljeni Gavrilo državljanin je Srbije, a po zanimanju je vozač. Takođe nije oženjen i nema dece, a završio je srednju školu. On je vlasnik autoprevozničke firme i jednog kombija. Ranije je bio zaposlen u firmi Strahinjinog brata. Mada ima svoju firmu, u drugoj radi na određeno vreme sa mesečnom zaradom u iznosu od 40,000 dinara. Osuđivan je zbog neovlašćene proizvodnje i stavljanja u promet opojnih droga. Međutim, za to krivično delo je zaključio sporazum o priznanju u toku ovog slučaja, pa mu je određena uslovna kazna.

Okrivljeni Uroš državljanin je Srbije, a po zanimanju je ekonomski tehničar. Nije oženjen, nema dece, a završio je srednju ekonomsku školu. Nema imovine na svom imenu, a obavlja povremeno privatne poslove kao vodoinstalater, sa mesečom zaradom oko 50,000 dinara. Ranije je neosuđivan i prekršajno nekažnjavan. Protiv njega se ne vodi drugi krivični postupak, a branio se sa slobode.

Sud je utvrdio da su dana kada je poslata prva poruka svi okrivljeni imali dogovor da Aleksej, koji je inače Strahinjin komšija, ode do njegove kuće, a da Gavrilo i Uroš, putem SMS poruke traže novac od njega.

Kako se navodi u presudi, Aleksej je trebao da javi Gavrilu i Urošu ako Strahinja krene negde sa svojim autom. Aleksej je stajao je na dogovorenom mestu, ali Strahinja nije nigde išao sa svojim autom. Nakon nekog vremena Aleksej je pozvao Gavrila i rekao mu da su zvali Strahinju i da im je on rekao da nema novca, ali da će ga pribaviti u nekoliko narednih dana. Tad su se dogovorili da svako ode svojoj kući.

Trojica okrivljenih su poruke slali sa različitih kartica koje su uništavali nakon slanja poruka. Sve poruke slali su sa različitih mesta, a podeleli su i uloge: Aleksej je osmatrao Strahinjino kretanje, dok su Uroš i Gavrilo menjali lokacije i slali preteće poruke.

Sud je u potpunosti prihvatio svedočenja oštećenog Strahinje, njegove supruge, majke i brata. Sa druge strane, odbrane optuženih u najvećoj meri nisu prihvatili kao verodostojne.

U svojoj odbrani, Aleksej je rekao da je u pitanju bila šala i da su sve to radili zato što se njemu svidela Strahinjina žena. On je naveo da su hteli da zaplaše Strahinju, jer "kad se muškarcu dopadne žena spreman je svašta da učini". Napomenuo je da je u pitanju bila

opklada, jer mu je Uroš rekao da će ih, ako nastave, sigurno policija uhvatiti, a da je Aleksej bio uveren da zbog toga neće biti uhapšeni. Aleksej je takođe rekao da su imali nameru da traže 2,000 eura, ali da mu je tokom vožnje u automobilu skliznuo prst, pa je slučajno napisao 25,000 eura. On je napomenuo da su bili sigurni da neće uzeti novac. Dodao je da je pre nego što su ga uhapsili, pokušao da nađe Strahinjin kontakt kako bi mu se izvinio i rekao da je sve šala. Međutim, broj je imao samo Gavrilo, koji mu se nije javljao jer je bio sa devojkom. Sud ovu odbranu nije prihvatio, a Aleksej je tokom postupka često menjao svoju verziju priče.

Sa druge strane, Gavrilo je u potpunosti negirao izvršenje krivičnog dela. On je tvrdio da u početku uopšte nije znao da je Aleksej slao poruke Strahinji. Po njegovim navodima, Aleksej i Uroš su tek nakon pet dana njemu rekli da su Strahinji poslali poruku, ali nisu mu rekli šta su tačno poslali. On je naveo da ih je upozorio i da će on odgovarati ako ih policija nađe u njegovom stanu. Aleksej i Uroš su ga tada smirivali, govoreći da ih niko neće uhvatiti. Kako on tvrdi, tek kasnije je shvatio da su slali poruke sa njegovog mobilnog telefona koji je ranije pozajmio Alekseju, a da su taj telefon Aleksej i Uroš ostavili kod njega u stanu, a da on to nije znao. Takođe je napomenuo da nije dirao taj telefon i da nije ni znao da li je u njemu neka kartica. Gavrilo je rekao i da je, kada je sve saznao, to shvatio kao šalu, da je razmišljao da ode do Strahinje da se izvini, ali da to nije uradio jer nije hteo da ispadne kriv. Sud nije prihvatio ovu odbranu.

Na kraju, Uroš je u svojoj odbrani rekao da on nije pokušao iznuditi novac od Strahinje i da mu ništa od toga nije poznato. On je rekao da se kladio sa Aleksejem u motor u to da li će Aleksej uspeti sa Strahinjinom ženom do početka 2018. godine. Rekao je da nije ni znao čime se Strahinja bavi, a da je telefon koji se pominje u krivičnoj prijavi Gavrilov, koji nikad nije bio kod njega, niti ga je ikada koristio i uzimao. Uroš je napomenuo da ima majku i babu kojima bi se obratio da ima finansijskih problema, te da problem sa novcima nema. Rekao je da je samo jednom pozajmio telefon od Alekseja kako bi proverio da li su mu stigle poruke od devojke i da je to bilo samo jednom. Ni ovu odbranu sud nije prihvatio kao verodostojnu.

Svi okrivljeni su menjali svoje odbrane, a Aleksej ih je više puta znatno prilagođavao odbranama drugih optuženih.

Sud je zaključio da su u radnjama svih okrivljenih stečena subjektivna i objektivna obeležja krivičnog dela pokušaj iznude u saizvršilaštvu.

Od olakšavajućih okolnosti sud je uzeo u obzir da su svi okrivljeni u vreme izvršenja dela bili mlade osobe, kao i činjenicu da su Aleksej i Uroš ranije neosuđivani. Sud nije uzeo kao otežavajuću okolnost ni osuđivanost Gavrila, s obzirom da je u vreme izvršenja krivičnog dela bio neosuđivan i da je sporazum o priznanju prvog krivičnog dela zaključio u toku trajanja glavnog pretresa ovog krivičnog dela. Na strani svih okrivljenih sud je kao otežavajuću okolnost uzeo visok stepen sile i pretnje koja je naneta Strahinji, s obzirom da su bile usmerene prema njegovom životu i životu njegove porodice.

Viši sud je svim okrivljenima odredio kazne zatvora od po tri godine.

Presuda je doneta 2020. godine.

Osnovni sud u Šumadiji i Zapadnoj Srbiji

Miloš J. i Siniša H. su 2013. godine, pokušavali tokom cele noći da silom i pretnjom iznude novac od Mateje Z.. Mateji je u toku te noći njihov prijatelj Ratko P. naneo telesnu povredu.

U sred noći u Kragujevcu, po prethodnom zajedničkom dogovoru, dva muškarca i jedna devojka ušli su u porodičnu kuću tatu majstora Mateje. Jedan muškarac, Miloš, tražio je od Mateja da mu besplatno uradi tetovažu na telu. Kada je on to odbio, Miloš mu je rekao da će mu slomiti nos, nakon čega ga je udario više puta otvorenom šakom po glavi. Nakon toga, Miloš je tražio da mu Mateja isplati ukupno 1,040 evra, s time da je tražio da mu 40 evra dostavi već narednog dana. Zatim je tražio da u narednih 15 dana dostavi još 500 evra. Za to vreme, drugi muškarac, Siniša, govorio je Mateji da će se svašta desiti ukoliko ne isplati taj novac.

Miloš i Siniša, u društvu Sinišine devojke, napustili su Matejev dom zajedno sa njim. Seli su u taksi i odvezli se do Miloševog stana. Tamo su nastavili sa pretnjama Mateji, upozoravajući ga da o celom događaju ne sme nikom ništa da kaže. Treći muškarac, Ratko, u toku rasprave između Miloša i Mateje, nožem kojim je prethodno mahao posekao je desnu šaku i nadlakticu Mateji. Nakon svega toga Mateja je rekao da će im predati novac koji traže, posle čega je dobio dozvolu da napusti Milošev stan. Oštećeni Mateja je posle toga ceo slučaj prijavio policiji.

Miloš i Siniša su, kao saizvršioci, izvršili krivično delo iznuda u pokušaju. Ratko je izvršio krivično delo laka telesna povreda.

Miloš J. je državljanin Srbije. Završio je srednju školu, nije oženjen i nema decu, a ni imovinu na svoje ime. On je ranije osuđivan tri puta zbog krivičnog dela neovlašćeno držanje opojnih droga, zbog čega su mu više puta određene zatvorske kazne i mere bezbednosti oduzimanja predmeta. Takođe, bio je osuđivan i zbog teške krađe, ali i krivičnog dela nedozvoljena proizvodnja, držanje, nošenje i promet oružja i eksplozivnih materija, zbog kojih je takođe odslužio nekoliko meseci u zatvoru.

Siniša H. je takođe državljanin Srbije, sa završenom osnovnom školom. Nije oženjen, nema decu, a vlasnik je jedne kuće. Jednom je ranije osuđivan, zbog neovlašćenog držanja opojnih droga, zbog čega je odslužio kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i šest meseci.

Ratko P. je državljanin Srbije, sa završenom srednjom školu, a po zanimanju je konobar. Nema decu, nema imovinu na svoje ime, a poput Miloša, ranije je osuđivan više puta. On je ranije bio u zatvoru zbog krivičnog dela teška telesna povreda, zbog ugrožavanja sigurnosti pretnjom, zbog krivičnog dela iznuda i dva puta zbog teške krađe. Potom, zbog krivičnog dela neovlašćena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga. Takođe, osuđen je jednom i zbog krivičnog dela prevare u osiguranju.

Osnovni sud je okrivljene koji su izvršili iznudu, Miloša i Sinišu, osudio na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine. Trećeg okrivljenog, koji je naneo telesnu povredu Mateji, osudio je na kaznu zatvora u trajanju od šest meseci. Presuda je doneta 2019. godine.

Osnovni sud u Šumadiji i Zapadnoj Srbiji

Bojan Z. i Milutin A. su u sred jedne noći 2016. godine ušli u kuću Luke M. koji je spavao, kako bi ga silom i pretnjom prinudili da im preda novac.

Dvojica muškaraca su u Šapcu oko ponoći ušli u Lukinu kuću, jer su ulazna vrata bila otključana. Luka je spavao u dnevnom boravku, kad ga je Bojan probudio, a Milutin seo na fotelju pored kauča. Bojan je upitao oštećenog zbog čega ga ogovara po gradu, a Luka se pravdao da to ne čini. Nakon rasprave, Luka je ustao sa troseda, a Bojan ga je povukao i bacio na sto. Kada je oštećenom Luki potekla krv iz nosa Milutin mu je dao krpu da se obriše i zatražio da mu preda novac. Luka je iz džepa pantalona izvukao 5,000 dinara i predao mu, nakon čega su Bojan i Milutin krenuli da napuštaju sobu. Pri izlasku iz kuće Bojan je Luki zapretio da ne sme da prijavi događaj policiji. Pokidao mu je telefonski kabel, a mobilni telefon bacio u ćošak sobe. Zatim su izašli, zaključali Luku u sopstvenoj kući, otišli u grad i zajedno potrošili novac na piće, večeru i taksi.

Time su okrivljeni Bojan i Milutin izvršili krivično delo iznuda u saizvršilaštvu.

Okrivljeni Bojan Z. je državljanin je Srbije, a po zanimanju radnik. Završio je osnovnu školu i ne poseduje imovinu na svoje ime. Ranije je osuđivan zbog nasilja u porodici, kao i zbog krivičnog dela neovlašćeno korištenje tuđeg vozila i tri puta zbog teške krađe. Bojan je, takođe, ranije tri puta bio osuđen zbog nanošenja lakih telesnih povreda. U toku ovog postupka, vodio se još jedan postupak protiv njega zbog teške krađe.

Okrivljeni Milutin A. je državljanin Srbije, a po zanimanju vozač motornih vozila. Nije oženjen, završio je srednju školu. Ne poseduje imovinu na svoje ime, a ranije je pet puta osuđivan zbog krivičnog dela teška krađa. Milutin je takođe ranije osuđivan zbog krađe u saizvršilaštvu i još dva puta zbog razbojničke krađe. U toku suđenja o ovom slučaju, protiv njega vodio se drugi krivični postupak zbog teške krađe.

Osnovni sud je Bojanu i Milutinu odredio kaznu zatvora u trajanju od po jedne godine i dva meseca. Presuda je doneta 2018. godine.

Osnovni sud u Šumadiji i Zapadnoj Srbiji

Mladen G. je 2017. godine na ulici pokušao silom i pretnjom nožem da iznudi novac od Srđana H.

Jedne večeri u Požegi dok je Srđan bio sa devojkom u parku prišao mu je muškarac i pozvao ga da razgovaraju. On je Srđana odveo u ulicu u blizini parka, zagrlio ga i nož koji je izvadio iz džepa prislonio mu je uz stomak. Potom ga je upitao: "Sa čijim ćaletom si se ti pokačio?", misleći na događaj koji se desio između Srđana i njegovog oca.

Kada mu je Srđan rekao da ne zna o čemu priča, rekao mu je "to je moj ćale". Muškarac je Srđana nakon toga nekoliko puta drškom od noža udario po glavi, govoreći mu da je šteta na autu njegovog oca 120 evra, a da Srđan treba da mu plati 500 i da na sudu kaže da je on kriv za saobraćajnu nezgodu i da će povući prijavu.

Zatim mu je uputio pretnju da ne sme da ga prijavi policiji ili da bilo kome kaže šta se desilo, inače će ga ubiti. Muškarac je napomenuo da za isplatu novca ima rok od 15 dana. Kada ga je Srđan, ozbiljno shvativši pretnju, zamolio da mu produži rok na 20 dana, muškarac ga je udario glavom u predelu nosa, pa je napustio lice mesta.

Nakon rastanka ubrzo ga je pozvao sa mobilnog telefona i pitao: "Kada ćemo se videti za ono?", nakon čega mu je, zbog nedostatka odgovora, poslao još jednu poruku: "Stvarno imaš muda". Oštećeni Srđan je potom, uplašen za svoj život, sve navedeno prijavio policiji.

Okrivljeni Mladen je time izvršio krivično delo iznuda u pokušaju.

Mladen G. je državljanin Srbije, sa završenom srednjom školom. Po zanimanju je kuvar, a zaposlen je sa mesečnom zaradom od oko 30,000 dinara. Nije oženjen i ne poseduje imovinu. Osuđivan je ranije zbog nanošenja lakih telesnih povreda. U toku suđenja protiv njega se nije vodio drugi krivični postupak.

Osnovni sud je Mladenu G. izrekao uslovnu kaznu. Utvrđena mu je kazna zatvora od šest meseci, a istovremeno je određeno da se kazna neće izvršiti ukoliko okrivljeni u roku od jedne godine ne učini novo krivično delo. Presuda je doneta 2018. godine.

Osnovni sud u Vojvodini

Tomislav Z., Nenad S. i Nikola G. su tokom dva dana u 2017. godini pokušavali pretnjom, a potom i silom da iznude novac od Saše L.

Krajem novembra 2017. godine u Beloj Crkvi Tomislav je u društvu dvojice prijatelja, Nenada i Nikole, od Saše zatražio da izađe iz frizerskog salona i pozvao ga da uđe u automobil sa njima. Nakon što je Saša ušao u auto, Tomislav je od njega tražio 50,000 dinara na ime duga pošto ga je "ocinkario" ranije u policiji. Tomislav je u automobilu zapretio Saši: "Da li želiš da te odvezemo na "Plavu banju" ili da te ostavimo u centru grada?". Pojam "Plava banja" ima specifično, lokalno značenje, a predstavlja manja jezera u blizini grada gde je voda veoma duboka.

Dan nakon pretnje Saša se sa svojim prijateljima vraćao sa fudbalske utakmice iz Beograda. Oni su stali u Pančevo da nešto pojedu, a ispred picerije ga je sačekao Tomislav sa Nenadom. On je Sašu ugurao u automobil, a Nenad je sprečio njegove drugove da mu pomognu i da ga izvuku iz kola. Nakon toga, Tomislav je seo pored Saše na zadnje sedište, a Nenad na

mesto suvozača. Za volanom je bio njihov prijatelj Marko.

Automobilom su se uputili ka Beloj Crkvi, a tokom vožnje Tomislav je u više navrata udario Sašu pesnicama i laktom u predelu glave. Saši je rekao da ga sada ni za koje pare neće pustiti živog, te da će ga pretući i ostaviti negde van puta, govoreći mu da je "pička" i "cinkara".

Na pola puta između Pančeva i Bele Crkve, Marko je zaustavio vozilo. U susret im je došao drugi automobil, iz kog je izašao Nikola. Tomislav, Nenad i Marko su izašli iz vozila u kojem je bio Saša, a on je to vreme iskoristio da telefonom pozove svog oca. Nakon toga, Tomislav je seo u drugi automobil.

Nakon što su se u vozilo vratili svi osim Tomislava, Nikola je seo na njegovo mesto, a potom rekao Saši da mu "ovo nije trebalo" i da "vidi šta se dešava zbog njega". Nakon toga, on mu je takođe zadao nekoliko šamara. Tada je Saša rekao da će im dati novac koji traže, na šta je Nikola rekao "naravno da ćeš dati".

Automobil u kom je Saša i drugi, kojim u tom momentu upravlja Tomislav, zaustavili su se na benzinskoj pumpi kako bi sipali gorivo. U trenutku kada je pored pumpe prošao kombi u kojem su se nalazili Sašini drugovi, za kombijem su krenula oba vozila i pratila ih sve do sledeće pumpe na kojoj su se zaustavili. Oni su izašli iz auta i potukli se sa Sašinim drugovima. Za to vreme Saša je ostao u autu sa vozačem Markom.

Kad se tuča završila u vozilo su se vratili svi okrivljeni, a Marko ih je odvezao do jednog motela. Tamo je Tomislav izveo Sašu iz vozila i lupio mu više šamara. Od tih udaraca je Saša pao na tlo, a zatim ga je šutnuo u lice. Posle su ga odvezli do trafike u centru grada, pustili ga da ide kući, a Tomislav je zapretio Saši da događaj ne sme prijaviti policiji.

Okrivljeni Tomislav Z. je rođen 1995. godine. Državljanin je Srbijie i ranije je osuđivan. U toku suđenja se nalazio na slobodi. Jedino je njemu, u prvoj presudi, određena kazna zatvora.

U presudi Osnovnog suda, Nikola i Nenad su oslobođeni optužbe. Nekoliko meseci kasnije, nakon usvajanja žalbe Osnovnog javnog tužioca, presuda je preinačena.

U svojoj odbrani, Tomislav Z. naveo je da je Saša ispred pomenute picerije dobrovoljno ušao u auto, a da ga on tokom puta nije udarao, ni tada, a ni kod bivšeg motela. On je rekao da od njega nikada nije tražio novac, jer zna da Saša nema novca. Na glavnom pretresu je ostao kod ovakve odbrane i dodao da između Nikole, Nenada i njega nije postojao nikakav dogovor da od Saše iznude novac.

Nikola G. je takođe u odbrani naveo da od Saše nije ništa tražio, niti pokušao da traži i da mu on nikada nije bio dužan. Nikola tvrdi da ga je kritičnog dana telefonom pozvao drug i rekao mu da se pokvario auto koji je vozio Marko. On je, zajedno sa tim drugom, drugim automobilom otišao da bi prespojili auto, a to su uradili na putu između Pančeva i Bele Crkve. Zatim su taj auto odšlepali do prve pumpe kako bi sipali gorivo. On navodi da je ušao u auto koji vozi Marko i seo pored Saše, a da prema njemu u autu nije primenjivao nikakvu silu. Potom navodi da su se sa prve pumpe odvezli do druge, gde su se potukli sa Sašinim drugovima, nakon čega je pobegao. U odbrani je izjavio da Tomislava i Nenada zna od ranije i da mu Saša nikada nije bio dužan nikakav novac, a ne zna da li je bio dužan Tomislavu i Nenadu.

Nenad S. je u odbrani datoj na glavnom pretresu izjavio da nije učinio krivično delo iznuda u pokušaju i da nema nikakve veze sa ovim krivičnim delom.

Svedok, vozač Marko, izjavio je da su ga Tomislav i Nenad pozvali da ih tog dana odveze do Beograda. Po povratku iz Beograda, zaustavili su se kod picerije u Pančevu da bi jeli. Ispred picerije su sreli Sašu i njegove drugove koji su se vraćali sa fudbalske utakmice. On je ušao u piceriju, a kada je izašao, u autu su već sedeli Nenad, Tomislav i Saša na zadnjem sedištu. Na putu između Pančeva i Bele Crkve tvrdi da su ostali bez goriva i da se odjednom pojavio drugi automobil u kom se nalazio Nikola. Ovaj auto ih je odšlepao do prve pumpe, kada je Nikola ušao u njihov auto, a Tomislav izašao i otišao drugim. Nakon toga su se odvezli do druge pumpe, gde su se Nikola, Nenad i Tomislav potukli sa Sašinim drugovima. Kada se tuča završila, on je odvezao Sašu, Nenada, Tomislava i Nikolu do motela. Kada su svi iz auta izašli, on je otišao dalje da zapali cigaretu, kada se nakon deset minuta vratio, shvatio je da je došlo do konflikta, jer je Saši curila krv iz nosa. Nakon toga, Sašu su odvezli do centra grada, do trafike. Tokom puta, dok je vozio, nije čuo da je neko nekom u autu pretio, niti je video da je neko nekoga udario.

Kako je u prvoj presudi navedeno, na video-snimcima sa benzinske pumpe nije bilo moguće videti Sašu. U obrazloženju prve presude navodi se da je Saša tokom celog postupka izjavljivao da je od njega novac tražio samo Tomislav, a da mu drugi okrivljeni nisu ni na koji način, ni verbalno, ni fizički pretili, niti tražili novac. Međutim, Saša jeste ranije rekao da mu je Nikola zadao nekoliko šamara u automobilu.

Takođe se u prvoj presudi navodi da su Sašini prijatelji, tokom postupka, više puta menjali svoje iskaze, pa ih je sud ocenio samo kao delimično istinite, što je u preinačenoj presudi promenjeno.

Osnovni sud je takođe pogrešno cenio i izjavu prijatelja okrivljenih, vozača Marka. Njegovo svedočenje u preinačenoj presudi sud nije prihvatio kao validno, jer je u suprotnosti sa Sašinim iskazom, iskazima njegovih prijatelja i medicinskom dokumentacijom. Imajući u vidu Markov prijateljski odnos sa okrivljenima, sud je zaključio da je propustio da pred sudom iznese šta se zaista tada dogodilo i kako su okrivljeni postupali prema Saši.

Na kraju, sud je u konačnoj presudi utvrdio da su sva trojica okrivljenih postupala po prethodnom dogovoru i da njihovo postupanje ukazuje na međusobnu podelu posla. Tomislav je Saši više puta naneo fizičku silu, a Nenad je sprečio Sašine drugove da mu pomognu, čime je omogučio da Saša bude odveden protiv svoje volje. Okrivljeni Nikola je takođe kriv, jer je u automobilu zadao više šamara Saši.

Sva trojica okrivljenih su pomenute radnje preduzeli uz međusobnu saglasnost, iz čega je sud zaključio da proizilazi zajednička volja da se oštećeni Saša prinudi da im preda novac.

U preinačenoj presudi, Apelacioni sud je Nikoli G. utvrdio kaznu zatvora u trajanju od jedne godine, a dobio je u istoj presudi dodatnih šest meseci za ometanje službenog lica u vršenju dužnosti. Time je osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i tri meseca.

Apelacioni sud je okrivljenom Tomislavu Z. odredio kaznu zatvora u trajanju od jedne

godine i osam meseci, a okrivljenog Nenada S. osudio je na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine. Preinačena presuda doneta je 2019. godine.

Osnovni sud u Beogradu (Slučaj 1 - Kto. br 186/15 - Osnovni sud u Lazarevcu)

Radovan S. je od kraja 2013. pa sve do kraja 2014. godine u Mladenovcu pretnjom i silom prisiljavao Ivanu L. da mu daje novac.

U novembru 2013. godine Ivana je dobila preteći poziv koji je glasio: „Alo, hitno na vašarište da mi doneseš 300 dinara! Ako ne dođeš, dolazim na kućna vrata i lupam!" Poziv je bio od Radovana, kog Ivana dugo poznaje kao porodičnog poznanika.

Radovan je Ivanu istog dana više puta pozvao i pokušao da je prinudi da mu preda novac i to pretnjom: „Alo, izlazi odmah ili lupam vrata, odluči sama!". On je zatim, mesec dana kasnije, ispred porodične kuće u kojoj živi Ivana, opet zatražio 500 dinara, preteći joj rečima:"Ako mi ne budeš dala 500 dinara zaklaću ti nenu", misleći na njenu maloletnu ćerku. Radovan je potom, rekao Ivani da je čeka na glavnoj autobuskoj stanici u Mladenovcu da mu donese novac.

Nekoliko meseci kasnije Radovan je pratio Ivanu dok je svoju maloletnu ćerku vodila u školu. On je tom prilikom, opet pokušao da iznudi novac od nje, pretnjom: "Jebaću ti Anastasiju mrtvu, mrtvu ću je jebati!" i silom, tako što je Ivani, u prisustvu njene maloletne ćerke, čupao kosu.

Radovan je, zatim, u dvorištu kuće u kojoj stanuje Ivana, opet tražio novac od Ivane i preteći joj: „Kreni odmah ili ti ulazim u kuću". Zatim je krajem 2014. godine, dva meseca zaredom, skoro svakodnevno zvao na mobilni telefon, pratio je i susretao po ulicama u Mladenovcu. Pretio joj i tražio joj novac, pri čemu mu je Ivana skoro svakodnevno davala iznose od 200 do 500 dinara i iznosila mu hranu kada bi dolazio kod nje u dvorište. Zatim je u Mladenovcu presreo oštećenu Ivanu i pretio joj na taj način što je iz jakne vadio i pokazivao nož i tražio joj da krene za njim, kao i da mu da novac, pri čemu mu je, opet, dala novčani iznos od 200 dinara i paklicu cigareta.

Okrivljeni Radovan S. rođen je 1984. godine i državljanin je Republike Srbije sa završenom osnovnom školom. Po zanimanju je fizički radnik, a nije oženjen i nema decu ni nepokretnu imovinu. On je ranije osuđivan jednom zbog razbojničke krađe i četiri puta zbog krađe. Radovan je zbog krivičnog dela sitne krađe, utaje i prevare takođe ranije osuđivan.

Radovan se branio na sudu navodeći da je sav novac koji bi zaradio u stvari on davao Ivani. On je tvrdio da joj nije pretio niti da je dolazio u njeno dvorište, da se uopšte u tom periodu nije viđao sa njom, jer tada nije bio u Mladenovcu, već u Mionici gde je tada radio. Naveo je da uopšte nije bio u kontaktu sa Ivanom, niti lično, niti telefonski. Okrivljeni je u svojoj odbrani rekao da ne zna razloge zbog kojih ga je Ivana prijavila i da je s njom bio u vanbračnoj zajednici više od pet godina. Kako on tvrdi, prekinuo je emotivnu vezu sa Ivanom jer se viđala sa muškarcem sa kojim ima dete dok je bila u vezi sa njim. Rekao je da ne zna iz kojih razloga ga je ona prijavila.

Međutim, oštećena Ivana je izjavila da nikada sa njim nije bila u ljubavnoj vezi, da to okrivljeni od nje nije ni tražio, a da ga dugo poznaje jer je zajedno sa njenim ocem bio u zatvoru. Nakon zatvora je Radovan počeo da radi kao nadničar kod njene majke. Ivana je rekla da mu je, dok je Radovan radio kod njene majke, donosila hranu i pivo, te često davala novac. Seća se da mu je prvi put dala 800 dinara, a da mu je sve vreme davala novac jer je htela da zaštiti svoju decu koja su ga se plašila.

Sud je u potpunosti prihvatio Ivanino svedočenje, koje je potvrđeno i iskazom svedoka Slobodana.

Svedok Slobodan izjavio je da oštećenu poznaje iz viđenja, da je prijatelj sa njenim roditeljima. Izjavio je da se seća događaja ispred Doma zdravlja, kada je išao da kupi lekove. On je ispričao da je tada video Ivanu koja je bila sa detetom i okrivljenim. Ivana ga je pozdravila mahanjem rukom, a svedok Slobodan je čuo kada je okrivljeni rekao oštećenoj „ako ne doneseš pare ubiću ti ćerku". Naveo je da nije smeo da priđe Radovanu pošto je svedok stariji čovek. Slobodan je naveo da je i ranije u dvorištu viđao i čuo da Radovan preti Ivani tražeći joj novac.

Specijalista psihijatrije konstatovao je kod Ivane anksiozno-reaktivno stanje, uzrokovano pretnjama od strane njoj poznate osobe koja je u prisustvu deteta psihički i fizički maltretira. Po navodima specijaliste, Ivana je dugo trpela strah od okrivljenog Radovana.

Od olakšavajućih okolnosti sud je uzeo u obzir relativnu mladost okrivljenog, a od otežavajućih okolnosti sud je cenio činjenicu da je ranije osuđivan zbog sličnih krivičnih dela.

Osnovni sud je Radovanu S. zbog produženog krivičnog dela iznude odredio kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i šest meseci.

Međutim, pošto je zbog drugog krivičnog dela imao uslovnu kaznu, sud mu je ipak odredio jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od dve godine i devet meseci. Presuda je doneta 2019. godine.

Osnovni sud u Šumadiji i Zapadnoj Srbiji

Marjan S. je 2013. godine pretnjom i silom prinudio svog bivšeg kolegu Slavka G. da mu preda novac, a tom prilikom mu je iz kuće ukrao i televizor.

Na leto 2013. godine u mestu Brus u stan starijeg čoveka, Slavka, ušao je Marjan S., nakon čega ga je istukao i prinudio da mu preda 150 evra. Marjan je posle toga iz njegovog stana uzeo jedan LCD televizor u vrednosti od 25,000 dinara. Rukama je odgurnuo Slavka, demontirao televizor i isti odneo svojoj kući.

Pre kritičnog dana Slavko i Marjan su zajedno radili u jednom preduzeću kao noćni čuvari, a istog leta obojica su ostali bez posla. Kako tvrdi Marjan, izgubili su radna mesta zato što Slavko nije savesno obavljao svoj posao, zbog čega je bio veoma ljut. Marjan je nakon gubitka posla, Slavku poslao više pretećih SMS poruka, a samim tim što su se dobro poznavali otišao je kod njega kući gde je optužio Slavka da je on krivac što je ostao bez posla. Marjan je Slavka pretukao, a kako on tvrdi, tražio je 150 evra da bi mogao da preživi. Slavko mu je tada dao novac, a Marjan je zatim krenuo ka televizoru kako bi ga prisvojio, govoreći da mu isti

treba da bi igrao video igrice. Slavko koji je stariji čovek, pokušao je da se suprostavi Marjanu, koji ga je potom gurnuo. Zatim je raskačio televizor od kablova i instalacije i u prisustvu Slavka isti je izneo napolje i odneo svojoj kući.

Marjan S. je time učinio krivično delo iznuda i teška krađa.

Okrivljeni Marjan S. je radnik, završio je osnovnu školu, neoženjen je, bez imovine i zaposlenja. Ranije je dva puta osuđivan zbog oštećenja tuđih prava, potom i za povredu ugleda zbog rasne, verske ili nacionalne pripadnosti. On je takođe osuđivan i za uništenje i oštećenje javnih uređaja, a na kraju i za krivično delo napad na službeno lice u službenoj dužnosti.

Marjan S. je u svojoj odbrani rekao da je ostao bez posla zato što je Slavko dopustio da se desi krađa na štetu preduzeća zbog čega su obojica dobili otkaz i nisu im bile isplaćene plate. Marjan je rekao da je bio ljut na Slavka jer mu je bila ugrožena egzistencija, pa mu je zbog toga tražio 15,000 dinara. Po njegovim rečima, Slavko mu je dao 10,000 dinara, a zato što mu oštećeni nije dao ceo traženi iznos, Marjan je uzeo njegov LCD televizor.

Oštećeni mu je tada prišao i počeo da ga hvata za ruku kako bi ga sprečio, što je Marjana iznerviralo te ga je odgurnuo. Okrivljeni je zatim došao do televizora i odvojio ga od instalacije, izneo ga napolje i odneo u svoja kola. Zatim je televizor odneo svojoj kući gde ga je držao i nije ga koristio, ali ga nije ni prodao. Nakon poziva policije u vezi sa navedenim događajem okrivljeni Marjan je Slavku vratio oduzeti televizor, a novac mu je vratio nešto kasnije u tri rate.

Slavko je u svom iskazu rekao da je on školski drug sa Marjanovom majkom, da su se ranije družili u kafićima i da su zajedno počeli da rade u tom preduzeću. Međutim, problem je nastao kada su dobili otkaz zbog njegove krivice.

Kako je u presudi navedeno, okrivljeni Marjan je pre iznuđivanja poslao više pretećih poruka Slavku, koje su glasile: „Zovi me kad vidiš telefon“, „Pre par minuta si bio zauzet“, “Nećeš da mi se javiš“,“Nemoj da mi šalješ po nikome pare. Hvala ti još“, „Usraću te“, „Javi se sve ti jebem“, „Smradino! Nemam ja šta više da izgubim“, „Javi mi se dok još možemo sve da ispeglamo“, „ Zovi me sutra večeras mi ističe promocija“, „Javi se. Jebaću ti mamu, pazi šta sam ti rekao“, „Još malo će se pošta zatvoriti. Šta bi brate“, „Brate javi mi se. Nemoj da me zajebavaš“ „Nemoj me brate jebati“, Nemoj praviti sranje sebi matori. Javi mi“.

Slavko je predao Marjanu novac nakon dobijenih batina i pretnji. On je bio uplašen za svoj život i bezbednost, jer je i sam znao da je Marjan fizički snažniji od njega, jer je znatno mlađi.

Sud je procenio da je Marjan S. krivično odgovoran za dela iznuda i teška krađa, a nije bilo okolnosti koje bi njegovu uračunjivost i odgovornost umanjile ili isključile.

Kao olakšavajuće okolnosti na strani okrivljenog Marjana sud je uzeo u obzir njegovu mladost i godine života, kao i njegove socijalne prilike. Kako je navedeno u obrazloženju presude, radi se o mladom čoveku, nezaposlenom, bez prihoda, a pokazao je kajanje za učinjeno delo. Sud je uvažio i činjenicu da se oštećeni Slavko nije pridružio krivičnom gonjenju i da je okrivljeni Marjan vratio oduzeti televizor i novac. Kao otežavajuće okolnosti na strani okrivljenog sud je uzeo u obzir činjenicu da je Marjan S. više puta osuđivan.

Osnovni sud je okrivljenog Marjana S. osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od pet meseci. Presuda je doneta 2016. godine.

Osnovni sud u Vojvodini

Martin K. i Fedor D. su 2015. godine čitave noći maltretirali Zoltana kako bi ga silom prinudili da im preda novac. Tokom noći su ga prislili da potpiše ovlašćenje kojim je preneo pravo raspolaganja nad svojim vozilom.

Krajem novembra u Malom Iđošu Zoltana je žena sa kojom je bio u emotivnoj vezi, Marta, pozvala da joj pomogne u rešavanju problema. Zoltan je navečer došao kod nje svojim automobilom, a ona ga je čekala kod kuće sa svojom decom. Marta je htela da pozajmi od Zoltana 50 evra kako bi kupila hranu za bebu. Zoltan taj novac nije imao kod sebe, ali joj je obećao da će novac doneti u narednim danima.

Trojica Martinih prijatelja, Martin, Fedor i Norbert su iste večeri došli kod Marte u kuću, a Martin i Fedor su počeli da udaraju Zoltana rukama i nogama po glavi i telu. Udarajući ga, tražili su od njega najpre 50 evra, a kasnije 500 evra. Kako Zoltan nije imao kod sebe taj novac, nakon višesatnog zlostavljanja, prinudili su ga da potpiše ovlašćenje kojim je preneo pravo raspolaganja nad njegovim vozilom vrednosti od oko 120,000 dinara na Martino ime. Zoltan im je potom predao ključeve od vozila i saobraćajnu dozvolu, nakon čega su oni odneli Zoltanovo vozilo u zalagaonicu gde su uzeli zajam od 500 evra, sa rokom vraćanja od mesec dana. Njegovo vozilo su predali kao zalog radi obezbeđenja vraćanja zajma. Međutim, pošto zajam do ugovorenog roka nisu vratili, vozilo je prodato u delove nepoznatom licu.

Okrivljeni Fedor, rođen je 1988., državljanin je Srbije i Mađarske, sa završenom srednjom školom za konobara. Zaposlen je sa mesečnom zaradom od 300 evra. Nije oženjen i nema decu, ranije je osuđivan, a u toku postupka nalazio se u pritvoru u Subotici.

Okrivljeni Martin, rođen je 1984. godine, državljanin je Srbije i do sada je osuđivan više puta. Pre svega, zbog krivičnog dela silovanja i krivičnog dela teška krađa zbog čega mu je izrečena mera pojačanog nadzora od strane organa starateljstva u trajanju od tri godine. Potom, opet zbog teške krađe nakon čega je osuđen na uslovnu osudu i kaznu zatvora u trajanju od jedne godine. Ponovo je osuđivan zbog teške krađe i krivičnog dela falsifikovanja isprave na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i osam meseci. Kasnije je opet bio osuđen zbog teške krađe i krivičnog dela pustošenje šuma zbog čega je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine. Zatim, zbog krivičnog dela šumska krađa na kaznu zatvora u trajanju od tri meseca i zbog krivičnog dela krađa u saizvršilaštvu na kaznu zatvora u trajanju od četiri meseca. Martin je osuđen i zbog krivičnog dela neovlašćeno držanje opojnih droga na kaznu rada u javnom interesu u trajanju od 60 časova, a još jednom i zbog teške krađe na kaznu kućnog zatvora u trajanju od jedne godine. Na kraju, opet je osuđen na kaznu kućnog zatvora na jednu godinu zbog teške krađe.

Okrivljenom Martinu se u toku ovog postupka sudilo u odsustvu jer je bio nedostupan od početka postupka.

Na osnovu svedočenja oštećenog Zoltana, Marta i Zoltan su bili u emotivnoj vezi sve do

kritične noći. U njenu kuću ušla su trojica muškaraca, od kojih je poznavao samo Martina. Čim je ušao u kuću, Martin je Zoltanu lupio šamar dok je sedeo na krevetu. Nakon šamara, rekao mu je da 50 evra neće biti dovoljno, već da je potrebno da preda 500 evra. Kada je rekao da nema toliko novca, Martin i Fedor su tražili da im preda svoj automobil u zalog dok im ne bude isplatio tih 500 evra. Pošto se nije složio, sva trojica su mu zadali šamare i udarali ga pesnicom u lice. Potom ga je jedan od njih šutnuo u rebra, usled čega je zadobio prelom rebra.

Po svedočenju oštećenog Zoltana, trojica muškaraca stigli su kod Marte oko 22 sata, a zlostavljali su ga negde do tri sata ujutru. Maltretiranje je trajalo sve dok Zoltan nije potpisao jedan papir, koji je na licu mesta svojeručno sastavio Norbert. Tekst je bio napisan na srpskom jeziku, a Zoltan ga nije pročitao jer je tada bio iscrpljen, a srpski slabo razume. Muškarci su mu rekli da taj papir mora da potpiše, a tukli su ga da bi to učinio.

Zoltana su nakon potpisivanja odvezli kući, a pre toga su mu uzeli ključeve od vozila, dok je saobraćajna dozvola ostala kod njega. Muškarci su mu rekli da će vozilo vratiti kad im preda 500 evra. Nakon toga, Zoltan je otišao u Dom zdravlja, odakle su ga uputili u bolnicu. Napadači su Zoltanu rekli da ni slučajno ne obavesti policiju, jer će ubiti i njega i njegovu porodicu, pa je zbog toga u Domu zdravlja rekao da je povrede dobio ispred diskoteke u jednoj tuči.

Nakon opisane večeri, Zoltan nije sreo ova tri muškarca. Međutim, nekoliko dana kasnije dobio je SMS poruku da pazi na svoj život, jer će ga ubiti. Nije znao od koga je poruku dobio, jer mu je bio nepoznat broj, ali sumnjao je da su mu oni slali poruku pošto, kako on kaže, druge neprijatelje nema.

Na osnovu Martinog svedočenja, ona je u toku večeri dobila poziv od prijatelja Martina, koji je od nje tražio 1,000 dinara. Ona mu je rekla da nema para i pomenula je da je kod nje Zoltan. Ubrzo nakon toga, Martin je došao u njenu kuću i odmah je od Zoltana tražio 2,000 dinara, koji mu je rekao da nema kod sebe. Martin je bio pijan, ponašao se agresivno i govorio je povišenim tonom, potom je Zoltanu rekao da ukoliko želi da bude sa Martom treba da

donese 50 evra i meso iz mesare. Zoltan se uplašio Martina, izvadio je 2,000 dinara i predao mu, a nakon toga Martin je uzeo 1,000 dinara i otišao. Okrivljeni Martin tada nije udario ni Zoltana ni Martu, ali im se unosio u lice i vikao na oboje. Nakon nepunih sat vremena, okrivljeni Martin se vratio u njenu kuću u društvu sa Fedorom i Norbertom. Odmah sa vrata Martin je Zoltanu lupio jak šamar od kog je iz sedećeg položaja legao na krevet.

Po Martinom svedočenju, nakon toga Martin je pitao Zoltana da li će mu sutra doneti 50 evra i da li su se razumeli, a Fedor ga je udario. Posle toga su i Martin i Fedor udarali i šutirali Zoltana po telu i glavi. Za to vreme je Norbert sedeo u fotelji i mirno prokomentarisao da sada uživa gledajući, kao u bioskopu. Kada su prestali da udaraju Zoltana, oni su u kuhinji stavili beli prah na element koji su ušmrkali. Sa police su uzeli flašu rakije i popili, a Marti su rekli da će biti najpametnije da bude uz njih, jer će u suprotnom dobiti batine. Zoltanu su, potom, na silu sipali u usta rakiju i gurali mu flašu do grla.

Na osnovu njenog svedočenja, trojica muškaraca su u Martinu kuću ušli oko 22 sata, a tamo su bili sve do šest ujutro. Negde oko dva sata su od Zoltana već zahtevali 500 evra.

Fedor je u jednom trenutku rekao Marti da mora da udari Zoltana i da se ponaša kako joj oni kažu, što je i učinila. Dok se sve ovo dešavalo, kod kuće su bila njena deca: dva punoletna sina, troje maloletne dece i punoletan usvojeni sin, koji su sve vreme bili u drugoj sobi. Norbert je na jedan papir napisao da Zoltan ovlašćuje vozilo na njeno ime, što je Zoltan, na kraju, potpisao. Nakon ovlašćenja za kola, Martin i Fedor su i dalje od Zoltana tražili 500 evra, udarajući ga.

Kako navodi Marta, Zoltana su odvezli kući njen sin i Norbert, Zoltanovo vozilo je ostalo kod nje, zajedno sa njegovom saobraćajnom dozvolom i ključevima. Istog dana, oko podne, Martin i Fedor su ponovo došli kod nje i tražili ključeve od Zoltanovog automobila. Zato što na početku nije htela da preda ključeve, zapretili su joj decom, uz vikanje i lupanje o sto, zbog čega je na kraju predala sve šta su tražili: ključeve, ovlašćenje i saobraćajnu dozvolu. Fedor i Martin su vozilo odneli u zalagaonicu, a njoj su rekli da su dobili 400 evra, a da je njen deo 100 evra, koji je na kraju predala policiji.

Svedočenje trećeg muškarca, Norberta, sud je uzeo u obzir i prihvatio u delima gde se podudara sa izjavama oštećenog Zoltana i Marte. Martina i Fedora je upoznao u zatvoru, a nakon izdržavanja kazne zatvora su se povremeno viđali. Martu zna od ranije, pošto je radila kao konobarica u kafani. Zoltana je kritične večeri video prvi put u životu. Norbert je ispričao da su okrivljeni došli kod njega, a nakon što su popili nekoliko piva, Martin je razgovarao sa Martom telefonom i rekao da idu kod nje.

Kako Norbert tvrdi, kod Marte su zatekli Zoltana i njenu decu. Norbert je potom, seo u kuhinju sa njenim sinom, a Zoltan i ostali su se nalazili u sobi odmah do kuhinje. Vrata između kuhinje i sobe su sve vreme bila zatvorena, a Norbert je duže vreme sedeo u kuhinji i s vremena na vreme je išao u sobu. Iz sobe se nije čula nikakva vika, ni galama. Kada je ušao, čuo je da traže od Zoltana da isplati 100 evra Marti, pošto joj duguje. Zoltan je govorio da kod sebe nema te pare, a oni su ga udarali u lice.

Pošto je video da je Zoltanu već nateklo oko, rekao im je da prestanu, međutim nisu ga poslušali. U sedećem položaju su udarali Zoltana čas jedan, čas drugi. Oštećeni nije progovorio,

niti se žalio, niti je zvao u pomoć. Dalje je izjavio da su Fedor i Martin bili dosta pijani, kao i da je on popio to veče dosta alkohola.

Norbert je izjavio da su Fedor i Martin hteli da od Zoltana uzmu vozilo dok im ne donese 100 evra.

Pošto nije hteo da prevare Zoltana, jer je znao da njegovo vozilo vredi više od 100 evra, predložio je da će na hartiji ispisati u njegovo ime da automobil ostavlja u zalog dok se ne isplati Marti novac. Potom su Norbert i Zoltan potpisali taj papir, jer ostali nisu hteli.

Kako je navedeno u presudi Osnovnog suda, okrivljeni Fedor je u prvoj odbrani negirao izvršenje krivičnog dela, navodeći da nisu tačni navodi iz krivične prijave, da Zoltana ne poznaje, kao i da o ovom događaju ima samo posredna saznanja. Međutim, kasnije je priznao izvršenje krivičnog dela koje mu je stavljeno na teret, izjavivši da u tom pravcu menja svoju odbranu, kao i da je voljan da isplati iznos od 1,000 evra na ime štete oštećenom Zoltanu.

Tokom postupka, sud nije doveo u pitanje uračunljivost okrivljenih, te je zaključio da su u vreme izvršenja krivičnog dela bili sposobni da shvate značaj svog dela i da upravljaju svojim postupcima.

U radnjama okrivljenog Martina K. i Fedora D., po nalazima Osnovnog suda, stečeni su svi elementi krivičnog dela iznuda u saizvršilaštvu.

Okrivljeni Fedor D. je osuđen na uslovnu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i šest meseci. Zatvorska kazna se neće izvršiti ukoliko ne učini novo krivično delo u naredne četiri godine. Sa druge strane, Martin K. osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i šest meseci. Presuda je doneta 2019. godine.

Viši sud u Šumadiji i Zapadnoj Srbiji

Tokom 2009. i 2010. godine, Radovan S. je, zajedno sa svojim sada pokojnim ocem, silom i pretnjom prinudio tri osobe da im na štetu svoje imovine prepišu kuće i predaju novac.

Miroslav je krajem 2009. godine pozajmio 7,000 eura od Radovana i njegovog, sada pokojnog oca, Dragana, uz dogovor da za godinu dana vrati ukupno 15,000 eura. Zatim je Radovan, zajedno sa svojim ocem, neposredno pre i u toku sudskog postupka koji se vodio pred jednim osnovnim sudom, prinudio Miroslava da se odrekne svoje kuće, ukupne vrednosti od 1,606,338 dinara.

To su uradili tako što je Radovan seo pored Miroslava u toku sudskog postupka, a kada je uočio da se Miroslav koleba usled odgovora na pitanje da li se odriče svoje imovine, Radovan ga je šutnuo nekoliko puta po nogama. Tako da je Miroslav, iz straha za svoju bezbednost potvrdno odgovorio, pa su Radovan i Dragan za sebe pribavili protivpravnu imovinsku korist u iznosu od 6,933,028 dinara, što čini razliku između pozajmljenog novca i vrednosti prodate nepokretnosti. Dragan je time izvršio krivično delo iznuda u saizvršilaštvu.

On se takođe tereti da je u periodu od jula do novembra 2009. godine, u Mionici,

zajedno sa svojim ocem silom i pretnjom prinudio dve osobe, Ivana i Natašu, da na štetu svoje imovine njegovom ocu ustupe više od dva miliona dinara. Njegov otac je dao Ivanu na zajam 1,400 evra, sa kamatom od 300 evra na mesečnom nivou. Ivan je Draganu na ruke predao 4,500 evra, a zatim je Radovan, zajedno sa svojim ocem konstantno pritiskao Ivana da prepiše svoju kuću na ime duga. Zajedno su više puta dolazili u Ivanovu kuću, ponašali se bahato, otvarajući vrata nogom i upozoravali Ivana i Natašu da ukoliko ne vrate novac postoje drugi načini i metode da se na to primoraju. Radovan je potom, uputio pretnje oštećenoj Nataši da vodi računa šta radi, jer ima decu. Da vrati novac koji je uzela, jer može da je pojede mrak, nakon čega je Ivan, uplašen za svoju bezbednost i bezbednost svoje porodice, sa Radovanovim ocem zaključio kupoprodajni ugovor koji je overen pred opštinskim sudom kojim prodaje svoju kuću, površine 86 kvadratnih metara, sa placem od pet ari, za iznos od 9,000 evra. Tako je Radovan, na opisani način omogućio svom pokojnom ocu da protivpravno pribavi ukupno 2,193,625 dinara, čime je opet izvršio krivično delo iznuda.

Radovan je iz Mionice, državljanin je Srbije, a po zanimanju taksista. Nije oženjen i nema decu, a završio je srednju saobraćajnu školu. Nije u radnom odnosu, izdržava se od povremenih poslova, a mesečno zarađuje od 200 do 300 evra. Ranije je osuđivan zbog nanošenja teških telesnih povreda na kaznu zatvora u trajanju od šest meseci, a po ovom predmetu bio je u pritvoru šest meseci.

Viši sud je Radovanu odredio jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od šest godina i šest meseci.

Viši sud u Šumadiji i Zapadnoj Srbiji

Počev od 2008. godine pa sve do 2010. godine Arsenije D., koji je u to vreme bio policajac, i Marinko G. silom i pretnjom prinudili su Jasminu C. da im preda novac i robu iz radnje.

Arsenije je Jasmini predao 3,000 evra u aprilu 2008. godine na ime kapare za navodnu kupovinu kuće od Jasminine ćerke. Tokom jeseni Marinko je ponudio novac Jasmini da otplati dug optuženom Arseniju i dao joj 500 evra, a zatim još 1,500 evra. Nakon toga obojica su konstantno vršili pritisak nad Jasminom i njenom ćerkom da vrate dugovani novac uvećan za kamatu, koju su proizvoljno zaračunavali. Arsenije je telefonom više puta pozivao Jasminu i govorio joj da ako ne vrati dug može kuća da joj izgori. Sa druge strane, Marinko joj je rekao da se ne igra, jer joj ćerka vozi automobil često i da može svašta da joj se desi. Jednom prilikom je naglo preprečio put njenoj ćerki koja je bila u automobilu. On je takođe više puta iz Jasminine radnje samoinicijativno uzimao robu, a da joj to ne plati, o čemu je Jasmina vodila evidenciju.

Jasmina je zbog svega toga iz straha od jeseni 2008. godine do početka 2010. godine predala Arseniju 8,100 evra, a Marinku 4,200 evra, zajedno sa robom u vrednosti od 920 evra.

Arsenije i Marinko su na taj način izvršili krivično delo iznuda u saizvršilaštvu.

Arsenije D. je državljanin Srbije, a sada je vozač u privatnom preduzeću. Mesečno zaradi oko 21,000 dinara. Oženjen je i ima dvoje punoletne dece. Završio je srednju školu, a ranije nije osuđivan.

Marinko G. je takođe državljanin Srbije, bez zanimanja. Završio je osnovnu školu, a nije oženjen i nema decu. Nije u radnom odnosu i radi povremeno fizičke poslove, sa mesečnom zaradom od 250 evra. Ranije je osuđivan zbog nedozvoljenih polnih radnji na kaznu zatvora u trajanju od tri meseca, a uslovno na dve godine. Osuđivan je i zbog zloupotrebe prava iz socijalnog osiguranja na kaznu zatvora u trajanju od osam meseci, a nakon ponavljanja krivičnog postupka osuđen je i na novčanu kaznu. Takođe je osuđivan i zbog falsifikovanja isprava na kaznu zatvora u trajanju od tri meseca.

Viši sud je Arseniju odredio kaznu kućnog zatvora od jedne godine bez primene elektronskog nadzora.

Optuženom Marinku je sud odredio kaznu zatvora u trajanju od dve godine.

Viši sud u Vojvodini

Tokom 2007. godine, Uglješa G., Vladimir S., Filip E. i Dušan O., silom i pretnjom su prinudili Vladana M. da pravi falsifikovane platne kartice koje bi prodavali drugim licima radi zloupotrebe, a potom i da nelegalno prebacuje novac iz zapadne Evrope na račune lica koja pronađu na internetu.

Uglješa, Vladimir, Filip i Dušan se međusobno poznaju. Jedan optuženi vlasnik je kafića gde drugi optuženi radi kao menadžer. Polovinom marta 2007. godine jedan optuženi pozvao je Vladana da dođe u kafe bar da ga upozna sa vlasnikom, navodno zbog izrade sajta za kafić jer se razume u računare i programiranje.

Jedan optuženi je tada rekao Vladanu da zna s čim se on bavi i da zna da se protiv njega vodi postupak zbog falsifikovanja i zloupotrebe platnih kartica. Nakon toga, zatražio je da za njih izrađuje platne kartice. U slučaju da to odbije, momci su mu zapretili da će njega i njegovu familiju malteretirati i zaduživati novcem.

Vladan je, u strahu od ovih pretnji, prihvatio da pravi lažne platne kartice sa identifikacionim podacima. To je radio tako što je na blanko kartice upisivao podatke sa originalnih kartica, radi prodaje tih belih kartica drugim licima.

Par dana kasnije jedan optuženi ponovo je došao po Vladana i odveo ga u kuću kod drugog optuženog. Tu su opet razgovarali oko izrade platnih kartica, gde su mu garantovali zaštitu. Jedan optuženi je Vladanu dao novac za potrebnu mašinu, ali je zahtevao da mašina bude kod njega u kući, da Vladan ne bi mimo njega nešto radio.

Nakon što je doneo mašinu kod optuženog, Vladan je rekao da treba da se nabave i blanko kartice i da se iste mogu nabaviti u jednoj firmi u Novom Sadu. Optuženom je dao broj telefona i adresu, a drugi optuženi je dao novac za kupovinu 100 komada blanko kartica, koje je potom i nabavio.

Vladan im je rekao da putem interneta može doći do identifikacionih podataka originalnih platnih kartica. Zatim je odmah počeo da izrađuje kartice, tako što je mašinom na magnetnu traku upisivao dobijene podatke originalnih kartica. Napravio je sedam kartica koje

je odmah predao optuženom. Nakon što se uverio da kartice funkcionišu, tražio je da Vladan nastavi sa traženjem podataka.

Vladan je putem interneta došao do podataka za još kartica. Narednog dana ponovo je otišao kod jednog optuženog, a tada mu je on, zajedno sa drugim optuženim rekao da će ga zaduživati sa 3,000 evra po kartici koja ne bude radila. Zaprećeno mu je da će, ukoliko takvih kartica bude, to morati platiti jer sarađuju sa ozbiljnim ljudima.

Prve kartice koje su sačinjene prodate su u Novom Sadu po ceni od 1,000 do 3,000 evra.

Vladan je nastavio da nabavlja podatke za izradu kartica, zbog čega su optuženi nabavili još 100 novih kartica. Od početka izrade falsifikovanih platnih kartica Vladan je sačinio između 150 i 200 lažnih kartica koje su optuženi prodavali u Novom Sadu, za šta je zauzvrat dobio iznos od 7,000 evra.

Prodajom ovih platnih kartica, optuženi su pridobili najmanje 150,000 evra, na štetu imovine nepoznatih vlasnika originalnih platnih kartica.

Četiri meseca nakon što je Vladan počeo da radi za optužene, dobio je naredbu da za njih radi nelegalan transfer novca sa računa vlasnika iz zapadne Evrope na račune koje mu oni doznače. Iako je Vladan rekao da to ne zna da radi, dvojica optuženih su mu odgovorili da ih to ne interesuje. Vladan je potom bio primoran da nauči na koji način se vrši nelegalan transfer novca.

On je rekao optuženima da im je potrebna osoba kojoj će prebacivati taj novac, pa su mu oni narednog dana dali potreban broj računa. Vladan je na taj način započeo sa nelegalnim transakcijama novca sa računa vlasnika u zapadnoj Evropi na račune koje su mu dostavljali optuženi. Od kraja juna do kraja avgusta 2007. godine na taj način Vladan je za optužene pribavio neutvrđenu količinu novca.

Krajem leta Vladan je optuženima rekao da ne želi više da obavlja ove poslove za njih. Oni su ga, sa još jednim nepoznatim muškarcem, pronašli u centru grada, silom ugurali u gepek i zatvorili. Odvezli su ga do obale Dunava i pustili iz gepeka, gde su ga upitali da li će nastaviti da radi za njih. Nakon što je odgovorio da neće, srušili su ga na zemlju i šutirali. Kada je ustao sa zemlje neko od prisutnih mu je zadao još dva udarca u predelu glave, a optuženi su mu rekli da mu je to za nauk i da mu više ne pada na pamet da im se suprostavlja. Posle toga odvezli su ga u blizinu njegove kuće, sa napomenom da se „više ne zajebava“. Posle ovog događaja Vladan je pobegao u Crnu Goru.

Kada se početkom novembra vratio iz Crne Gore, počeli su ga zvati i pretiti mu. Govorili su da će ga ubiti, da će ga tući, da će skakati po stomaku njegove trudne žene i da će ostati bez svoje “plavušice“. Sve pretnje su upućivali u cilju da im Vladan plati 100,000 evra na ime navodnog duga za neispravne platne kartice.

Nakon svih ovih pretnji, Vladan je sredinom novembra 2017. godine prijavio optužene i podneo krivičnu prijavu protiv njih.

Prvi optuženi je državljanin Srbije. Završio je trogodišnju srednju školu, a po struci je

automehaničar. Nema imovinu ni redovno zaposlenje, a oženjen je i ima dvoje maloletne dece. Ranije je osuđivan zbog saučesništva u krivičnom delu i zbog krivičnog nasilničkog ponašanja na sportskoj priredbi i javnom dešavanju. Protiv njega se u toku ovog postupka ne vodi drugi, a branio se sa slobode.

Drugi optuženi je državljanin Srbije, a takođe je završio trogodišnju srednju školu. Radnik je, a oženjen je i ima dvoje maloletne dece. Ranije je osuđivan zbog nedavanja izdržavanja i zbog povrede pronalazačkog prava. Protiv njega se u toku ovog postupka vodi drugi krivični postupak, a branio se sa slobode.

Treći optuženi je državljanin Srbije, a završio je četvorogodišnju srednju školu za mašinskog tehničara. Nije zaposlen, oženjen je i ima dvoje maloletne dece. Ranije je osuđivan zbog povrede pronalazačkog prava i zbog nedavanja izdržavanja. Protiv njega se u toku ovog postupka ne vodi drugi, a branio se sa slobode.

Četvrti optuženi je državljanin Srbije i takođe je završio četvorogodišnju srednju školu za mašinskog tehničara. Nema imovinu i nije oženjen. Ranije neosuđivan, branio se sa slobode.

Ni jedan optuženi nije priznao izvršenje ovog krivičnog dela.

U pogledu "gepekovanja" sudu je dokazano da jedan od optuženih nije učestvovao u tome, jer je u tom periodu boravio u Crnoj Gori.

Kako se navodi u obrazloženju presude Višeg suda, branioci okrivljenih tvrdili su da kartice za koje Vladan kaže da je izrađivao zapravo ni ne predstavljaju platne kartice prema njenoj zakonskoj definiciji, pa da ni ne mogu biti predmet izvršenja krivičnog dela. Međutim, u ovom postupku se sudi za krivično delo iznuda, a ne za izradu i zloupotrebu lažnih platnih kartica, samim tim presude se odnose isključivo na iznudu.

Viši sud je zaključio da su svi optuženi izvršili jedno produženo krivično delo iznude. Oni su, u nameri da sebi pribave protivpravnu imovinsku korist, ozbiljnim pretnjama konstantno držali u strahu Vladana. Sa druge strane, oni su odvođenjem Vladana u gepeku automobila i nanošenjem telesnih povreda, prinudili oštećenog da na štetu imovine drugih, njemu nepoznatih lica vlasnika računa, izrađuje lažne platne kartice i vrši nelegalne transfere novca sa računa tih lica u korist optuženih. Po proceni suda, time su ostvarena sva zakonska obeležja krivičnog dela iznude.

Optuženi su, pri izvršenju ovog dela, postupali sa umišljajem i kao saizvršioci. Svaki od njih je bio svestan svog učešća i svoje uloge u izvršenju zajedničkog dela.

Prvom optuženom Viši sud je odredio kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i dva meseca, a drugom optuženom kaznu zatvora u trajanju od dve godine. Treći optuženi dobio je kaznu zatvora od dve godine, a četvrti jednu godinu.

Presuda je doneta 2017. godine.

Viši sud u Vojvodini

Kristijan N. i Milan D. su tokom 2017. godine obmanuli Marinka predstavljajući se putem SMS poruke kao njemu poznato lice, da bi ga zatim pretnjom i silom pokušali primorati da im preda 500,000 evra.

Marinko je decembru 2017. godine dobio poruku, misleći da je od sveštenika iz manastira u njegovom gradu. U poruci ga je osoba, predstavljajući se kao sveštenik, pozvala da u večernjim satima dođe do manastira kako bi preuzeo pismo koje mu je ostavio pokojni sveštenik kog je Marinko poznavao. Marinko je došao kod manastira u dogovoreno vreme i parkirao vozilo gde mu je rečeno u poruci.

Kada je oštećeni izašao iz svog auta nepoznati muškarac je navukao kapuljaču od svoje jakne na glavu i prišao Marinku, gde je iz džepa jakne izvadio pištolj i repetirao ga. Nepoznati muškarac je zatim stao iza Marinkovih leđa, pa ga je elektrošokerom udario po ramenu. Marinko je zbog posledice elektrošoka kleknuo na kolena, a nepoznati muškarac mu je držao pištolj na potiljku. On je od Marinka zahtevao da do sledećeg petka pripremi iznos od 500,000 evra, koji će doneti i ostaviti na mestu na kome bi ga on obavestio.

Marinku je nepoznati muškarac tom prilikom rekao da se mnogima zamerio i da ukoliko ne uradi kako mu je rečeno, porodica će mu stradati. Kako bi ga dodatno uverio, nabrajao je imena članova Marinkove porodice, supruge Stele, sina Nikole i Nađe. Zatim mu je ponovo zapretio rečima „U petak, nemoj sada da odem kod Nađe i Nikole“. Nepoznati muškarac je otrčao do svog putničkog vozila koje je ostavio parkiranog u blizini manastira, te krenuo prema svojoj kući.

Istog dana, Marinko je dobio još poruka u kojima ga nepoznata osoba podseća da ne zaboravi da je dogovor da pripremi novac za petak i da će mu u petak prepodne javiti gde treba da ostavi taj novac. Pored podsetnika, u poruci je ostavljena i pretnja da će Marinko i njegova porodica živeti u strahu ukoliko taj novac ne spremi, navodeći: „Ovo ti je cijena za novi život, plati i živi, ne platiš ima da patiš“.

Time su Kristijan N. i Milan D. izvršili krivično delo iznuda u pokušaju.

Kristijan N. se dogovorio sa Milanom D. da od Marinka iznude novac. On je, po instrukcijama Milana kupio dve kartice za mobilne telefone. Nakon toga je Marinku poslao poruku čiju sadržinu je sastavio Milan D., u kojoj je lažno se predstavljajući se kao sveštено lice u manastiru, kao prijatelj pokojnog sveštenika, Marinka pozvao da navečer dođe do ovog

manastira kako bi preuzeo pismo koje mu je navodno ostavio pokojni sveštenik.

U garaži u okviru dvorišta porodične kuće Kristijana pronađena je municija: dva metka kalibra 7,62 milimetara, jedan metak kalibra sedam milimetara i jedan nepoznatog kalibra. Time je Kristijan izvršio još jedno krivično delo - nedozvoljena proizvodnja, držanje, nošenje i promet oružja i eksplozivnih materija.

Sa druge strane, u ovoj presudi okrivljeni Milan se takođe tereti da je 2018. godine falsifikovanu ispravu upotrebio kao pravu. To je uradio sa izveštajem Instituta za medicinsku biohemiju, tako što je laboratorijsku analizu krvi na ime jednog pacijenta promenio na svoje ime. Tako preinačenu ispravu priložio je kao dokaz u istražnom postupku za ovaj slučaj. Milan je time izvršio još jedno krivično delo - falsifikovanje isprave.

Okrivljeni Kristijan N. je državljanin Srbije. Oženjen je i završio je srednju školu, a po zanimanju je prehrambeni tehničar. Vlasnik je porodične kuće, privatni je preduzetnik i vlasnik građevinske radnje. Poseduje automobil, a ostvaruje prosečni mesečni prihod od oko 40,000 dinara. Ranije nije osuđivan, a protiv njega se nije vodio se drugi krivični postupak u toku ovog.

Okrivljeni Milan D. je državljanin BiH i Srbije. Oženjen je i ima troje punoletne dece. Završio je srednju medicinsku školu, a po zanimanju je medicinski tehničar – anesteziolog. Nije zaposlen, vlasnik je kuće, a sa suprugom je suvlasnik 68 hektara zemlje. Mesečni prihodi su mu od oko 10,000 evra koje ostvaruje obradom sopstvenog zemljišta i onog koje uzima u zakup. Ranije je osuđivan zbog krivičnog dela iznude na kaznu zatvora u trajanju od pet godina. U toku suđenja nalazi se u pritvoru.

Okrivljeni Milan je u potpunosti priznao izvršenje krivičnog dela, nakon čega je potpisao sporazum o priznanju dela koji je sud u celosti prihvatio. Time se odrekao prava na suđenje i prihvatio ograničenja prava na ulaganje žalbe protiv odluke suda donesene na osnovu Sporazuma.

Viši sud je Milanu odredio za krivično delo iznuda u pokušaju kaznu zatvora u trajanju od tri godine i pet meseci, a za falsifikovanje isprave kaznu zatvora u trajanju od 3 meseca. Međutim, na kraju mu je određena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od tri godine i šest meseci.

Sa druge strane, Kristijanu je Viši sud za iznudu u pokušaju odredio kaznu zatvora od tri godine, a za krivično delo nedozvoljeno držanje i nošenje oružja kaznu zatvora od ukupno osam meseci i novčanu kaznu od 10,000 dinara. Na kraju mu je određena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od tri godine i tri meseca, kao i novčana kazna od 10,000 dinara.

Presuda je doneta 2018. godine.

Zelenaštvo i iznuda sa zelenaštvom

Osnovni sud u Vojvodini

Radovan M. je u toku 2018. godine pretnjom pokušao da iznudi novac od Stefana G. kom je ranije pozajmio novac, prilikom čega je sebi ugovorio nesrazmerno veliku kamatu.

Početkom 2018. godine u Zrenjaninu, Radovan M. telefonom je pozvao Stefana, tražeći od njega da mu tog dana isplati 200 evra. Stefan je od Radovana ranije pozajmljivao novac. Međutim, Radovan je ovaj novac tražio na ime kamate duga od 70 evra, iako taj dug ne postoji. Sutradan, Radovan je ponovo pozvao Stefana, navodeći da se dug povećao na 500 evra. Tom prilikom, pretio mu je da će ga prebiti kada ga sretne ukoliko odmah ne isplati iznos od 200 evra. Stefan nije postupio po ovim pretnjama, već je pretnje prijavio policiji.

Radovan je više puta zvao Stefana sa svog broja mobilnog telefona zahtevajući da mu isplati novac na ime kamate za pozajmicu od 100 evra koje mu je dao u avgustu 2017. godine, iako je u novembru Stefan isplatio 170 evra na ime duga. Radovan je time učinio krivično delo iznuda u pokušaju.

Okrivljeni Radovan M. rođen je 1977. godine u Beogradu. Državljanin je Srbije i ranije je osuđivan. U toku suđenja nalazio se u pritvoru.

Osnovni sud mu je izrekao uslovnu kaznu. On je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine, koja se neće izvršiti ukoliko u roku od tri godine ne izvrši novo krivično delo. Presuda je doneta 2018. godine.

Osnovni sud u Južnoj i Istočnoj Srbiji

Borivoje Z. je Aleksandru O. više puta tokom 2017. godine pozajmljivao novac i ugovarao sebi nesrazmernu kamatu, da bi 2018. godine, zbog neplaćenih dugova Aleksandru naneo tešku telesnu povredu, odsekavši mu mali prst sa ruke.

U toku 2017. godine, u Vranju, Aleksandar je od Borivoja Z. više puta pozajmljivao novac u iznosima od 100 do 300 evra. Borivoje je ugovarao nesrazmernu kamatu za sebe u visini polovine glavnog duga. Aleksandar je taj novac vraćao i plaćao kamatu, te je na kraju predao Borivoju ukupno 1,300 evra. Početkom februara naredne godine Borivoje je opet pozajmio Aleksandru 300 evra i ugovorio istu nesrazmernu kamatu, s tim da je Aleksandar imao dodatnu obavezu da mu preda 100 evra za svaki dan zakašnjenja. Na ime tog iznosa, Aleksandar je krajem marta 2018. godine, uz pomoć brata, predao Borivoju ukupno 1,000 evra.

Borivoje je preko aplikacije Mesindžer pozvao Aleksandra da dođe na benzinsku pumpu. Nakon što su se našli, Aleksandar i Borivoje su se vozili kroz Vranje. U jednom momentu, Borivoje mu je rekao da zaustavi automobil. On je izašao iz vozila, a dok je Aleksandar sedeo na mestu vozača, Borivoje ga je dva puta udario pesnicom u lice. Naredio mu je da izađe iz automobila, a potom ga je uhvatio za ruku i vinogradarskim makazama mu isekao mali prst, upućujući mu reči „Sad jasno li ti je, s mene nema zajebancija“.

Nakon što ga je Aleksandar pitao zašto mu je odsekao prst, Borivoje mu je rekao da će mu odseći još jedan ukoliko ne prestane sa pitanjima, da će baciti bombu na njegovu kuću i da će mu odseći i noge kada bude izašao iz pritvora.

Time je Borivoje naneo tešku telesnu povredu Aleksandru i ozbiljno mu ugrozio sigurnost, a pritom izvršio i krivično delo zelenaštvo.

Okrivljeni Borivoje je u svojoj odbrani u potpunosti priznao svoja dela. On je naveo da se kaje zbog svega i da smatra da se to neće više ponoviti. Rekao je da je Aleksandar pristao na kamate koje su bile uslov pozajmice, ali i da mu je deo kamate oprostio. Međutim, kada mu se Aleksandar prestao javljati na telefon i nije hteo da vrati dug u dogovorenom roku, Borivoje je naveo da je bio ljut. Kritične večeri popio je nekoliko piva, a kako je on opisao, "moralne kočnice" su mu malo popustile. On je naveo da se veoma kaje zbog svega i da želi da se izvini Aleksandru i njegovoj porodici. Naglasio je da je spreman da bude pažljiv i da izdrži kaznu koju sud nađe za shodno. Borivoje je pomenuo da je nameravao ove godine da zasnuje porodicu, te da mu je zaista žao što se sve ovo dogodilo i što će posao izgubiti.

Kako se navodi u obrazloženju presude, ni jedna okolnost nije dovela u pitanje uračunljivost okrivljenog Borivoja.

Od otežavajućih okolnosti sud je uzeo u obzir prethodnu osuđivanost okrivljenog zbog ranijih nasilnih krivičnih dela, pa i njegovu upornost da izvrši sva dela. Sa druge strane, od olakšavajućih okolnosti sud je cenio što je Borivoje veoma mlad i što je u potpunosti priznao svoje delo, a time u značajnoj meri olakšao sudu rasvetljavanje svih okolnosti događaja. Po navodima suda, on se pokajao zbog izvršenja dela za koje se tereti.

Za krivično delo zelenaštvo Osnovni sud je Borivoju odredio kaznu zatvora u trajanju od tri meseca i novčanu kaznu u iznosu od 50,000 dinara. Potom, za krivično delo nanošenje teške telesne povrede određena mu je kazna zatvora u trajanju od jedne godine i deset meseci, a za krivično delo ugrožavanje sigurnosti dobio je kaznu zatvora u trajanju od tri meseca.

Samim tim, Borivoju je Osnovni sud utvrdio jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od dve godine i dva meseca. Presuda je doneta 2018. godine.

Osnovni sud u Vojvodini

Viden B. je od 2007. godine, pa sve do kraja 2009. godine kontinuiranim pretnjama prisilio Danicu L. da mu preda novac koji mu je dugovala i za koji je on ugovorio nesrazmerno veliku kamatu.

Krajem 2007. godine Danica je usled teške finansijske situacije, pozajmila 1,000 evra od Videna. On je koristeći njeno teško imovinsko stanje prilikom pozajmice ugovorio za sebe nesrazmernu imovinsku korist. Tražio je da mu isplaćuje kamatu u vrednosti od 20 posto pozajmljene sume novca.

Kamata je iznosila 200 evra mesečno, a Danica je svakog 25. u mesecu bila dužna da tu sumu isplaćuje Videnu. Međutim, kada Danica nije isplatila u zadatom roku ugovorenih 200

evra kamate, Viden joj je putem telefona pretio, vređajući je i govoreći da će joj raskomadati sina.

Kao kaznu za kašnjenje u isplati, Viden je kamatu povećao za 50 i više evra. Tako je 2009. godine Viden Danici pretio da će pobiti nju i njenu decu nakon što mu je rekla da nema novca.

Viden je na taj način prinudio oštećenu Danicu da na ime ugovorene kamate i "kazne" zbog neplaćene kamate u ugovorenom roku preda iznos od ukupno 4.800 evra. Pošto nije mogla da prikupi traženi novac, Danica je pozajmljivala pare od svojih rođaka i poznanika, nakon čega je bila primorana da rasproda svoju imovinu. Zbog upućenih pretnji bila je uznemirena, u strahu za sebe i svoju decu.

Okrivljeni Viden B. rođen je 1966. godine, a državljanin je Srbije. Završio je srednju školu, a po zanimanju je metalostrugar. Oženjen je i ima dvoje dece, a vlasnik je jedne porodične kuće i automobila. Viden je ranije osuđivan jednom, zbog krivičnog dela krađe. Protiv njega se u toku ovog suđenja nije vodio postupak za drugo krivično delo.

Okrivljenom Videnu Osnovni sud je odredio za produženo krivično delo iznuda uslovnu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine, a za krivično delo zelenaštvo kaznu zatvora u trajanju od šest meseci. Uslovna kazna se neće izvršiti, ukoliko okrivljeni u roku od tri godine ne učini novo krivično delo.

Presuda je doneta 2019. godine.

Osnovni sud u Vojvodini

Milan G. je tokom 2019. godine pozajmljivao novac Miodragu T., kome je tom prilikom ugovorio nesrazmerno veliku kamatu. Milan je zbog neisplaćenog duga pretio Miodragu, čime je pokušao da ga prinudi da mu preda novac.

U septembru 2019. godine u Kikindi Miodrag je zbog teške finansijske situacije uzeo na zajam 250 evra od Milana. Milan je tom prilikom, koristeći lakomislenost Miodraga, za sebe ugovorio nesrazmernu korist. On je od Milana zahtevao da mu za svaki mesec, dok u celosti ne vrati pozajmljeni novac, preda 100 evra. Milan je, sve do marta 2020. godine, na ime te kamate, isplatio ukupno 600 evra okrivljenom. Posle toga je predao i novčanicu od 100 evra na ime kamate za pozajmljeni iznos.

Nakon toga Milan je u jednom ugostiteljskom objektu pretio Miodragu. Rekao mu je da na ime kamate duguje još 1,640 eura. Milan mu je rekao da će, ukoliko dug ne isplati, pozvati uterivače dugova koji su skloni da otmu decu osobama koje duguju, te da su se zbog njih mnogi i ubili.

Okrivljeni Milan G. bio je svestan da je njegovo delo zabranjeno, čime je izvršio krivično delo zelenaštvo i krivično delo prinuda.

Okrivljeni Milan je rođen 1971. godine, a državljanin Srbije. Po zanimanju je

saobraćajni tehničar sa završenom srednjom školom. Razveden je i ima troje dece od kojih je dvoje punoletno. Nema imovinu i nije ranije osuđivan.

Osnovni sud mu je za krivično delo zelenaštvo odredio kaznu zatvora u trajanju od sedam meseci i novčanu kaznu u iznosu od 70,000 dinara. Za krivično delo prinuda dobio je kaznu zatvora u trajanju od sedam meseci.

Međutim, kako se navodi u presudi, Osnovni sud mu je na kraju utvrdio jedinstvenu uslovnu kaznu, pa je Milan osuđen na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine, koja se neće izvršiti ukoliko u roku od 3 godine ne učini novo krivično delo.

Milan je, pored uslovne, dobio i novčanu kaznu u iznosu od 70,000 dinara. Presuda je doneta 2020. godine.

Viši sud u Šumadiji i Zapadnoj Srbiji

Uroš S. je tokom 2008. i 2009. godine kontinuiranim pretnjama prisilio Danijelu T. da mu preda novac koji mu je dugovala i za koji je on, prilikom pozajmice, ugovorio nesrazmerno veliku kamatu.

Na leto 2008. godine, Danijela je pozajmila 1,000 evra od Uroša, sa dogovorom da mu isplaćuje kamatu od 20 posto na mesečnom nivou. Međutim, Uroš je od druge polovine 2008. godine pa sve do septembra sledeće godine pretio Danijeli da će naneti zlo njenoj maloletnoj ćerki. On je Danijeli pretio rečima: „Prebiću ti dete, a zatim ću ga silovati da ti to gledaš, a posle toga prebiću tebe i silovaću te da dete to gleda!“. Uroš je na taj način prinudio Danijelu da mu na ime kamate za pozajmljeni novac isplati ukupno 400 evra, dok mu je ostatak duga sa preostalom kamatom od 1,500 evra isplatio brat oštećene.

Uroš je na taj način, od Danijele silom i pretnjom pribavio protivpravnu imovinsku korist od 36,033 dinara, čime je izvršio krivično delo iznuda.

Uroš S. je državljanin Srbije, a zaposlen je u državnom preduzeću sa mesečnim primanjima od oko 25,000 dinara. Oženjen je i otac je troje dece, a završio je srednju školu.

Viši sud je optuženog Uroša osudio na kaznu kućnog zatvora, na godinu dana, bez primene elektronskog nadzora.

SVEDOČANSTVA I INTERVJUI

- **Svedočanstvo oca iznuđenog maloletnika:** "Ti misliš, to nama ne može da se desi. A ipak se desi"

Otac trinaestogodišnjeg dečaka, koji je želeo da ostane anoniman, ispričao je kako je nepoznati muškarac od njegovog sina iznudio više od 390 hiljada dinara.

"Kriminalci, kriminalci su nas iznuđivali!", to su bile reči koje je otac maloletne žrtve iz Srbije čuo od svoje supruge koja ga je pozvala vidno uznemirena. „Kad ti čuješ u kontekstu svog deteta kriminalci i iznuda - pališ auto i ideš kući" – svedoči naš sagovornik.

Početkom 2015. godine trinaestogodišnji dečak bio je u kladionici sa drugovima, gde je ponekad odlazio da gleda utakmice i igra stoni fudbal. Tada mu je prišao nepoznati čovek i predstavio mu se. Rekao je da poznaje njegovog oca i da su dobri prijatelji, kao i da se razume u klađenje i da ima dojave za ishod pojedinih utakmica. Nakon toga, pitao je maloletnika da li ima nešto novca kako bi se kladio na utakmicu, a ukoliko bi dobio, novac će podeliti sa njim. Na ovaj način je počeo slučaj koji je svoj sudski epilog dobio tri godine kasnije.

Kako se navodi u obrazloženju presude, nakon što je optuženi opet tražio novac od maloletnika, dečak mu je rekao da nema više para. Međutim, muškarac mu je tada rekao da mora da nabavi novac, jer će u suprotnom sve ispričati policiji o klađenju i nameštanju utakmica. Rekao mu je da će ga policija voditi na detektor laži i da će doći kod njega kući. Trinaestogodišnjak se zbog toga uplašio, a muškarac od tada nije prestao da traži novac od njega.

Period od dva meseca u toku 2015. godine bio je dovoljan da učinilac od žrtve iznudi preko 390 hiljada dinara. Okrivljenom u ovom postupku nije suđeno isključivo zbog iznude maloletnika, već i zbog krivičnih dela prevare i neovlašćenog držanja opojnih droga.

U ovom slučaju apelacioni sud je doneo konačnu i preinačenu presudu 2018. godine, u kojoj je optuženom odredio jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i šest meseci, kao i novčanu kaznu u iznosu od 30 hiljada dinara.

Da ovakvi slučajevi u Srbiji u kojima su maloletnici žrtve nisu retkost, potvrđuju i podaci Ministarstva unutrašnjih poslova. U periodu od 2016. do 2020. godine prijavljeno je ukupno 708 dela iznude, od čega je je podneto 665 krivičnih prijava.

Ukupan broj učinilaca za ovo krivično delo u posmatranom periodu bio je 950, od čega su njih 43 žene, a čak 204 osobe su maloletne. Oštećeno je ukupno 724 osoba, od čega 106 žena i 191 maloletna osoba.

N: Kada ste primetili da se nešto dešava sa Vašim sinom?

O: Nismo ništa primetili. Tačnije, supruga je primetila, ali smo mislili - ima 13 godina, ima neku devojčicu… Pubertet. Znate kako to ide. Onda kao ode u pola osam navečer negde na pola sata, vraća se sav u nekom zanosu… Međutim, ko bi mogao da pretpostavi.

N: Kako ste saznali šta se zaista dešava Vašem sinu?

O: Saznali smo tako što je on, dok sam ja bio na poslu, rekao mojoj supruzi. On tada više nije imao izlaza jer je shvatio da je grdne novce odneo od kuće. Optuženi je tada već počeo da preti mom sinu da će nauditi nama. Tek kada je optuženi počeo da preti da će povrediti mamu ili sestru, onda je mali rekao: "Ja nemam ništa više, ja sam gotov". Zatim ga je žena ispitivala, a on je rekao da je dao sve svoje i sve tatine pare. Ona me je vidno uznemirena nazvala, vičući: „Kriminalci, kriminalci su nas iznuđivali". **Kad čuješ u kontekstu svog deteta kriminalci i iznuda - pališ auto i ideš kući.** Kad sam došao kući, rekli su mi da je moj sin davao novac kriminalcima. Nakon toga smo ga stavili u auto i rekao sam mu: „Pričaćeš sve inspektorima".

N: Kakva je Vaša prva reakcija bila na sve to?

O: Prvo sam pitao ga pitao da li su ga povredili i da li su ga primoravali na nešto. Razmišljajući u pravcu da su to devijantni tipovi, da su ga povredili ili primoravali u seksualnom smislu ili u smislu da su preko njega tražili neke devojčice i slično. Kad smo došli u policiju, moj sin je prstom ukazao na jednog muškarca koji je bio prisutan i izgovorio je "Ej, ti". Pomislio sam da je reč o muškarcu koji je bio umešan u čitav slučaj, pa je skoro došlo do incidenta. Međutim, onda sam saznao da je reč o policajcu koji je već ranije, kao deo tajnog zadatka, pratio kriminalca i zato je on bio poznat mom sinu. Stvarno, moram da pohvalim policiju. Mi smo sedeli u kancelariji, moj sin je pričao inspektoru, a ja sam gledao u dete i razmišljao: „Da li sam ja u nekom filmu? O čemu se ovde radi? Kako je to sve sakrio od mene? Kako je taj lik uopšte došao do njega na taj način?" Jer, ti misliš, to nama ne može da se desi. A ipak se desi.

N: Šta ste radili nakon što ste saznali šta se dogodilo, kako biste olakšali sebi, ali pre svega i svom sinu celu situaciju?

O: Bolje da ne pričam šta sam planirao da uradim, ali nisam. Šta su moji prijatelji planirali da urade, ali na moje insistiranje nisu. Bogu hvala što nisu. Rekao sam ako nešto budem uradio, uradiću ja, a ne vi. Onda je sve to prošlo naravno drugačije. Iako nemaš poverenje u sud, verovao sam da naši advokati mogu da izdejstvuju pravično suđenje. Nije to pritisak na sud, ali rekao sam da ako tužilac neće da istraje, ja neću odustati. Meni je cilj da taj jedan korov što štrči u životu odsečem i da ga stavim tamo gde mu je mesto - u zatvor. Meni su rekli da će ga teško osuditi jer ranije nije osuđivan - pa stani malo. Policija je utvrdila činjenice, iznudu, snimili su telefone, uzeli poruke – uzeli su sve. Sam operativni rad policije je već doneo mnogo činjenica o ovom slučaju. Iskreno nemam pojma kako to reći, kako smo prošli kroz to. Izbrisao sam to iz memorije. Samo se sećaš nekih lepih stvari, dođu flešbekovi, ali to mene više ne interesuje.

N: Samim tim što je konačna presuda doneta tek 2018. godine, kako je u stvari Vaše dete podnosilo ceo taj proces? Jer to je trajalo izvesno vreme.

O: Gledao sam sve moguće načine da ga zaštitim. Prvo i osnovno, bilo je suočavanje sa optuženim, pošto je on u to vreme bio slobodan čovek. Moje dete nije smelo da izlazi samo jedno dva meseca. U školu je tražio da ga pratimo. Kao, da ne moramo ići baš sa njim, pošto je on tada već bio sedmi razred osnovne škole, ali da ipak idemo iza njega. Strah je to. Međutim, sinu sam objasnio da niko ne sme da ga pipne. Rekao sam mu da je najbolje da se u narednih mesec dana suoči sa optuženim, da prođe pored njega, da ga pogleda i da vidi kakva je reakcija.

On nije znao da sam ja i nakon tih mesec dana, kad je on išao iz škole, uvek bio u blizini, iza nekog drveta. **Nakon takve situacije, stvori se paranoja. Gledaš da zaštitiš dete i od lista koji će da padne.** Jedno veče je došao kući i rekao je, sav sretan: „Tata! Video sam ga. Pogledao sam ga, a on je pogledao mene, spustio glavu i prešao na drugu stranu ulice!" Reko, eto vidiš, on nije u pravu. Laž ne može nikako da pobedi pravu stvar. Kriva stvar ne može nikako da pobedi dobru stvar. Svaki čovek može sam da donese odluke i sam odlučuje put kojim će da ide. Tako sam ja objašnjavao i svom sinu: ti si naišao na više putića, a krenuo si jednim koji je kaljav, prljav, nikakav i klizav. Zašto bi išao tim putem, ako možeš da ideš asfaltiranim putem koji je osvetljen, obeležen - normalan put?

N: Znači on je imao podršku od strane Vas kao roditelja u celom tom procesu?

O: U celom postupku. Moram da pohvalim školskog psihologa, psihologa kod koga smo išli privatno - i naravno mene kao psihologa, zajedno sa suprugom. Znate kako kažu: „Moramo ga kazniti", ne, ne moramo ga kazniti. Deca nikad nisu kriva ni za šta. Nikad. Mislim, ni u školi kad naprave nešto, ona su ipak deca. Deca su sunđeri koji nisu uprljani, koji upijaju šta im se pruži. **On je, nažalost, upio neku prljavštinu, sad to treba iscediti, ali nežno - da se to ne oseti na njemu.**

N: Jeste li imali priliku da razgovarate sa okrivljenim?

O: Nisam želeo. Okrivljeni je uradio to šta je uradio, da je uradio meni, ja ga ne bih pitao zašto, shvatam zbog čega bi uradio meni. Jedno pravilo u nekim mojim bivšim vodama jeste da ne diraš porodicu, ne diraš decu - to ne zaslužuju. Vojnik zaslužuje vojnika i nikog drugog. Da je uradio meni bilo šta, da je pucao na mene, da mi je stavio pištolj na čelo i tražio novac, možda bih mu i dao, možda bih se posle i borio. Ipak, dete, ono je nesvesno. Ono je ovisno. Nemam potrebu da razgovaram sa toliko niskim ljudima. Kakvu svrhu imam razgovarati sa nekim ko je iznuđivao dete. Ne može on ni na lečenje. To je patologija njegove neke psihološke bolesti, njegovih morala ili nekih njegovih karakternih osobina, njegovog mentalnog sklopa.

N: U jednom trenutku ste potražili stručnu psihološku pomoć. Kada ste shvatili da je to potrebno i kako ste se odlučili za to?

O: Bio bih idiot da posle takve traume pokušam da rešim pitanje sam. E sada, niti sam ja idiot, niti sam psihijatrijski obrazovan toliko da bih mogao da radim sa decom. Opet mi je trebalo usmerenje u finim stvarima za neku budućnost. **Logika stvari: ja znam da je u Srbiji svako general, svako lekar, svako inžinjer, svako investitor, ali shvatam gde mi je mesto i gledam da sam crnog đavola morao da zovem ja bih ga zvao, a ne psihologa.**

N: Šta Vam je ostalo posebno zapamćeno sa sesija sa psihologom?

O: Na jednoj sesiji je psihološkinja rekla da ne krivim sam sebe i da ni moj sin ne treba da krivi sebe. Što je čovek inteligentniji, lakše ga je smuljati. Kazala mi je primer jednog doktora, njenog kolege koji je prodao 40 jutara zemlje i kuću. Na isti fazon je zeznut kao i moj sin od 13 godina. Kaže postoje tačno isprojektovani načini kako se to radi. Te načine niko nije knjiški osmislio, takvi ljudi su prirodno nadareni da nekog smuljaju i obmanu. Ja sam joj rekao: „Ma nemoguće, vi to sada mene tešite". Rekla mi je ime i prezime tog čoveka i da proverim tu informaciju. Proverio sam, stvarno je čovek otišao u Kanadu, ostao je ovde bez ičega. Pošto je

čovek već tada imao 48 godina, nije uspeo da savlada engleski, a čovek sada radi na trasiranju puteva i tako to.

N: Koliko je bilo potrebno vremena da Vam se život nakon svega ovoga vrati u normalu? Na koji način se to odrazilo na Vašu porodicu?

O: Jedan veliki psihološki momenat je bio kada je moj sin rekao da hoće da pravi vobler. Vobler su male varalice koje idu levo desno kada ih vučeš kroz vodu. To radi tri čoveka u Srbiji. On je to pravio, pa je ubrzo dobio narudžbinu iz Norveške, čak 100 komada. Toliko su dobro radile. Onda je već imao 13 i po godina. **To je bio još jedan način na koji se on izvlačio iz toga gde je bio.** Samo posao i zanimacija. Mi smo se relativno brzo vratili, posle dva - tri meseca. Nismo ignorisali, znali smo svi šta se desilo. Dete je samovoljno promenilo celo svoje društvo, zato što je njegovo društvo išlo u igraonicu koja je u sklopu kockarnice. Igraonica sadrži dva slot aparata i pet onih fudbalica - ali je to kockarnica. On je bio odlikaš, nastavio je da bude odlikaš, ali je sam promenio društvo. Povremeno sam ga pitao: „Sine, jel sve u redu? Šta se dešava, kako se ti osećaš?". Mi nikada otvorenije nismo pričali. Naš sin sa nama danas radi. Kada ne radi ovde, onda uči i daje ispite. Sad je dao uslov za drugu godinu fakulteta. Šta da mu kažeš.

N: Znači to zajedništvo i jačina porodice su značajno pomogla?

O: Samo to. Porodica je kompromis, porodica je stub. Ne možeš decu izvesti na lep put ako deca ne vide sklad i harmoniju između roditelja. Desi se uznemirenje i bura, u svačijem pojedinačnom životu, ali ako dođeš na platformu gde je mir i tišina, gde je utočište - džaba je bura. Samo pređeš preko toga. Ne zaboraviš, ostaje to uvek tu negde podsvesno. Meni se i sada znoje dlanovi kada se počnem prisećati tih stvari.

N: Spomenuli ste igraonicu i kladionicu u jednom. Kakvo je Vaše mišljenje o tome da maloletne osobe imaju pristup takvim mestima i kolika je to u stvari opasnost?

O: Opasnost je nenormalna. Sad pričam iz svog tadašnjeg iskustva. Ja sam se raspitivao malo, oko 60 do 70 posto dece uplaćuje te tikete. Tačnije, ne uplaćuju oni. Uplaćuje onaj koji radi tamo. Njemu daju, pa on uplati jer ima 18 godina. Kao prvo, šta će nam toliko kockarnica? Las Vegas je na oko 50 ili 70 kilometara od najbližeg grada, u sred pustinje. Na primer, pređi u Mađarsku. Gde ćeš da vidiš kockarnicu u centru grada? Nema teorije. Jednostavno i roditelji žive neki taj život, deca vide kakav život žive roditelji, to se preslikava na njih. Cela jedna generacija će otići dođavola zbog toga. Nemerljivu jednu opasnost stvara jer se stvara jedan karakterni profil ljudi koji ništa neće raditi, sa 1000 dinara će možda oploditi, možda neće. Možda će na kraju nedelje dobiti 20 do 30 hiljada pa će mu doći u glavu: „Zašto bih radio kad mogu ovako da zaradim?". Kao prvo, karakterno padaju. Kao drugo, tamo nema morala. Još od kaubojskih filmova, ko su bili kockari? To je dno društva. On nema budućnost - Boža pub.

▶ Intervju sa blagajnicom iz kladionice: Sve se tu vrti oko love

Sagovornica, koja je želela da ostane anonimna, radila je u kladionici godinu i po dana. Na njenom radnom mestu, startna pozicija bila je junior blagajnik, nakon čega je napredovala ka odgovornijim pozicijama.

U toku svog angažmana, kako ona prepričava, doživljavala je brojne neprijatnosti - koliko od kolega i nadležnih, tako u pojedinim slučajevima i od gostiju. Ona je ispričala svoje iskustvo o tome kako su nadležni i kolege, solidarnim deljenjem navodnih minusa, pokušali da iznude novac od nje, dočaravajući dodatno i kakva je atmosfera u tim objektima.

N: Kako je bilo na samom početku Vašeg angažmana i kakav je bio odnos nadređenih prema Vama?

S: Kad sam došla na radno mesto, nisu me dovoljno obučili. Neko ko ulazi i ko nema veze sa kladionicom može da ima mnogo problema ukoliko nije adekvatno obučen. Kad god da su bili manjkovi na kraju smene, nadležni su, zajedno sa kolegama, od mene tražili da solidarno delim taj minus, iako ja nisam bila kriva za to. To se počelo dešavati već u prve dve nedelje mog angažmana. Prvo su se kretali minusi sa hiljadu, dve - dok nisu došle cifre od 32.000.

Plate su svakako mizerne, a ja sam dolazila u situaciju da se borim da mi ne bi i to malo plate isisali na kraju. Pritisak od strane nadležnih i zaposlenih je krenuo kad nisam pristala da delim minuse. Elemente iznude sam prepoznala jer nama ništa nije stizalo od centrale, a ja nisam dobijala nikakav zvanični papir po tom pitanju od firme. Nisam htela da plaćam taj "solidarni minus" jer nisam učestvovala u kreiranju manjka. To sam mogla i da dokažem, pošto u lokalu postoje kamere. Međutim, kada god sam tražila da vrate kamere unazad, nikad nisu vraćali.

N: Koliko često su se ti manjkovi dešavali i šta ste uradili povodom toga?

S: Rupe su se dešavale krajem svakog meseca. Kad su se već stoti put dešavale, zapretila sam da ću kontaktirati centralu. Nemoguće je da krajem svakog 20. u mesecu, pa do dolaska plate - mi imamo neki problem sa finansijama. To znači da neko krade. Onda kada treba to da se pokrije, ili se "solidarišemo" svi ili onaj koji ostane na kraju smene mora da plati celu sumu.

Kada su shvatili da sam spremna da se žalim centrali, pokušali su da me oteraju. Kasnije, svaki put kad je bio manjak, zvala sam tehničku kontrolu. Jednom se desilo da je šef uplatnog mesta napravio rupu od 300.000 dinara. Kako bi taj trošak pokrio, on je od nas zaposlenih tražio da mi to, opet, "solidarno" pokrijemo. On je od svih nas tražio da damo po 25.000 dinara - što je bilo van svake pameti.

N: Zašto ovaj slučaj niste prijavili na kraju?

S: Ja sam na toj poziciji osećala veliki strah i kasnije sam dobijala neurološke ispade. Advokati nisu hteli da se bave time, oni mogu jedino sa mobingom da pomognu. Nisam na kraju prijavila, jer živimo u takvoj državi da ti možeš očekivati posledice od toga. Možda se nekom zameriš, pa ti napravi haos u životu. Nisam prijavila tužilaštvu zbog tog straha. Opet, sa druge strane, prolazila sam kroz prihičko zlostavljanje, a jednom i fizičko.

N: Na koji način ste doživeli fizičko nasilje?

S: U jednom momentu sam zvala regionalnog direktora da dođe u kontrolu i da reaguje. Dan posle njegovog dolaska, šef uplatnog mesta je fizički nasrnuo na mene. Ja sam došla, obukla uniformu, skuvala kafu - iako su mi klecale noge. On je prišao, uzeo svesku gde

smo zapisivali koliko je prometovano i presek smene. Počeo je nervozno da prelazi tu svesku i da lupa cifre koje, opet, nisu imale veze sa mnom. Nakon toga, on je stao ispred mene i krenuo ramenom na mene - na glavu. Počela sam da plačem, sramota me je bilo jer sam dovela sebe u tu situaciju da radim tamo.

N: Pominjali ste da ste se obraćali neurologu. Možete mi reći nešto više o tome?

S: Obratila sam se stručnoj pomoći kad je bio prvi pokušaj da me skinu sa pozicije. To je bio period kad sam ja, uz pomoć tehničke kontrole, počela da vodim evidenciju o tim manjkovima i da kontrolišem situaciju. Šef uplatnog mesta mi je, zbog toga, poslao poruku da bi bilo najbolje za mene i njega da odem sa posla. Posle te poruke sam počela da imam krvarenje, pa sam završila kod lekara.

U tom periodu sam imala velike glavobolje, a posledice toga osećam i sada. Psihologu sam se takođe obratila, ali nisam bila za psihologa - već za neurologa. Nikad mi ranije nije bio otvaran karton kod neurologa. Javljali su mi se napadi straha, imala sam situaciju da se tresem jer mislim da sam dobila otkaz.

N: Koliko često se dešavalo da dolaze maloletnici u lokal?

S: Nije se baš često dešavalo. Međutim, postoje glavna vrata i sporedni ulaz, pa su se neki maloletnici ušunjavali na sporednom ulazu. Dečaci, 16-17 godina ili na koraku do 18. Ja nisam nikad davala da uđu jer nisam htela da odgovaram.

Nama je posle karantina dolazilo dete koje je igralo fudbal, drugar od kolege i sin jednog od nadređenih. Ja sam pitala kolegu koliko mali ima godina, pa mi je rekao da ima 17. Dete je tako sedelo, pilo sokić i igralo bingo. To dete je više puta dolazilo samo, dok kafići nisu radili i kad nije imao trening. Međutim, mama i tata su kasnije reagovali, a ja sam više puta pominjala da se to ne sme.

Dolazile su i grupe srednjoškolaca, ali to sam terala sa vrata čim se skupe. Bila je jedna koleginica koja je bila flegma - njoj je mogla dvogodišnja beba da ušeta, a ne bi primetila da je ušla. Ti srednjoškolci gledaju i prate ko radi, jer znaju kod koga mogu proći. Oni najčešće igraju aparate, ubacuju od 200 do 500 dinara. Pored aparata, često igraju i bingo. Najćešće dolaze vikendom i četvrtkom da bi nakrckali novca za izlazak. Imaju motiv zašto dolaze - to im je način da dođu do nekih para. Takođe, kladionica je na 600 metara od škole. Ja ih tom brzinom teram napolje da ni ne primećujem da li imaju još ranac na sebi ili ne.

N: Koliko često su se dešavali incidenti u lokalu?

S: Dešava se redovno da se dva pijana ili drogirana igrača potuku, ali to se može svuda desiti. Pored toga, zanimljivo je da igrači ne vole kada su momci kucači tiketa. Ne mogu sa njima da ulaze u rasprave. Kad gubi tim ili su popušili više tiketa u isto vreme, igrači su veoma nervozni. Jednom je koleginica, pod pritiskom, otkucala pogrešan tiket - što se dešava, normalna greška. Čovek kom je otkucala taj tiket je krenuo da preleti pult da je udavi. Šef uplatnog mesta tada nije mogao da dođe jer je, kako kaže, pekao papriku. Mi do tada nismo imali obezbeđenje, a u tom nekom intervalu, radio je samo jedan momak, bilo je više žena nego muškaraca. Tek nakon dva meseca smo dobili redovno obezbeđenje.

Naša ekipa je radila na uplatnom mestu sa malim ulozima, tamo gde dolazi mnogo nervozna kategorija igrača. Desilo se jednom da je igrač, za koga smo znali da je problematičan, napao dečka. To se brzo rešilo, ali opet - nema obezbeđenja, a šef uplatnog mesta - peče papriku.

Ono šta takođe može biti nezgodno sa igračima jeste rulet. Zato je veoma važna obuka u ovom poslu. U nekim kladionicama se ide na obuku i po šest meseci. Ne radiš - već ideš na posebne obuke. To je važno, jer ako igraču u toku ruleta padne ruka, a ti u tom momentu ne znaš da isključiš kako treba - igrač može da te ubije te sekunde. Tu se glave gube, i mi koji radimo, ali i igrači međusobno. To su ti kockasti mozgovi. Dobije 100.000 pa kaže skini mi 96.200, ti to moraš iskalkulisati i uraditi odmah - a njemu ruka pada. To su jako stresne situacije i za nas i igrače. Ipak, sve se to da nekako opeglati. Oni se srode sa nama, sa zaposlenima. Kao neka vrsta porodice.

N: Jeste li imali možda situacije da vam dolaze neki ozbiljniji igrači za koje znate da su možda u dugovima, da igraju na ozbiljniji novac ili da pozajmljuju?

S: Svi tamo pozajmljuju novac, nemaš ti tamo nekog ko nije na nekoj kamati. Kad treba da padne džekpot na aparatu, tad se radi kao u rudniku. Onda su igrači pre mene ispred vrata i čekaju da ja otključam. Imala sam više problematičnih. Jednom je čovek sedeo za aparatom za koji smo svi mi, zaposleni, znali da ne daje pare. Baš zato što znamo taj aparat, mi smo ga posmatrali. Tako je on igrao, mnogo gubio novac, a uletao sa više desetina hiljada dinara.

Posle nekog vremena mi se obratio, rekao da ne diram ništa i otišao. Vratio se potom sa velikom količinom novca, verovatno bio kod kamatara. Kasnije, nešto je palo u kazinu, a taj čovek je izašao krvavih ruku napolje. Ispostavilo se da je udario aparat. Mi kad smo došli do aparata gde je igrao, displej je popucao i bio je pun njegovih krvavih tragova.

N: Koliko često su vam se ispovedali igrači? Kakvih ste se priča naslušali?

S: Bio je jedan dečko koji vozi kamion u Americi, koji je imao neku saobraćajku u kojoj je udario glavu. On je jedne večeri digao oko 700.000 dinara. Otvorio mi se, pričao mi o saobraćajki. Ljudi koji inače dolaze i klade se, često su skloni i da cugnu. Znaš kako, pijan čovek se i otvara - nekim igračima sam bila i rame za plakanje. **Na kraju dana, bitno je da oni dolaze, jer oni ostavljaju pare.** To je onaj neki američki sistem, kezi se, slušaj sve, budi prijatan - a oni će dolaziti i ostavljati bakšiš. Da se razumemo, plata je mala, na kraju dana, tamo izađeš sa dobrom lovom - a to je sve bakšiš. Zato gledaš da budeš dobar sa njima: kad su loše volje, skuvaš kafu da se oraspolože - jednostavno potrefiš šta piju, kako piju i tako ih na neki način osvojiš. Igrači tu, na neki način traže ventil, da izduše. Obično ih ljudi tretiraju kao stoku, a opet sa druge strane, tu je lepa atmosfera, čisto je. Vide da neko brine o njima na neki način.

N: Kakav je generalno odnos sa igračima i zaposlenima?

S: Igrač nije gost koji dolazi u kafić. To je posebna vrsta gosta. Ti sa njim nemaš šta da ulaziš sam u razgovor. Tek tada kada on pokrene, onda smeš. U suprotnom, sa njima se ne razgovara. To je tako jer su oni došli ovde zbog jednog razloga, oni su fokusirani na tiket, na pare - pustiš ih. Zbog neke tehničke greške u sistemu sam se obratila jednom igraču, ali on je to shvatio kao neko udvaranje. On je pitao da li postoji neki način da ostanemo u kontaktu, a ja sam rekla nikako. Čak i kompanija vodi računa da ne ulazimo ni u kakve intimne odnose niti

sa igračima, niti jedni sa drugima. Intimizacija sa igračem može da dovede do situacija koje su se ranije dešavale. **Ako si dobar sa igračem, igrač je takav čovek da će 99.9 posto da ti kaže u jednom momentu: "Daj mi da se izvadim".** To će biti 5, 10, 15 ili više hiljada. Isto tako može i da navuče zaposlene, kao što je bio slučaj kod nas - jedan bivši zaposleni je tako napravio dug od 40.000 evra. Zato je važno biti posebno pažljiv u odnosima sa igračima - oni te gledaju i znaju da imaš pristup parama. Sve se vrti oko para.

▶ Miljana Vorkapić, sociolog i psihoterapeut: Socijalna podrška treba da bude sistemska

Prethodne dve, veoma lične priče, prikazale su kroz šta su prošli ljudi koji su imali blisko iskustvo sa iznudom. Mada veoma različite, ove dve priče imale su isti ishod: traumu.

Zbog toga smo razgovarali sa psihološkinjom i sociološkinjom Miljanom Vorkapić, koja je nakon čitanja prethodne dve priče, u cilju edukacije o ovoj temi, podelila svoje stručno mišljenje.

Vorkapić u daljem intervjuu objašnjava kako odlazak u kladionicu utiče na formiranje ličnosti maloletnika, kakva je uloga roditelja u prevenciji ovakvih slučajeva - ali i koje su manjkavosti državnih institucija kada je u pitanju bilo kakav oblik nasilja - posebno iznuda.

N: Nakon čitanja oba intervjua, kao psihologu, šta su Vam prvi utisci? Šta je ono šta ste uočili, a da Vam je bilo posebno zanimljivo/zabrinjavajuće?

M: Zanimljivo mi je bilo koliko je u psihoterapiji tema kockanja prisutna, a opet kako kladionice, iz svog profesionalnog iskustva, nisam doživela na takav način. Iz mog iskustva, kad ljudi sa tim problemom dolaze na terapiju - oni su već zreliji i imaju dugi niz godina sa tim porokom. Ono šta je zabrinjavajuće u oba intervjua jeste atmosfera u samim kockarnicama. Problem koji sam ja uočila iz prakse je ta ideja da je poseta kladionicama društveno normalizovana.

Takođe je zabrinjavajuće što su u to uključena deca osnovnoškolskog uzrasta, koja su svakako jedna izuzetno ranjiva grupa. Kao što je rekao otac dečaka, deca nemaju mogućnost samostalnog odlučivanja. Deca svet ne percipiraju na način koji on zapravo jeste i podložnija su tome da budu izmanipulisana. Na društvenom nivou, svakako je zabrinjavajući broj kladionica koji postoji u svakom kraju i svakom delu grada. Njihova rasprostranjenost, a samim tim i pretpostavka da ta rasprostranjenost ukazuje na to da postoji velika potreba od strane korisnika za tako nečim.

N: Šta mlade dovodi do "kocke"?

M: Sa jedne strane je to radoznalost. Sa druge strane, u osnovnoškolskom periodu, jako je važna vršnjačka grupa. Kao što je, opet, istakao otac dečaka - njegov sin je samoinicijativno promenio društvo nakon svega šta se dogodilo. U terapiji, kada je bilo koji oblik zavisničkog ponašanja u pitanju, uvek postoji jasna direktiva da pojedinac obavezno mora da promeni društvo u kom se nalazi. To je zato što mi, iz želje za prihvatanjem, a to posebno imaju deca u tom uzrastu, imamo potrebu da pripadamo društvu. Samim tim, deca su sklona da pristaju na

ponašanja koja nisu u skladu sa njima - sa tom idejom da budu prihvaćeni. Oni će ići na takva mesta ili raditi nekad druga ponašanja koja se od određene vršnjačke grupe smatra vrednim i važnim.

N: Kako odlazak u kladionicu može da utiče na razvoj maloletnika i formiranje ličnosti?

M: Pitanje uticaja na svakog pojedinca je dvojako: jedno se odnosi na to kakva je porodična dinamika i šta je ono šta nosimo iz porodice kao vrednosti, dok se sa druge strane nalazi društvena odgovornost celog društva ka svim pojedincima. Takve radnje mogu da utiču na iskrivljenu percepciju stvarnosti, kao i načina na koji mi struktuišemo svoje vreme. U tom periodu, ali i kad smo odrasli, vrlo nam je važno na koji način struktuišemo svoje vreme. To utiče na način koji se povezujemo sa drugima. Utešna poruka za roditelje može biti da postoji razlika između korišćenja nečega i formiranog obrasca zavisnosti. Neko može nekoliko puta da ode u kladionicu ili da proba psihoaktivnu supstancu, ali da ne razvije taj obrazac.

Kada se formira obrazac zavisničkog ponašanja, to pojedincu i užoj zajednici daje određenu dinamiku. Pojedinac zauzima ulogu zavisnika u porodici, a ona se struktuiše na način da se cela dinamika odvija oko zavisnika. Pozitivna poruka može biti da ukoliko nekoliko puta vaše dete ode u kladionicu, ne znači da će postati kockar. Međutim, postoji i taj drugi deo, obrazac se formira dovoljnim brojem ponavljanja. Problematičnije u ovom slučaju je svakako pomenuti deo iskusnijih kriminalaca koji vrbuju i manipulišu decom. To je mnogo veći problem nego samo kockanje. To su ljudi koji su profilisani da to rade i koji na visokom nivou imaju razvijene veštine za procenjivanje, te mogu da procene da su neka deca podložnija od drugih i da ih na taj način oštete.

N: Koliku ulogu ovde igraju roditelji? Koji su najzdraviji načini da se "prevenira" odlazak maloletnika u kladionicu?

M: Roditeljska uloga je veoma važna. U intervjuu otac govori da se, zajedno sa ženom, usmerio ka tome da porodično reše problem. U novije vreme, mnogo je veći pritisak na roditelje. Opasnosti ima na sve strane i na mnogo nivoa. Nekada je skoro nemoguće predvideti opasnosti u kojima se dete može naći. Da li je to putem interneta, u kladionici, sa psihoaktivnim supstancama, sa alkoholom - opasnosti su svuda. Prevencija je svakako važna, ali ona podrazumeva i odgovornost društva. To podrazumeva drugačiju regulaciju sistema - za početak, regulacija toga gde će se te kladionice nalaziti i ko će ulaziti u njih. Sa druge strane, potrebno je da roditelji budu uključeniji u život deteta. Nije dovoljno samo pratiti gde dete ide i kako se ponaša jer vršnjačka grupa ima veliki uticaj kako će se dete formirati.

Zbog toga je veoma važno poznavati decu sa kojom se vaše dete konkretno druži. To može biti bolja smernica nego da pratite ili uhodite dete. Bilo koja vrsta presije će izazvati de dete uradi ono šta mu branimo.

N: Koliko je opasno da kockarnice budu u blizini osnovnih i srednjih škola? Koliko bi, recimo, relokacija tih objekta, pomogla u suzbijanju kocke među mladima?

M: Potrebno je mnogo bolje osmisliti plan gde bi se nalazile kladionice i ko bi mogao da uđe u njih - potrebna su strožija pravila. Ne bi bilo na odmet da u krugu oko škola ne

bude kladionica. Opet, to verovatno ne bi sprečilo odlazak maloletnika u njih. Ipak, nije cilj da se spreči odlazak jer je to nemoguće, cilj je da proces stizanja do kladionice ne bude toliko jednostavan i na dohvat ruke. Važno je da se takva mesta udalje od dece. Na kraju, možemo postaviti pitanje: Ko je osmislio da kockarnice budu kraj škola? Verovatno ljudi koji imaju visok nivo koristi od toga i koji su to dobro osmislili. To je opet pitanje društvene odgovornosti i državne regulative. Jednostavnim jezikom, to govori o tome u kakvoj državi živimo i na koji način se ona brine o svojim građanima.

N: Kao u slučaju sagovornice koja je bila zaposlena u kladionici i smatra da je doživela iznudu, a nije prijavila - iz Vašeg ugla, zbog čega se iznuda i dela slična njima ne prijavljuju nadležnim organima? Šta je ono šta žrtvama predstavlja najveći problem i kako taj problem prevazići?

M: Ono šta je devojka u prethodnom interjvuu istakla jeste svakako taj momenat straha, koji je ključan. Ona je u jednom momentu rekla: "Nikad se ne zna ko koga zna". Vrlo često žrtve ne prijavljuju nadležnima svoje slučajeve zbog straha ili za sopstevenu egzistenciju ili za egzistenciju ljudi bliskih sebi. Žrtva često nema svest o tome koliko ljudi je uključeno i ko bi mogao sve kome da naudi. Sa druge strane, još jedan razlog je i visok nivo nepoverenja u državne institucije. Isto kao kada je u pitanju bilo kakav oblik nasilja, a iznuda svakako jeste jedan oblik nasilja, uvek se postavlja to pitanje: "Da li mene može da zaštiti neko ili ja ostajem sam?" Onog momenta kada čovek treba da se pobuni, ostaje sam. Kada je čovek sam - on je slab, i tu dolazi do toga da se bilo kakvi vidovi nasilja prećute.

Često se žrtve pitaju čime su izazvale to šta im se dešava i imaju utisak da su to zaslužile. Na primer, sama ideja što devojka radi u kladionici, može da se interpretira kao da je prihvatila potencijalni rizik posla - a to je da upadne u taj proces iznude. To je primer neadekvatnog toka misli, ali žrtva se neretko tako oseća: kao da je kriva za to što se našla u svemu tome i što nije ranije postavila granice.

N: Zašto je odlazak kod stručnjaka važan?

M: Odlazak kod stručnjaka može biti veoma lekovit. Mi koji se profesionalno bavimo psihoterapijom obučeni smo na koji način da pristupamo ljudima, da pružimo podršku i razumevanje. Ukoliko je neophodno, u taj proces uključujemo i druge članove porodice i osnažujemo osobu. Odlazak kod stručnjaka, prosto i ako nemate traumatsko iskustvo, svakako je nešto što je uvek preporučljivo kao prevencija. Mentalnim zdravljem možemo neke probleme da zaustavimo pre nego što nastanu. U nekom dubljem sloju, partnerska ili porodična terapija, koja je mnogo manje zastupljena kod nas, često zbog društvene stigmatizacije i osećaja sramote, može biti prevencija u mnogim slučajevima. Kad partneri naiđu na zastoj u svom odnosu i ne mogu izvestan period da ga razreše, partnerska terapija može da reši puno problema pre formiranja porodičnog odnosa sa decom. Priča o odlasku kod stručnjaka nije samo nešto što se zasniva na rešavanju nastalog problema, ono može biti veoma korisno i u ranijim fazama kao prevencija u budućnosti. Ovo podrazumeva da su svi članovi aktivno uključeni i motivisani.

N: Da li postoji neki "šablon" kada je u pitanju psihološka iznuda? Tačnije, šablon u ponašanju pojedinaca koji čine iznudu?

M: Ljudi koji se bave iznudom biraju ranjive pojedince, uglavnom one koji su više željni

prihvatanja i prisustvovanja u određenoj grupi. To je najčešće slučaj kod dece koja su u razvoju, posebno uzrast osnovna i srednja škola.

Veoma slikovit primer toga je deo intervjua kada je otac rekao da su i njega ranije pokušali da iznude. Ipak, to je potpuno drugačiji mehanizam i znatno teže funkcioniše na odrasloj osobi. Odrasli bi morali da budu prilično traumatizovani, ili na neki drugi način da budu zavisni, kako bi takav obrazac mogao da se ispolji. Osoba koja je sigurna u sebe i u svoj odnos sa drugima, imaće oslonac i poveriće se nekome. To se i u ovom slučaju desilo jer se dečak brzo poverio majci - to je odličan primer pozitivne prakse. Osobe koje su podložne tome, vrlo često kroz terapiju dođu do toga da su rano došli do nekog zavisničkog ponašanja - što ne mora da bude odmah kocka, ima raznih zavisničkih ponašanja. Kad su takve osobe u pitanju, njima se često vremenom samo menja objekat zavisnosti.

N: Kroz kakve faze prolaze žrtve iznude od početka, pa sve do oporavka ili boljitka?

M: Proces kroz koji prolaze žrtve iznude je poput onog kroz koji prolaze žrtve nasilja. Sa jedne strane, to je delom manipulacija koja oslabljuje kapacitete žrtve i najčešće udara na njihovo biće i postojanje. Često im se govori kako nisu dovoljno dobri i vredni, što izaziva sramotu i krivicu. Tu je naravno i strah da bi mogao neko da im naudi, ne samo njima nego i njihovim najbližima. Žrtva u tom procesu polako slabi svoje kapacitete i sve im je teže da izađu iz toga i da se nekome povere. Kada pričamo o oporavku, važna je ta socijalna podrška koja bi svakako trebala biti sistemska. Prevencija i sistemska rešenja podrazumevaju da institucije reaguju adekvatno. Kad se trauma desi, onda govorimo o sistemskim rešenjima u kojim insitucije mogu na to da odgovore: bio to sud, policija ili naravno psihološka/psihijatrijska pomoć, u zavisnosti u kojoj fazi je osoba.

Bitna je sistemska i socijalna podrška da se osoba ne oseća osuđeno, odbačeno i usamljeno. To dodatno produbljuje strah. Primer koji je naveo otac za svog sina, koji se odnosi na okupaciju nečim drugim je dobar. Međutim, na kraju je jednostavno neophodno dovoljno vremena. Još jednom bih istakla da je primer ove porodice primer dobre prakse jer koliko god su se namučili - samo složnost može da razreši ovakav problem. To dokazuje da nijedan problem nije nerešiv.

N: Kako komentarišete to što u poslednje vreme na reklamama za kockarnice i kladionice, nekada i na televizijama sa nacionalnom frekvencijom, možemo videti poznate javne ličnosti poput glumaca i sportista?

M: Javne ličnosti imaju pravo izbora koga će predstavljati, na koji način i da li će da reklamiraju takva mesta. Samim tim, neko će to uraditi zbog potencijalne popularnost, neko će to uraditi radi finansijskog momenta, a neko iz trećeg razloga - ali oni imaju pravo na to. To je moralna i etička dimenzija svakoga od nas. Stičem utisak da su kladionice i kockarnice dobrim delom društveno prihvatljive i normalizovane kao pojava. Ljudi često nemaju jasan uvid šta se tamo dešava i na koji način to može da ima posledice u nekom širem društvenom smislu. Ta priča je dosta slična sa pričom konzumiranja alkohola. Alkohol je u našem društvu toliko prihvaćen i normalizovan da nam često treba mnogo vremena da se neko ko ima zavisničko ponašanje osvesti. Prihvatili smo postojanje kocke i kockarnica, kao i sa alkoholom. Odgovornost društva i države bi trebala da bude ta koja reguliše način na koji se reklamiraju takve stvari, gde mogu da budu otvoreni ti lokali, da li bi smeli da budu u blizini škole i ako ne,

koja bi bila adekvatna udaljenost od škola. Važno je da se država i društvo u to uključe, jer na kraju krajeva - pojedinac ima pravo izbora da tako nešto predstavlja, bez da zalazimo dalje u moralne i etičke razgovore.

ZAKLJUČAK I PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE

Iznuda i Zelenašto su dva krivična dela koja u velikoj meri utiču na normalno funkcionisanje društva i dobrobit građana u Srbiji. Kao što je u prethodnim poglavljima prikazano, ova dva krivična dela ostavljaju fizičke, psihičke i ekonomske posledice na oštećene osobe.

Oštećene osobe žive u strahu zbog ugrožavanja njihovih života ili sredstava za život, a neretko trpe štetu i uništavanje svoje imovine, ugleda ili načina života. Posebne ranjive kategorije su maloletna lica i osobe ženskog pola.

Veoma je važno napomenuti da su u studji prikazani slučajevi koji su prijavljeni nadležnim institucijama, a imajući u vidu podatak sa početka analize da se svega 9.5 odsto građana odlučuje da prijavi slučajeve, postavlja se pitanje poverenja u institutcije od strane građana, preventivnog delovanja i edukacije od strane države.

U skladu sa svim navedenim u ovoj studiji, autori su izdvojili nekoliko preporuka koje mogu dovesti do unapređenja u minimiziranju činjenja ovog krivičnog dela i pomoći oštećenim osobama:

- Neophodno je uvesti elektronsku evidenciju prijava krivičnog dela i krivičnih prijava u svim nadležnim institucijama (Policijske uprave, osnovna i viša javna tužilaštva, osnovni i viši sudovi, itd.)
- Neophodno je unaprediti i standardizovati softvere za evidentiranje krivičnih dela kako bi svi sadržali precizne demografske podatke o učiniocima i oštećenim licima, a koji će omogućiti strateško planiranje prevencije i programa za redukovanje ova dva krivična dela
- Obezbediti lako dostupno sredstvo za prijavu ova dva krivična dela u vidu telefonske linije
- Obezbediti stručnu psihološku pomoć oštećenim licima od momenta prijave krivičnog dela
- Sprovesti edukativnu kampanju u koju bi bili uključeni predstavnici nadležnih institucija (Ministarstva unutrašnjih poslova, tužilaštva...) i prestavnici civilnog sektora, a u cilju prevencije ova dva krivična dela. Poseban akcenat staviti na edukaciju mladih o najčešćim oblicima ova dva krivična dela, lokacijama i profilima osoba koja ih mogu regrutovati ili oštetiti.

Osnovno javno tužilaštvo u Prijepolju,

Valterova bb, Prijepolje

Z A H T E V

za pristup informaciji od javnog značaja

Na osnovu člana 15. st. 1. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja („Službeni glasnik RS“, br. 120/04, 54/07, 104/09 i 36/10), od gore navedenog organa zahtevam:[1]

- obaveštenje da li poseduje traženu informaciju;
- uvid u dokument koji sadrži traženu informaciju;
- kopiju dokumenta koji sadrži traženu informaciju;
- *dostavljanje kopije dokumenta koji sadrži traženu informaciju:*[2]
  - *poštom*
  - *elektronskom poštom*
  - faksom
  - na drugi način:[3]_____

Ovaj zahtev se odnosi na sledeće informacije:

– Koliko je postupaka je vođeno za krivično delo iznude u periodu 2016.-2020. godine, razvrstano po godinama?

– Koliko je postupaka odbačeno za krivično delo iznude u periodu 2016.-2020. godine, razvrstano po godinama?

– Razvrstati postupke za krivično delo iznude u periodu 2016.-2020. godine prema polu okrivljenog, prema polu žrtve.

– Razvrstati postupke za krivično delo iznude u periodu 2016.-2020. godine prema uzrastu okrivljenog (maloletno ili punoletno lice), prema uzrastu žrtve (maloletno ili punoletno lice).

– Koliko je postupaka vođeno za krivično delo zelenaštvo u periodu 2016.-2020. godine, razvrstano po godinama?

– Koliko je postupaka odbačeno za krivično delo zelenaštva u periodu 2016.-2020. godine, razvrstano po godinama?

– Razvrstati postupke za krivično delo zelenaštvo u periodu 2016.-2020. godine prema polu okrivljenog, prema polu žrtve.

– Razvrstati postupke za krivično delo zelenaštvo u periodu 2016.-2020. godine prema uzrastu okrivljenog (maloletno ili punoletno lice), prema uzrastu žrtve (maloletno ili punoletno lice).

1 U kućici označiti koja zakonska prava na pristup informacijama želite da ostvarite.

2 U kućici označiti način dostavljanja kopije dokumenata.

3 Kada zahtevate drugi način dostavljanja obavezno upisati koji način dostavljanja zahtevate.

Pored toga i za informacije:

(navesti što precizniji opis informacije koja se traži kao i druge podatke koji olakšavaju pronalaženje tražene informacije)

Miloš Katić, redakcija VOICE

Tražilac informacije/Ime i prezime

_____

Adresa

_____

Drugi podaci za kontakt

_____

U Novom Sadu,

dana 14.05.2021. godine

_____

Potpis

Osnovni sud u Novom Pazaru,

Žitni trg br. 16, Novi Pazar

Z A H T E V

za pristup informaciji od javnog značaja

Na osnovu člana 15. st. 1. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja („Službeni glasnik RS“, br. 120/04, 54/07, 104/09 i 36/10), od gore navedenog organa zahtevam:[1]

- obaveštenje da li poseduje traženu informaciju;
- uvid u dokument koji sadrži traženu informaciju;
- kopiju dokumenta koji sadrži traženu informaciju;
- *dostavljanje kopije dokumenta koji sadrži traženu informaciju:*[2]
  - *poštom*
  - *elektronskom poštom*
  - faksom
  - na drugi način:[3]_____

Ovaj zahtev se odnosi na sledeće informacije:

– Koliko je postupaka pokrenuto za krivično delo iznude u periodu 2016.-2020. godine, razvrstano po godinama?

– Koliko je postupaka obustavljeno za krivično delo iznude u periodu 2016.-2020. godine, razvrstano po godinama?

– Koliko postupaka za krivično delo iznude u periodu 2016.-2020. godine, razvrstano po godinama, je završeno osuđujućom presudom?

– Koliko postupaka za krivično delo iznude u periodu 2016.-2020. godine, razvrstano po godinama, je završeno osuđujućom presudom za lakši oblik?

– Koliko postupaka za krivično delo iznude u periodu 2016.-2020. godine, razvrstano po godinama, je završeno osuđujućom presudom za teži oblik?

– Koliko postupaka, za krivično delo iznude u periodu 2016.-2020. godine, razvrstano po godinama, je završeno oslobađajućom presudom?

– Razvrstati postupke za krivično delo iznude u periodu 2016.-2020. godine prema polu okrivljenog, prema polu žrtve.

– Razvrstati postupke za krivično delo iznude u periodu 2016.-2020. godine prema uzrastu okrivljenog (maloletno ili punoletno lice), prema uzrastu žrtve (maloletno ili punoletno lice).

– Koliko je postupaka pokrenuto za krivično delo zelenaštvo u periodu 2016.-2020. godine, razvrstano po godinama?

– Koliko je postupaka obustavljeno za krivično delo zelenaštva u periodu 2016.-2020. godine, razvrstano po godinama?

---

1 U kućici označiti koja zakonska prava na pristup informacijama želite da ostvarite.

2 U kućici označiti način dostavljanja kopije dokumenata.

3 Kada zahtevate drugi način dostavljanja obavezno upisati koji način dostavljanja zahtevate.

- Koliko postupaka za krivično delo zelenaštva, u periodu 2016.-2020. godine, razvrstano po godinama, je završeno osuđujućom presudom?
- Koliko postupaka za krivično delo zelenaštva u periodu 2016.-2020. godine, razvrstano po godinama, je završeno osuđujućom presudom za lakši oblik?
- Koliko postupaka za krivično delo zelenaštva u periodu 2016.-2020. godine, razvrstano po godinama, je završeno osuđujućom presudom za teži oblik?
- Koliko postupaka, za krivično delo zelenaštva, u periodu 2016.-2020. godine, razvrstano po godinama, je završeno oslobađajućom presudom?
- Razvrstati postupke za krivično delo zelenaštvo u periodu 2016.-2020. godine prema polu okrivljenog, prema polu žrtve.
- Razvrstati postupke za krivično delo zelenaštvo u periodu 2016.-2020. godine prema uzrastu okrivljenog (maloletno ili punoletno lice), prema uzrastu žrtve (maloletno ili punoletno lice).

Pored toga i za informacije:

(navesti što precizniji opis informacije koja se traži kao i druge podatke koji olakšavaju pronalaženje tražene informacije)

Miloš Katić, redakcija VOICE

Tražilac informacije/Ime i prezime

_____

Adresa

_____

Drugi podaci za kontakt

_____

U Novom Sadu,

dana 15.05.2021. godine

_____

Potpis

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

336.782(497.11)”2016/2020”
343.713(497.11)”2016/2020”

КАТИЋ, Милош, 1986-
Iznuda i zelenaštvo u Srbiji [Elektronski izvor] : za period od 2016. do 2020. godine / [Miloš Katić, Sanja Kosović]. - Novi Sad : Nezavisno društvo novinara Vojvodine : Vojvođanski istraživačko-analitički centar, 2021

Način pristupa (URL): https://voice.org.rs/. - Opis zasnovan na stanju na dan 10.12.2021. - Nasl. s naslovnog ekrana.

ISBN 978-86-88303-31-6

1. Косовић, Сања
а) Кривична дела - Изнуда - Зеленаштво - Србија - 2016-2020

COBISS.SR-ID 53545993

VOICE

Vojvođanski
istraživačko-analitički centar